

Kmetje te dni hitijo pospravljati zadnje letosne poljske pridelke. Repa, ki je prišla na vrsto za spravilo med zadnjimi, je letos zelo obrodila. — Foto: F. Perdan

Leto XXVIII. Številka 85

Ustanovitelji: občinske konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Tržič – Izdaja CP Glas Kranj. Glavni urednik Igor Slavec – Odgovorni urednik Albin Utakar

GLASILLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

4. stran

Sesir

40 let stavke, 30 let svobode,
25 let samoupravljanja

16. stran:

Dvajsetič izbiramo najboljše
gorenjske športnike

Javne razprave o cestah

Kranj — Na seji predsedstva skupščine gorenjskih občin so v sredo dopoldne razpravljali o organizaciji javnih razprav o srednjeročnem programu razvoja cestnega omrežja v Sloveniji. Ugotovili so, da bodo javne razprave v Sloveniji trajale do srede decembra. Zato so se domenili, da bodo na Gorenjskem potekale po posameznih občinah do 20. novembra. Konec tega meseca se bo potem sestalo predsedstvo in uskladilo predloge in pripombe na Gorenjskem, povezali pa se bodo tudi s primorsko regijo in med seboj uskladili programe. Do srede decembra pa se bo potem sestala tudi skupščina gorenjskih občin, ki naj bi razpravljala o usklajevalnem predlogu in ga potrdila kot stališče Gorenjske pred sklepanjem o srednjeročnem programu v republiški skupnosti za ceste.

Na seji so ponovno načeli tudi vprašanje razpisa ljudskega posojila za ceste v Sloveniji. Predsedstvo je ponovno podprlo predlagano zamisel, o njej pa bo tekla beseda tudi v sedanji javni razpravi. Za zdaj je znano, da bi z ljudskim posojilom zbrali okrog 900 milijonov novih dinarjev.

Prodaja
pohištva
s popustom
3 – 5 %

od 10. nov. do 10. decembra

v poslovnih enotah:

salon pohištva veleblagovnice Globus
salon kuhinjske opreme Dekor
prodajalna Slon, Žiri

XVI. NOVOLETNI SEJEM OD 17. DO 26. DECEMBRA 1975

Kranj, petek, 7. 11. 1975

Cena: 1,50 dinarja

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od januarja 1958 kot poltednik, od januarja 1960 trikrat tedensko, od januarja 1964 kot poltednik ob sredah in sobotah, od julija 1974 pa ob torkih in petkih.

Zdravila za 10.000 občanov

Radovljica — Pred dobrim tednom so se v skupščini in izvršnem svetu v radovljški občini znašli pred neprijetnim problemom. Komite za zdravstvo in socialno varstvo Slovenije je namreč ugotovil, da prostori in oprema sedanja lekarne v Radovljici ne ustrezajo in so lekarne zato hoteli zapreti. Če bi se to zgodilo, bi prišlo do zelo neprijetnih težav, ker sedanja lekarna oskrbuje z zdravili okrog 10.000 občanov radovljške občine.

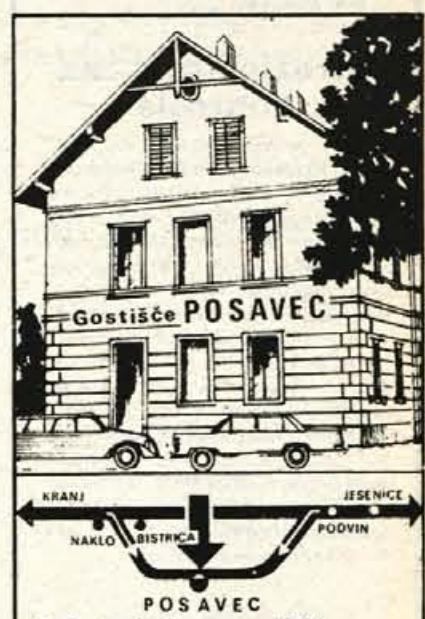
Kako bodo problem rešili, trenutno še ni jasno. Predsednik izvršnega sveta radovljške občinske skupščine Franc Podjed je na sredini seji predstava skupščine gorenjskih občin (ko so razpravljali o investicijskih delih pri novogradnjah zdravstvenih objektov) mimogrede omenil, da je zadnji rok za rešitev problema, ki ga je dala komisija oziroma komite za zdravstvo, konec junija prihodnje leto. Če do takrat v Radovljici ne bodo imeli novih prostorov za lekarne, bo sedanja dokončno zaprta. Da pa bi rešili ta problem, bi v občini potrebovali okrog 1,8 milijona dinarjev za izgradnjo nove lekarne s površino okrog 200 kvadratnih metrov. Težava pa je, da ni na voljo toliko denarja in da bi bilo poleg

investicijske predračunske vsoote treba pred začetkom gradnje zagotoviti denar še za 50-odstotni obvezni depozit. Skupaj bi torej morali imeli za začetek gradnje nove lekarne najmanj 2,7 milijona novih dinarjev.

O problemu bo že na prvi seji razpravljal izvršni svet občinske skupščine.

A. Ž.

ZADNJE SLOVO OD TOVARIŠEV — Žalosten tovor je v sredo popoldne pripeljalo iz Prage na brniško letališče posebno letalo DC-9 podjetja Inex adria z glavnim pilotom kapitanom Marjanom Vilmanom in kopilotom Dušanom Ferležem za krmilom. Ob zvezkih žalostink godbe milice iz Ljubljane in častni straži pilotov in stevardes ljubljanskega podjetja Inex adria airways so položili na pristajalno stezo krste s posmrtnimi ostanki pilotov Miodraga Marovića (41 let) in Jovana Popova (49 let) ter stevardes Slavice Salah (26 let) in Marjete Španič (25 let). Miodrag, Jovan, Slavica in Marjeta so bili člani posadke Inexovega letala DC-9, ki se je 30. oktobra iz dospelj še ne povsem pojazenih vzrokov pri pristajanju zrušilo v kraju Suhadol, v neposredni bližini praskega letališča. Ganjivo je bilo slovo od tovarišev in tovarišic, ki so se predali letenju in višinam in so vestno in požrtvovalno opravljali težak poklic. Mrtve so položili k počitku včeraj popoldne. (jk) — Foto: F. Perdan

Izletniki, vozniki!

Obiščite naše ponovno odprto in preurejeno gostišče — Posavec, kjer se boste okreptili s specjalitetami gostišča:

- domače klobase v zaseki
- domače krvavice z zeljem
- domače pečenice z zeljem
- postri
- žabji kraki
- in druga jedila po naročilu
- pestra izbira pičač

Gostišče odprto vsak dan razen srede od 11. do 22. ure

Naročnik:

Čestitka ob obletnici revolucije

Predsednik republike Josip Broz-Tito je postal generalnemu sekretarju centralnega komiteja KP Sovjetske zveze Leonidu Brežnevju in predsedniku prezidiu vrhovnega sovjeta ZSSR Nikolaju Podgorčem brzojavko, v kateri čestita sovjetskemu ljudstvu za velik napredok po oktobrski revoluciji. Čestitko je postal ob obletnici te velike zmage sovjetskega ljudstva.

Računalnik zmanjšal pokojnine

Približno 5000 izmed približno 200.000 upokojencev v Sloveniji pri izplačilu pokojnine za pretekli mesec ni dobito obračunane valorizacije. Napako, ki jo je zaradi kratkega roka za priravilo programov napravil računski stroj, sedaj popravlja ljudje. Pri republiški skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja zagotavljajo, da bodo vsi prizadeti dobili razliko še v tem mesecu.

Strožja družbena kontrola

Pod predsedstvom dr. Antona Vratuše je bilo v sredo in v četrtek v Beogradu skupno zasedanje zveznih svetov za družbeno ureditev ter za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko. Sveti sta razpravljala o nekaterih vprašanjih v zvezi z osnutkom deviznega zakona ter osnutkom zakona o blagovnem prometu in storitev s tujino. V zvezi s slednjim so člani svetov ugotovili, da osnutek zakona premalo opredeljuje družbeno kontrolo nad poslovanjem zunanjetržavinskih organizacij in da ga bo potrebno dopolniti.

Otroška vas

Pokroviteljica prve jugoslovanske otroške vase SOS Jovanka Broz je v slikovitem parku Zmajevi Sremske Kamenice pri Novem Sadu odprla novo naselje. V njem bo novi dom dobito 100 dečkov in dekle brez starcev.

Prosti dnevi ob dnevu republike

Gleda na to, da je letošnji praznik republike na soboto in nedeljo, bo tudi ponedeljak praznični dan. To je v skladu z zakonom o državnih praznikih v SFRJ.

To pa seveda pomeni, da ni zakonske podlage, da bi organizacije zdrževala dela, v katerih je sobota prost dan, raztegnite letošnje praznovanje dneva republike tudi na torek, 2. decembra. To so pojasnili v zveznem komiteju za delo in zaposljanje.

Za zdomec izredni vlaki

Skupnost jugoslovenskih železnic je za prevoz Jugoslovancev, ki so zapošleni v tujini in bodo decembra prišli v domovino na dopust, naredila 62 izrednih mednarodnih vlakov iz ZRN in štiri iz Avstrije. V posebne kompozicije bodo vključili le vagone, ki ustrezajo mednarodnim pogojem za promet, tako da se nepristojnosti iz lanskega leta, ko na nekaterih vlakih niso delovali ogrevalne naprave, ne bodo ponovile.

Višje cene gradbenega materiala

Med sedmimi industrijskimi zvezami, ki so prejšnji mesec zviale cene, je tudi industrija gradbenega materiala. Tako so letos v primerjavi z lanskim letom cene v gradbeništvu narasle za 19 odstotkov.

Jesenice

V torek, 11. novembra, bo v Kazini na Jesenicah seja komiteja občinske konference ZKS Jesenice, na kateri bodo govorili o uredničevanju sklepov in stališč ZKS in ZKJ o vlogi in položaju mlade generacije in ZSMS v občini Jesenice ter obravnavali nekaj drugih vprašanj. Skupna seja predsedstva občinske konference ZSMS in komiteja pomeni realizacijo naloge, ki jo je posredoval izvršni komite predsedstva CK ZKS. D. S.

Na zadnjih sejih izvršnega sveta občinske skupščine na Jesenicah, bila je v petek, 31. oktobra, so razpravljali o izdelavi družbenega načrta za leto 1976–1980, o rokovniku za nadaljnje faze planiranja in o osnutku družbenega dogovora o osnovah srednjeročnega razvoja občine Jesenice. D. S.

Kranj

V ponedeljek popolne se je v Kranju sestal koordinacijski odbor za spremljanje izvajanja družbenega dogovora o razporejanju dohodka, osebnih dohodkov ter nekaterih drugih osebnih prejemkov ter gibanju, obseg in strukturi skupne porabe v letu 1975. Obravnavali so stabilizacijske programe samoupravnih interesnih skupnosti in letošnjo devetmesečno realizacijo ter razpravljali o programih samoupravnih interesnih skupnosti za prihodnje leto.

Medobčinski svet SZDL za Gorenjsko je v torek popoldne pripravil v Kranju posvet s predsedniki vseh družbenopolitičnih organizacij, predsedniki občinskih skupščin in izvršnih svetov Gorenjske. Razpravljali so o izdelavi občinskih družbenih planov, samoupravnih sporazumov in dogovorov za srednjeročno obdobje.

Na sredini seji predsedstva skupščine gorenjskih občin so razpravljali o osnutku finančnega plana za prihodnje leto. Sklenili so, da bo finančni načrt sprejela skupščina gorenjskih občin na redni seji, ki bo predvidoma v začetku decembra. Zavzeli pa so se tudi, da bo v okviru skupščine prihodnje leto delal poklicni sekretar.

A. Ž.

Radovljica

V radovljških občinah so se včeraj končale razprave v političnih aktivih o letošnjem uredničevanju programa posameznih samoupravnih interesnih skupnosti in o programih in finančnih načrtih skupnosti za prihodnje leto. Po sredini seji občinske skupščine in po sedanjih razpravah se bodo razprave nadaljevale v koordinacijskem odboru in drugih organih v občini. Sledil bo usklajevalni postopek in razprava na zborih delavcev in zborih občanov.

V občini so prav zdaj na začetku širokih razprav s področja srednjeročnega razvoja občine do 1980. leta. Na podlagi srednjeročnih programov posameznih samoupravnih interesnih skupnosti in krajevnih skupnosti so strokovne službe izdelale osnutek srednjeročnega programa. Na sredini seji vseh zborov pa je občinska skupščina sklenila, da bo zdaj v občini tekla javna razprava. V zaostanku na področju srednjeročnega načrtovanja pa so v delovnih organizacijah, saj so takšne osnutek za zdaj naredili le v petih od 90 temeljnih organizacij združenega dela.

A. Ž.

Škofja Loka

Na seji predsedstva občinske konference SZDL Škofja Loka, ki je bila v sredo, 5. novembra, v Škofji Loki, so njegovi člani evidentirali tudi možne kandidate za nova člana izvršnega sveta občinske skupščine. Namesto sedem bo namreč izvršni svet odslej štel devet članov, kar predvideva občinski statut. Člani predsedstva so sklenili, da novih članov ne bodo imenovali po teritorialnem principu, ampak po področjih dela. Prav tako naj nova člana ne bi opravljala delegatske funkcije, če pa jo opravlja, naj bi mandat vrnila. Tudi delovno mesto ne bo smelo biti ovira za delo v izvršnem svetu. Zato bo že v kratkem z vsemi možnimi kandidatimi sklican poseben razgovor. Nova člana bodo delegati občinske skupščine potrdili na novembriški ali decembrski skupni seji vseh treh zborov občinske skupščine. Novozvoljena člana izvršnega sveta bosta zastopala področji krajevnih skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti.

Člani predsedstva občinske konference SZDL Škofja Loka so razpravljali tudi o možnih kandidatih za izpraznjeno mesto v skupini delegatov zboru zdrževala dela, ki delegira delež v zboru zdrževala dela republike skupščine. Evidentirane kandidate bodo posredovali komisiji za volitve in imenovanja pri občinski skupščini.

-jg

Komite ocenil delo komisij

Tržič – Predsedniki komisij komiteja in konference ZKS Tržič so na četrtekovem zasedanju komiteja poročali o letošnjem delu. Komite je delo komisij odobril, obenem pa je opozoril na pomanjkljivosti. Predvsem je še vedno srečati tako imenovan »forumsko delo«. Sicer pa sta bila izpostavljena največji kritičnosti letošnje sprejemanje v ZK in izobraževanje. Predlog, da bi v vsaki

osnovni organizaciji eden od članov odgovarjal za sprejemanje v ZK in izobraževanje, je zato naletel na podporo.

V tržičkih občinah, kjer združuje organizacija ZK 350 članov, so predlanski sprejeli v organizacijo 42 občanov, lani 75, do letošnjega prvega oktobra pa le 35. To pomeni, da že doseganje lanske ravni ne bo lahko.

-jk

Srečanja mladine bratskih mest v Zemunu so se udeležili tudi predstavniki občinskih konferenc. – Foto: S. Sladič

Slikar Stane Žerko se je predstavil z razstavo svojih del. – Foto: S. Sladič

Naš oktober

24. oktobra po starem ruskem koledarju ali po našem 7. novembra 1917. leta je zagorela velika plamenica upora zatiranega proletariata v takratni carski Rusiji. Zmagovita proletarska revolucija je ponesla seme upora na vse štiri strani neba. Sredi jeseni, ko so spravljeni že skoraj vsi pridelki, ko narava počasi leže k počitku, se je pred 58 leti prav na današnji dan rodila mlada, nova in edinstvena I. država delavcev in kmetov. Ljudstvo, ki ga je vodil nesmrtni Lenin, je očuvalo svojo mlado revolucionarno oblast pred večkratno premočjo združene evropske reakcije, ki je na vsak način hotela novorojenčka čimprej ugonobiti. Ni zmagala soldateska, zmagalo je preprosto ljudstvo!

Prišla je nova preizkušnja nad vse narode sveta. Slovenski narod se je skupaj z narodi Jugoslavije in 22. julija 1941 začel SVOJ OKTOBER z mogočnim gesлом »smrt fašizmu« (s pozivom na obračun s svetovno reakcijo) »svoboda narodu« (z odpravo vseh spon, ki so težile narode in narodnosti ter delovno ljudstvo Jugoslavije). Da so naši narodi resno mislili tudi v drugem delu gesla, se je še enkrat izkazalo l. 1948 ko smo smelo zakoračili na svojo lastno pot izgradnje socializma. Na našo zastavo smo si zapisali še nova gesla, ki so že stoletja lastna našim narodom: neodvisnost, svoboda, samoupravljanje.

Zdajšnja generacija ima težko in odgovorno, a obenem nič manj častno naložo: ljudstvu te naše domovine, ki je vsa en sam prečudovit vrt, z dosledno uredničtvijo velike ideje samoupravljanja omogočiti in pospeševati razvoj vseh ustvarjalnih sil za trajno eksistenco in srečo vseh in vsakogar.

Delu čast in oblast!

In ko bomo to dosledno uredničili, potem bomo lahko reklamirali da smo se oddolžili našim žrtvam.

Naša domovina že danes »ni več krizantema siromakova, temveč bogastvo bogatega«. To pa je tudi razlog, da si tega našega oktobra nikoli in nikomur ne bomo pustili vzeti. Kajti naroda, ki ve, kaj hoče, lahko samo uniči, premagati pa ga ni mogoče nikoli.

Igor Slavec

RABAT – Napovedan pohod maroških prostovoljcev v špansko kolonijo Zahodna Sahara dviga že nekaj časa v svetovni javnosti precej prahu. Zadeva ni tako nedolžna. Opazovalci sodijo, da se položaj nevarno zapleta in da se utegne pojavit v Afriki novo vojno žarišče. Generalni sekretar Organizacije združenih narodov Kurt Waldheim je že obiskal za Zahodno Saharo zainteresirane države Maroko, Španijo, Alžirijo in Mavretanijo, vendar položaj kaže, da misija generalnega sekretarja ni bila preveč uspešna. Saharo in nekatere zainteresirane strani je obiskal tudi novi španski voditelj princ Juan Carlos. Včeraj se je podal na pot tudi posebni odpeljane generalnega sekretarja. Njegova naloga bo predvsem prepričati maroškega kralja Hasana II. največji napovedan mirni pohod Marokancev v sporno špansko kolonijo odloži. Rezultati posredovanj še niso znani, zato ostaja problem Zahodne Sahare v vrhu svetovnega političnega prizorišča. Jugoslavija zagovarja mirno rešitev problema. Zagovarjam predvsem neodvisnost sedanje španske kolonije in mirno rešitev spora, ki utegne kaj hitro preseči lokalne afriške razsežnosti. Slišati je že o spopadih med predstavniki gibanja za osvoboditev in neodvisnost del zelenim v maroškimi silami, ki hočejo na kočljivem ozemljiju uveljaviti svoj vpliv.

DAKA, NEW DELHI – Dobra dva meseca po državnem udaru v Bangladešu, v katerem so prevratniki odstranili in ubili dosedanega voditelja Mudžiburja Rahmana in njegovo družino, je v dejeli spet zavrel. Tudi novi predsednik Muštar Ahmed je v sredo odstopil. Po poročilih radia Bangladeš in radia indijskega glavnega mesta je novi šef države A. M. Sajim. Po vseh je novi predsednik že prisegel in se odločil za precejšnje spremembe v novi vladi. Rečeno je bilo tudi, da so oficirji, ki so 15. avgusta vrgli predsednika Rahmana in se na najbolj kritični znesli nad njim in družino, odpotovali iz domovine v Bangkok.

WASHINGTON – Obilo presenečenja je sprožila novica, da je ameriški predsednik Gerald Ford pred dnevi odstavil obrambnega ministra Jamesa Schlesingerja, direktorja centralne obveščevalne agencije CIA Williama Colbyja in svojo »desno roko« državnega sekretarja za zunanje zadeve Henryja Kissingerja z mesta glavnega svetovalca za državno varnost. Ocjenjevalci poteze ameriškega predsednika sodijo, da je posledica navzkrižnih gledanj na politiko populistične skupine, ki so sodelovali na srečanju mladine bratskih mest Jugoslavije: Banjaluke, Bitole, Hercegovine, Osijeka, Zemuna in Kranja. Srečanje je bilo letos prvič, pripravila pa ga je občinska konferenca Zemun. Njegov namen je, da se mladi in različnih concev Jugoslavije med seboj spoznajo, navežejo stike in se dogovorijo za sodelovanje. Vsako mesto se je predstavilo z deli mladih umetnikov, športnikov pa so pomerili v šahu in namiznem tenisu.

J. Košnjev

Srečanje bratskih mest

Kranj – Konec preteklega meseca se je vrnila domov skupina mladine, ki so sodelovali na srečanju mladine bratskih mest Jugoslavije: Banjaluke, Bitole, Hercegovine, Osijeka, Zemuna in Kranja. Srečanje je bilo letos prvič, pripravila pa ga je občinska konferenca Zemun. Njegov namen je, da se mladi in različnih concev Jugoslavije med seboj spoznajo, navežejo stike in se dogovorijo za sodelovanje. Vsako mesto se je predstavilo z deli mladih umetnikov, športnikov pa so pomerili v šahu in namiznem tenisu.

Ekipa Kranja je imela 14 članov. Med njimi sta bila tudi slikar Stane Žerko in umetniški fotograf Silvo Sladič. Slikar Stane Žerko je v Zemunu razstavljal svojih najbolj uspelih del.

Tudi športniki so se dobro odrezali. V tekmovanju v namiznem tenisu in šahu so dosegli drugo mesto. Poleg tega je omembe vreden tudi uspeh dijakinja Marte Oblak, ki je igrala simultanko z velemojskrom Boro Ivkovićem in remizirala.

Na srečanju so se predstavniki občinskih konferenc dogovorili za boljše sodelovanje med mesti. Stikov naj ne bi poglabljale le občinske konference, temveč naj bi se povezovale predvsem osnovne organizacije. Dogovorili so se tudi, da bodo bratska mesta sestavila skupno brigado, ki bo delala na delovnišču Sava

Bora Ivković je igral simultanko z mladimi. Dijakinja Marta Oblak je remizirala. – Foto: S. Sladič

Poleg tega so se veliko pogovarjali tudi o mladinskem tisku in informiranju. Za začetek bodo posamezne občinske konference izjavile svoje informativne liste in tako izmenjave izkušnje pri formirjanju svojih članov.

L. B.

Od spodaj navzgor

Za Gorenjsko je ocena na področju programiranja srednjoročnega razvoja posameznih občin sorazmerno ugodna v primerjavi z ostalimi regijami v Sloveniji, so v torek popoldne na posvetu v Kranju povedali predstavniki republiških organov. Te dni namreč v Sloveniji po regijah potekajo posvetovanja o pripravi srednjoročnih družbenih programov, o samoupravnem sporazumevanju in dogovarjanju. Posveta v Kranju so se udeležili predsedniki občinskih družbenopolitičnih organizacij, občinskih skupščin in izvršnih svetov gorenjskih občin.

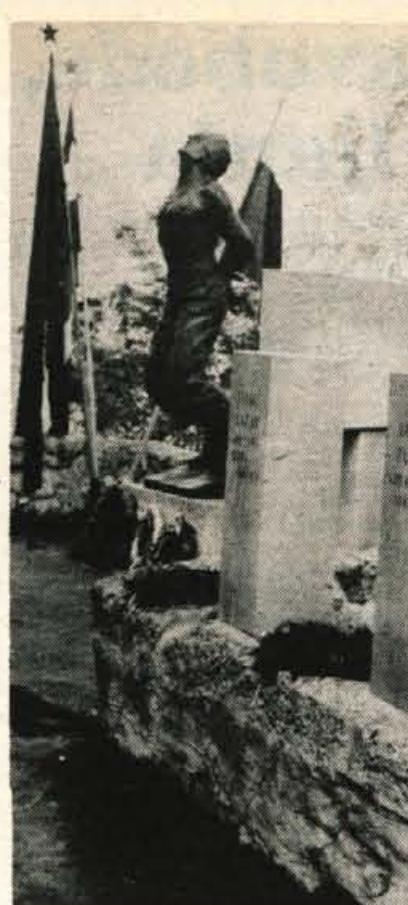
Nekatere splošne ugotovitve, ki v sedanji pripravi programov veljajo za vso Slovenijo, so: Osnutki programov so povsod več ali manj plod strokovnega dela, sporedno s tem pa nekako kasnimo s pripravo družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov. Prav priprava teh predhodnih dokumentov v večini slovenskih občin zaostaja. Zato bi bilo treba v prihodnjem sorazmerno kratkem obdobju do sprejetja programov na tem področju narediti čimveč. Sicer se bo zgodilo, da bo pri uresničevanju srednjoročnega programa treba poseči po dokaj neprijetni obliki, ki jo v primerih, ko ni družbenega dogovora ali sporazuma, predvideva zakonodajalec. Uresničevanje bo treba zagotoviti s prisilo oziroma s predpisi. To pa naj bi bila kvečjemu izjema in skrajna oblika, ne pa pravilo in praksa že na samem začetku uresničevanja srednjoročnega plana razvoja občine, regije ali širše skupnosti.

Sporedno s tem pa čakajo tako načrtovalce kot druge še nekatere naloge. Iz dosedanjih razprav se kažejo težave in nejasnosti v usklajevanju posameznih programov v samih občinah. Predvsem ni metodološko razčleneno, kako uskladiti programe organizacij združenega dela, tako imenovane skupne porabe in programe krajevnih skupnosti v enotni občinski program. Razen tega prihaja do precejšnjih neskladij med programi posameznih občin in občin ter republiškim programom. Največ nejasnosti pa je pri tako imenovanem regionalnem usklajevanju. Opaža se neusklajenost v stanovanjski politiki, prostorskem planiranju, v podvajjanju različnih objektov oziroma investicij, v turizmu, na področju zaposlovanja in drugje. Skratka, tako imenovano medobčinsko usklajevanje je še več ali manj v povoju.

In kako daleč so na področju priprave in izdelave srednjoročnih družbenih programov v posameznih gorenjskih občinah? V jeseniški občini so osnutek programa že dali v javno razpravo. Prav tako v kranjski, kjer ga je skupščina sprejela že julija letos. Razen tega imajo v Kranju pripravljen za razpravo tudi osnutek družbenega dogovora. V radovljiški in tržiški občini sta občinski skupščini razpravljali o osnutku srednjoročnega programa v sredo. Pri tem pa so v Radovljici ugotovili, da pri programiranju zaostajajo organizacije združenega dela, v primerjavi z drugimi gorenjskimi občinami (kjer je nekaj težav) pa imajo takšne osnutek že skoraj vse krajevne skupnosti. Sicer pa nameravajo v tržiški občini zdaj uskladiti posamezne osnuteke programov, na januarski seji skupščine pa bodo že razpravljali o predlogu srednjoročnega programa. Predstavniki škofoške občine pa so povedali, da so družbeni načrt razvoja občine do 1980. leta sprejeli že konec minulega leta. Zato ga nameravajo zdaj le preveriti in uskladiti ter dopolniti s programi samoupravnih interesov in nekaterih drugih skupnosti.

Delo na področju srednjoročnega programiranja na Gorenjskem torej v tem trenutku v glavnem poteka tako po časovnem kot vsebinskem načrtu. Vseeno pa ne bi smeli pozabiti, da ob pripravi osnutkov v strokovnih krogih (v glavnem so osnutki rezultat tega dela), ne smemo puščati ob strani samoupravnih oblik oziroma samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov. Treba je vedeti, da poteka samoupravni proces programiranja od spodaj navzgor.

A. Žalar

Ob letošnjem dnevu mrtvih so v Mostah pri Žirovni odkrili spomenik talca, ki je delo akademskega kiparja Jaka Torkarja z Jesenic. Spomenik so postavili zraven sedanjih spominskih obeležij v Mostah. (ds) — Foto: B. Blenkuš

Za program Radia Jesenice

Jesenice — Na zadnji seji predsedstva občinske konference SZDL Jesenice, ki je bila v ponedeljek, 3. novembra, so med drugim razpravljali tudi o predlogu programa in finančiraju lokalne radijske postaje v naslednjem letu.

Delovna skupnost Radia Jesenice, ki je poslušan tako v jeseniški in v radovljiški občini, saj ji namenja tretjino svojega govornega programa, je predložila več variantnih predlogov. Na seji so se opredelili za prvo varianto, ki zajema predvsem sedanji program Radia Jesenice. Jeseniška lokalna radijska postaja je edina postaja v Sloveniji, ki ima program sedem dni v tednu, skupaj 10 ur. Deli se na govorne oddaje in na drugo polovico programa, ki zavzema glasbeni program. Za 211 ur govornega programa ali za 12.660 minut pa znašajo stroški 623.900 dinarjev. Te stroški pa naj bi po predlagani varianti v višini 60 odstotkov pokrila sama delovna skupnost z objavljanjem obvestil, reklam, čestitk in ostalih storitev, 40 odstotkov stroškov pa bi odpadlo na družbene skupnosti, ki bi prispevale za nekatere oddaje radijskega programa.

Z vsemi, ki bodo prispevali denar, in lokalno radijsko postajo bodo sklenili ustrezni družbeni dogovor, ki bo vključeval obojestranske obveznosti. Občinska konferenca SZDL pa se bo kot ustanoviteljica do konca letosnjega leta dogovorila z družbenopolitičnimi organizacijami radovljiške občine in s skupščino občine Radovljica o soustanoviteljstvu radijske postaje in o prevzemu dela odgovornosti. Radio Jesenice je namreč zdaj na področju občine Radovljica zelo poslušan, nedvomno pa bo še bolje opravljala svojo vlogo tedaj, ko se bo uresničil prehod na UKV.

D. S.

Nove osnovne organizacije

Tržič — Občinska konferenca ZK Tržič, sestala se bo 18. novembra, bo dokončno odločala o predlogu komiteja za oblikovanje novih osnovnih organizacij Zveze komunistov. Komite in njegova komisija za organiziranost in razvoj ZK sodita, da se-

precejšnje spremembe so predlagane tudi v osnovni organizaciji ZK pedagoških delavcev. Le-ta naj bi se po predlogu komiteja razdelila na osnovno organizacijo osnovne šole heroja Grajzerja, osnovno organizacijo šole heroja Bračiča, osnovno organizacijo osnovne šole Kokrškega odreda Križe in osnovno organizacijo Vzgojnovarstvenega zavoda. Komuniste v Zavodu za kulturo in izobraževanje pa kaže vključiti v eno od omenjenih osnovnih organizacij. Osnovne organizacije po osnovnih šolah bo združeval svet Zveze komunistov.

V tržiški občini bodo še naprej delovali aktiv ZK kulturnih delavcev, aktiv ZK v partizanski enoti, aktiv ZK pri združenju rezervnih vojaških starešin, aktiv poverjenikov Komunistov in druge politične literature, aktiv ZK v enoti rezervnih miličnikov in aktiv mladih komunistov.

-jk

Morda niste vedeli

Naša poslovna enota »HRANILNICA« pri Globusu sprejema v hrambo:

- vrednostne papirje,
- umetnine,
- dokumente,
- zlatnino in podobne predmete.

Pristojbina za najeti sef znaša:

- din 150,00 do 250,00 na leto, odnosno
- din 15,00 do 25,00 na mesec.

Občani, v vašem interesu je, da imate dragocenosti varno shranjene.

Obstajajo tudi drugi načini shranjevanja — vendar preden se odločite, vprašajte Ljubljansko banko.

DELAWSKA UNIVERZA TOMO BREJC KRANJ organizira:

— PRIPRAVLJALNI TEČAJ ZA DIFERENCIJALNE IZPITE za vpis v tretji letnik upravno administrativne šole za tiste kandidate, ki so uspešno končali dvoletno administrativno šolo z zaključnim izpitom in so redno zaposleni. Pričetek: 1. decembra 1975 ob 16. uri na Osnovni šoli Simona Jenka Kranj, Komenskega 2. Vpis do vključno 1. decembra 1975.

— POKLICNO ŠOLO ELEKTRO in KOVINSKE STROKE za naslednje poklice: elektromehanik, mehanik gospodinjskih strojev, obratni elektrikar in elektroinstalater ter strugar, rezkalec, orodjar, ključavnica in strojni ključavnica.

Pogoji: končana osnovna šola in redna zaposlitev. Pričetek pouka bo 15. novembra 1975 ob 6. uri na Poklicni šoli Kranj, Cankarjeva 2, teoretični del pouka pa v januarju 1976. Kandidati se lahko sami odločijo, kateri del pouka bodo prej obiskovali ali praktični ali teoretični del. Vpis bo do vključno 15. novembra oziroma do pričetka teoretičnega dela v januarju 1976.

— Tečaje za kurjače nizkotlačnih kotov, skladiščnike, privatne gostince in tehnično risanje.

Posebnih pogojev ni razen redna zaposlitev. Pričetek tečajev bo v januarju 1976. Prijave sprejemamo do pričetka tečajev. Posamezni tečaji se bodo lahko pričeli že prej, če bo dovolj kandidatov.

SGP Projekt Kranj TOZD Strojno kovinski obrati Kokrica

razglaša naslednja prosta delovna mesta

1. električar serviserja
2. dva strojnika težke gradbene mehanizacije
3. tri žerjavarje večjih dvigal

Pogoji:

pod 1.: KV električar s poklicno šolo elektro stroke in nad 2 leti delovnih izkušenj — zdravstvena sposobnost za opravljanje poklica;

pod 2.: KV strojnik s tečajem za upravljanje gradbenih strojev in 3 leta delovnih izkušenj in zdravstvena sposobnost za opravljanje poklica;

pod 3.: KV delavec s poklicno šolo kovinske ali elektro stroke s pooblastilom za upravljanje vrtljivih stolnih žerjavov in zdravstvena sposobnost za opravljanje poklica.

Za vsa razpisana delovna mesta velja poizkusno delo dveh mesecev. Pismene prijave z dokazili o strokovnosti in delovnih izkušnjah sprejema kadrovsko socialna služba Kranj, Nazorjeva št. 1 10 dni po objavi.

Do sedem delavcev vsakokrat skupščina

Radovljica — Družbenopolitični zbor radovljiške občinske skupščine je v sredo po skupni seji vseh zborov skupščine ponovno razpravljal o predlogu sklepa o zaposlitvi več kot pet delavcev pri zasebnih obrtnikih. Prvič je skupščina o tem razpravljala 25. junija letos. Takrat sta zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti sprejela sklep o zaposlitvi več kot pet delavcev pri zasebnih obrtnikih, družbenopolitični zbor pa sklep na sprejel in je zahteval, da ustreza občinska služba pripravi ustrezna obrazložitev.

Tudi tokrat je bila na seji družbenopolitičnega zbora živahn razprava o ponovnem predlogu. Deleži so menili, da za celotno storitev morali načrtovalci sklep o zaposlitvi takšne vrste, ker se na vseh področjih storitevne dejavnosti ne kažejo takšne potrebe. Tako je družbenopolitični zbor ugotovil, da upravni organ občinske skupščine lahko samostojno izdaja obrtna dovoljenja v primerih, ko gre za največ pet zaposlenih. Glede dovoljenja za več kot pet oziroma največ sedem zaposlenih pa je zbor sklenil, da mora za vsak posamezni primer o tem odločati občinska skupščina po predhodni razpravi in soglasju v družbenopolitičnem zboru.

Takšen sklep družbenopolitičnega zebra občinske skupščine po-

Veletrgovsko podjetje Kokra, Kranj

Komisija za medsebojna razmerja delavcev SDS Skupne službe

razpisuje vodilno delovno mesto:

vodje analitsko-razvojne službe

Pogoji za izbor in imenovanje na gornje delovno mesto so: visoka ekonomika šola in dve leti delovnih izkušenj na izobrazbo, sposoben organizator dela, zaveden in razgledan delavec. Rok za prijavo na gornje delovno mesto je 20 dni po objavi razpisa. Kandidati naj ponube z dokazili o izpolnjevanju pogojev razpisa dostavijo na naslov: Veletrgovsko podjetje Kokra, Kranj, Poštna ul. 1, za razpis vodilnih delavcev.

40 let stavke, 30 let svobode, 25 let samoupravljanja

S predavanjem Borisa Ziherala srednješolcem o razvoju delavskega gibanja na Slovenskem so se danes v Škofji Loki začele prireditve ob 40-letnici stavke v Tovarni klobukov Šešir. Drevi bodo v galeriji na loškem gradu odprli razstavo Delavsko gibanje na Gorenjskem, jutri pa bo v tovarni Šešir svečana proslava. Slavnostni govornik bo predsednik občinskega sindikalnega sveta Marjan Gantar, o stavki pred 40 leti pa bo govoril udeleženec Franc Logonder.

Hkrati z obletnico prvega štrajka na Loškem, bodo delavci Šeširja proslavili tudi 30-letnico osvoboditve in 25-letnico izvolitve prvega delavskoga sveta.

Tradicija klobučarstva

Tradicija tovarne klobukov Šešir sega v čas nekdajnih loških klobučarjev. Ko so v 19. stoletju dokončno propadle nekatere cvetoče cebovske obrti, se je v Loki ohranila klobučarska tradicija. Izdelovali so volnene klobuke. Pri popisu leta 1880. je bilo v mestu še 34 klobučarjev. Obenem pa je v mestu začela nastajati tudi suknarska obrt, ki je kmalu prerasla v tovarno. Alojzij Krenner je 1871. leta kupil prostor in vodno moč ob Selščici, kjer so bili v srednjem veku grajski mlini in mestno kopalische. Nekatere stavbe je porušil in zgradil je tovarno suknja – današnji Šešir. Tovarna se od postavitev do danes ni mnogo spremnila. Sukno so izdelovali do prve svetovne vojne, med vojno vihro pa je bila v njej vojaška bolnišnica.

Po končani prvi svetovni vojni se je v Loki začela obnavljati tradicija klobučarstva: Zadružna gospodarska zveza in Ljubljanska kreditna banka sta skupaj z avstrijskimi kapitalisti ustanovili delniško družbo in podjetje je začelo delati pod imenom Tovarna klobukov Šešir Škofja Loka. Takšno ime nosi še danes in tudi klobuke še vedno izdelujejo.

Delavci se organizirajo

Delavci v Šeširju so se kmalu organizirali v sindikatih in drugih delavskih organizacijah. Prvi poskus organiziranja leta

1922. je sicer propadel, ker je bila zlasti starejša generacija zaposlenih še vedno prepričana, da so lahko veseli, če imajo delo. Toda mlajši, ki so se že seznanili z naprednimi idejami in uspehi delavskega gibanja v svetu, so začeli trakti organizacijsko mrežo in 8. junija 1933. leta so ustavili sindikalno organizacijo. Že 13. avgusta je sledil občni zbor. Organizacija se je na tem zboru poimenovala v Strokovno skupino oblačilnega delavstva JSZ v Škofji Loki. Do leta 1935 so organizirali v sindikatu že 95 odstotkov delavstva v tovarni. Organizirali so tudi odbore delavskih zaupnikov, ki so bili vedno izbrani iz članov JSZ. Prej zaupnikov so v vrste organizacije pritegnili tudi delavce iz tektstilnih obratov Thaler in Inteks, lesnih podjetij Dolenc in Heinricher, Schneiterjeve tovarne turbin in Krevsovega valjenegea mlina. Oktobra 1934 je bila podpisana prva kolektivna pogodba, ki pa ni bila popolna, ker ni obsegala kategorizacije delavnih mest, kot so zahtevali delavci.

Štrajk

Delavci so vse bolj pogosto zahtevali, da se kolektivna pogodba dopolni. Zahteve so postale posebno ostre poleti 1935. leta, ko so sestavili nov predlog kolektivne pogodbe in ga predložili delodajalcem. Pogajanja so se vlekla vse do jeseni, ko je vodstvo Šeširja predlog zavrnilo in

predlagalo nov način kategorizacije, ki ni predvideval povišanja mezd, ampak je le limitiral urne postavke. S takšnim načinom vrednotenja dela pa se je položaj strelinskih delavcev še poslabšal. Prav to pa je izbilo sodu dno. V Šeširju so začeli štrajkati.

Stavkati so začeli 11. oktobra 1935. leta popoldne. Za kaščo, blizu sedanja kožarne, so postavili posebno barako, od koder so noč in dan razporejali straže, ki so pazile na vhode v tovarno. Stavkujočim delavcem so na pomoč priskočili loški obrtniki in okoliški kmetje, ki so jim dovali hrano. Med delavci in delodajalcem so posredovali celo voditelji JSZ iz Ljubljane in sreska izpostava v Škofji Loki, vendar brez uspeha. Delodajalci so ostali neizprosni. Zato so delavci 10. novembra na zborovanju sklenili, da se vrnejo na delo. Zahtevali pa so, da podjetnik ne sme odpustiti nobenega od stavkujočih. Ta njihova zahteva je bila upoštovana.

Ceprav tokrat niso uspeli izboriti višjih mezd, pa so delavci Šeširja v štrajku dokazali svojo vztrajnost in odločnost. To se je izkazalo tudi pri podpisovanju novih kolektivnih pogodb, ki so se vsako leto boljšale v korist delavcev. Tudi na zunaj se je delavska organizacija krepila. Leta 1938 so Šeširjevi delavci razvili svoj prapor, kar je pomenilo enega največjih dogodkov predvojne Loke. Tudi ob napadu na Jugoslavijo so se delavci Šeširja takoj usmerili po navodilih komunistične partije. Prvega sestanka OF za Škofjo Loko se je udeležilo kar 5 delavskih voditeljev iz Šeširja. Velika večina delavcev je vso vojno sodelovala pri OF, pri sabotažah in zavirala odvoz surovin in izdelkov iz tovarne. O visokem krvnem davku pa priča plošča ob vhodu v tovarno, ki so jo odkrili v spomin padlim Šeširjevim delavcem v NOB.

Po vojni so se delavci Šeširja izkazali v delovnih akcijah za obnovu domovine in med prvimi so izvili delavski svet. Ob sodelovanju vseh zaposlenih se je samoupravljanje dobro razvijalo in danes je že vsak drugi delavec vključen v samoupravne organe. Za izredno uspešno delo pri izboljševanju položaja delavcev so delavcem Šeširja letos podelili zlati znak sindikata.

Prihodnost

Trem jubilejem, ki jih praznuje letos, bodo drugo leto dodali še eno veliko delovno zmago. Izkorak sto let starih prostorov se bodo preselili v novo tovarno na Trati, ki jo gradijo s svojimi sredstvi. V novih prostorih in z najmodernejšimi stroji in tehnologijo bodo lahko še bolj uspešno delali in gospodarili.

L. Bogataj

Adaptiran pljučni oddelek

Golnik – V sredo popoldne so v Inštitutu za pljučne bolezni in tuberkulozo na Golniku svečano izročili namenu adaptirane prostore pljučnega oddelka. V bolniških sobah v stavbi, ki so jo zgradili že leta 1922, je bilo vse do sedaj mnogo preveč bolnikov kot pa so zahtevali sodobni standardi. Adaptacija, kot je poudaril direktor prof. dr. Bojan Fortič, je bila pravzaprav zelo zahtevna, saj je bilo treba domala porušiti vse notranji del oddelka in pozidati prostore na novo. Zdaj ima pljučni oddelek 15 sob s tremi posteljami, skupaj 42 postelj. Ob bolniških sobah so seveda funkcionalno vključeni v oddelek še vsi ostali potrebni stranski prostori.

Pri adaptaciji pljučnega oddelka so sodelovali tudi tehnične službe kliničnega centra v Ljubljani, dela pa so potekala pet mesecov. Novi prostori se dokaj razlikujejo od standardnih bolniških oddelkov po tem, da opremljaveci prostorov niso uporabili standardne bele barve za pohištvo in stene.

Za adaptacijo pljučnega oddelka so porabili 2,5 milijona din večinoma lastnih sredstev, dela pa so dobili iz skladov za investicije v gorenjske združvene ustanove. V načrtu za prihodnje leto ima institut še adaptacijo internega oddelka, medtem ko so letos zaključili z modernizacijo svojih laboratorijskih.

L. M.

Posojilo delovnim organizacijam

Radovljica – V pondeljek se je sestal sklad skupnih rezerv gospodarskih organizacij radovljike občine. Razpravljal je o vlogah oziroma prošnjah nekaterih gospodarskih organizacij iz sredstev skladu. Slo je dejansko za razdelitev še za letos razpoložljivih sredstev. Po pretehtani oceni in pregledu utemeljenih vlog posameznih delovnih organizacij so odobrili 1,4 milijona dinarjev tovarni Elan Begunje, 1,8 milijona dinarjev tovarni Iskra Lipnica in 50.000 dinarjev Turistprogressu Radovljica. Elan bo porabil denar za delno preusmeritev proizvodnje na kvalitetnejše smučice, tovarna Iskra Lipnica za izgradnjo objektov za proizvodnjo in Turistprogress za izravnavo terena na Kobli. Prošnje ostalih podjetij (KŽK Kranj, Opekarna Dvorska vas in še nekaterih) so na seji skladu zavrnili.

A. Z.

Strugar prihranil 252.000 dinarjev

Jesenice – Večkratni novator jesenške Železarne strugar Peter Papič je s svojo pripravo za oblikovanje brusov za brušenje okroglih površij skupaj s delavci za hidravliko prihanil jesenški Železarni 252.000 dinarjev.

V oddelku za hidravliko v Železarni je strugar Peter Papič začel razmišljati, kako bi najbolje brusil krogelno površino, za katere bi bilo treba izdelati bruse ustrezajočih oblik. Prav za izdelavo teh brusov pa je izdelal pravico za konkavno in konveksno oblikovanje brusov. Njegova priprava pa je med drugim primerna tudi za oblikovanje raznih polmerov krogelnih brusov.

S pomočjo te naprave so izdelali rezervo dele za brusilne stroje in s tem podaljšali njihovo življenjsko dobo. Proizvajalec brusilnih strojev iz NDR namreč ne dobavlja posameznih delov,

D. S.

Združiti delo in sredstva

Jesenice – V Železarni naj bi bilo 19 TOZD in 2 TOZD zunaj organizacije – Integracijski procesi potekajo prepočasi – Problemi predvsem u dislociranih enotah

organe, januarja prihodnjega leta pa bi se na novo ustanovljene TOZD konstituirale. V prvi polovici prihodnjega leta bi organizacijsko utrjavalo novo ustanovljene TOZD, hkrati pa pripravljali sporazume o samoupravno dogovorjenih cenah, na osnovi katerih bi prešli na dohodkovni sistem po TOZD, pripravili pa bi tudi sporazum med TOZD in delovno skupnostjo skupnih služb.

SAMOUPRAVNI ODNOSSI

V jesenških občini ugotavljajo, da se delavci aktivno vključujejo v samoupravljanje in da ustvarjeni delodajalci in doseženi rezultati niso vedno odmaknjeni od delavca. Vendar pa je predvsem v dislociranih enotah, ki niso organizirane kot TOZD, razvijeni samoupravnih odnosov dokaj počasni in zaostaja za drugim zdravim delom. Tudi v nekaterih drugih TOZD, ki ne odločajo povsem o dohodku.

Prav tako ugotavljajo, da se v zdrženem delu vsi samoupravni elementi ne razvijajo enakomerno. Tako ocenjujejo, da delavska kontrola, kot pomemben člen načel samoupravnega sistema, še ni prisotna tako kot bi moral biti. Se vedno išče pravo vsebinsko dela in se ne dojemajo vloga delavske kontrole v našem samoupravnem sistemu, čeprav je ta vloga povsem jasna in opredeljena.

INTEGRACIJE

Na Jesenici se delo in sredstva ne združujejo tako kot bi bilo pričakovati, kajti še vedno se kot ovira najpogosteje postavljajo ozki podjetniški interesi in bojanjeni za spremembu sedanega stanja. Zdaj se na Jesenici pogovarjajo o integraciji med TPP Zarja Jesenice in TP Rozca Jesenice, k Železarni Jesenice pa se bo v kratkem pripojil jesenški Kovinoservis ter Monter iz Dravograd.

Precej skromni rezultati na področju združevanja dela in sredstev terjajo nujno aktivnejše in ustvarjalno delo na tem področju. Razdrobljenost gospodarstva kazuje tudi na to, da v občini še vedno niso povsem zatrli nekaterih antisamoupravnih tendenc. In prav to zavzuje vse komuniste, da družbeno povsem predvsem k razreševanju teh problemov.

D. S.

Večja podpora storitveni obrti

Doseči je treba boljše vključevanje mladih na prosta učna mesta v obrtnih delavnicih družbenega in zasebnega sektorja, so menili člani izvršnega sveta skupščine občine Škofja Loka pred dnevi na svoji redni seji. Enakega mnenja pa so bili tudi člani predsedstva občinske konference SZDL Škofja Loka in delegati družbenopolitičnega zbor na skupnem sestanku, ki je bil v sredo, 5. novembra.

Stanje v škofjeloških občinah na tem področju je res vznemirljivo. Nobena skrivnost ni, da že daje časa v občini ni nobenega obrtnika za popravilo nekaterih gospodinjskih aparativ, da denimo, na celotnem področju Poljanske doline ni niti enega krojača, da je vse manj kovačev, skraka, da so nekateri poklici v obrti popolnoma izumrli. In kljub temu je na celotnem področju škofjeloške občine še vedno 231 obrtnikov.

Po številu daleč vodijo avtoprevozniki, ki jih je 64, na drugem mestu so gostinci (34), ostalih 133 pa je razdeljenih po posameznih področjih. Zanimivo je, da je bilo letos v občini razpisanih kar 390 prostih učnih delovnih mest. Na razpis se je prijavilo le 160 fantov in dekle.

Člani izvršnega sveta in člani predsedstva občinske konference SZDL so menili, da bo v prihodnje malo gospodarstvo in še posebno storitveno obrt potreboval bolj podprtosti. V prvi vrsti bo treba skrbeti za boljšo kadrovsko strukturo v družbenih obrtnih delavnicih in za čimveč strokovno izobrazbo vodilnih delavcev ter poskrbeti za kreditiranje storitvene obrti s tem, da se čimprej začne izvajati dogovor o pospeševanju malega gospodarstva v prihodnjih petih letih in aktivno sodelovati v postopku za pridobivanje kreditov z dajanjem mnenj na posamezne vloge. Skrbeti bo treba, da bodo za gradnjo obrtnih delavnic storitvenih panog v bližini ali celo v

samih stanovanjskih naselij na voljo primerne lokacije, obenem pa stremiti tudi za tem, da bodo za storitveno obrt zasebnikom na voljo tudi primerni poslovni prostori z dostopnimi najemninami.

V sodelovanju z vsemi inšpekcijami, organi milice in krajevnimi skupnostmi bo potrebno poobrire tudi nadzor nad opravljanjem obrtnih dejavnosti brez ustreznih dovoljenj, pri tem pa storiti vse, kar je mogoče, da se le-ta legalizira. Upravni organi bodo morali pripravljati razgovore in najti razne druge oblike sporazumevanja z zdolci z namenom, da bi se le-ti vrnili v domovino in v domačih krajih odpirali delavnice za storitveno obrt. Prav tako je dana pobuda za združevanje zasebnih obrtnikov na področju občine v lastno organizacijo. Člani izvršnega sveta in občinske konference SZDL Škofja Loka pa so še posebno podarili, da se morajo v akciji za ureševanje predlaganih ukrepov, predvsem na področju storitvene obrti, vključiti zlasti krajevne skupnosti.

Kot vse kaže bo v škofjeloških občinah že v kratkem ustanovljen sindikat delavcev pri zasebnih delodajalcih. Ceprav doslej na tem področju ni bilo doseženih posebnih uspehov in dobrih rezultatov, pa je vseeno mogoče pričakovati, da bo inicijativni odbor za ustanovitev te osnovne organizacije sindikata le imel srednjšo roko. SZDL pa naj bi bila organizacija, ki naj bi že v kratkem povezala vse obrtnike-delodajalce v občini.

Ob koncu sestanka so prisotni dali zavod za zaposlovanje naloge, da že med šolskim letom, torej dokler je še čas, vse učence, ki se še niso odločili za poklic, usmerja v poklice za storitveno obrt.

Morda je zanimiv še naslednji podatek! V obrtnih organizacijah škofjeloške občine, šestnajst jih je, je bilo ob koncu lanskega leta zaposlenih 999 delavcev. Ti so ustvarili 208.399.000 din družbenega brutoproducta.

J. Govekar

Ljubljanska banka

PODROŽNICA KRANJ

Razpisuje za svoje poslovne enote naslednje štipendije:

za sedež podružnice v Kranju

- 3 štipendije na ekonomski fakulteti ali visoki ekonomsko-komercialni šoli Maribor — bančna smer
- 1 štipendijo na pravni fakulteti
- 4 štipendije na ekonomski srednji šoli ali upravno administrativni šoli
- 2 štipendiji na administrativni šoli

Prednost imajo kandidati iz viših letnikov.

za poslovno enoto Jesenice

- 1 štipendijo na ekonomski fakulteti — III. ali IV. letnik
- 1 štipendijo na višji ekonomsko komercialni šoli Maribor
- 1 štipendijo na ekonomski srednji šoli — III. ali IV. letnik

za poslovno enoto Radovljica

- 2 štipendiji na ekonomski srednji šoli — prednost imajo višji letniki

Kandidati naj najkasneje do 17. novembra 1975 vložijo na gornji naslov prijave na obrazcu DZS 1.65 »Prošnja za štipendijo«, priložijo dokazilo o končani šoli v šolskem letu 1974/1975 ter izjavo, da drugje ne prejemajo štipendije.

Gorenjska oblačila Kranj

Svet skupnih služb objavlja naslednja prosta delovna mesta:

1. komisionarja v skladišču gotovih izdelkov

Pogoji: trgovska šola tektilne stroke, 6 mesecov prakse, 3-mesečno poskusno delo

2. disponenta v komerciali

Pogoji: ekomska srednja šola, 1 leto prakse, 3-mesečno poskusno delo

Prijave z dokazili o izobrazbi naj pošljejo kandidati kadrovski službi do 21. novembra 1975.

Odbor hranilno-kreditne službe pri Gozdnem gospodarstvu Kranj razpisuje kredite za preusmeritev in pospeševanje kmečkih gospodarstev in za razvoj kmečkega turizma.

Pravico do kreditov imajo prosilci:

- lastniki gozdov — kmetje,
- biti morajo vlagatelji in da hranijo sredstva pri hranilno-kreditni službi Gozdnega gospodarstva Kranj,
- da trajno gospodarsko sodelujejo z Gozdnim gospodarstvom Kranj,
- imeti morajo izdelane investicijske usmeritvene programe,
- da so kreditno sposobni,
- biti morajo kooperanti kmetijskih zadrg.

Krediti se dajejo za naslednje namene:

- za kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo, opremo in plemensko živino,
- za gradnjo in preureditev hlevov za krave in mlado živino,
- za kmečki turizem.

Obrestna mera je 3 %, če družbenopolitične skupnosti krijejo razliko do polnih obresti. Doba kreditiranja je določena s samoupravnim sporazumom o kreditiranju.

Vloge sprejemajo podobori hranilno-kreditnih služb na TOZD gozdarstvo Škofja Loka, Tržič in Preddvor.

Rok za predlaganje prošenj je 10. december 1975.

Obenem obveščamo, da urejanje kreditnih zadev opravljajo službe na TOZD Gozdarstvo Škofja Loka, Tržič, Preddvor ter v Skupnih službah v Kranju vsak ponedeljek od 6. do 12. ure, vlaganje in dviganje denarja pa vsak delavnik od 8. do 12. ure, razen sobote.

Gospodarska komisija pri DO Merkur Kranj ponovno objavlja prodajo osebnega avtomobila MARCEDES 200 letnik 1966, začetna cena 20.000 din.

Licitacija avtomobila bo v torek, 11. novembra 1975, ob 12. uri v sejni sobi podjetja Merkur Kranj, Koroška cesta 1. Ogled vozila je možen na dan licitacije od 10. do 12. ure v skladišču na Gregorčičevi 8 v Kranju.

Stanovanja, stanovanja

Jesenice:

kjer ni hišne številke

V jeseniški občini pač ni prav nič težko poiskati perečih socialnih, perečih stanovanjskih primerov, ker jih je še vedno kar precej. Pa nikakor ne zato, ker bi morda na Jesenicah stanovanjsko gradnjo zanemarjali, preprosti in najbolj zanesljivi vzrok je v enostavnem dejstvu, da mora industrijsko mestoce sprememati delavce od drugod. Stanovanjska gradnja pa potreb ne dohaja, prošnje se kopijo na vseh straneh, ljudje žive v slabih, še slabših ali kar v nezanosnih življenjskih razmerah. Kako priti do stanovanja, kako v nekaterih primerih človeško živeti in zaživeti?

Če živi skupaj s starši v malem stanovanju in si prisiljen spati skupaj s še šestimi v eni sobi; če sploh nimaš kje spati in za ubog prenočišče prosiš zdaj tega zdaj onega sorodnika, medtem ko ti tudi lastnega otroka varuje zdaj ta zdaj oni; če si podnajemnik v stari, vlažni hiši skupaj z bolno in ostarelo ženo; če skratka tako živiš kot nekateri prebivalci Jesenice, potem ti še malo ni mar za vse druge probleme, s katerimi se srečujejo tisti srečneži, ki se veseljujejo v nova ali vsaj človeškemu bivanju primerna stanovanja. Če si tako, kot delavka, ki živi v Kavčkah, v Mostah, kot podnajemnica kar pod betonsko ploščo v obupnih življenjskih razmerah, si pač ne beliš glave z zelenicami, otroškimi igrašči, spremljajočimi objekti. Daleč od problemov »s kolektivnih spalnic«, daleč od problemov stanarin in vsega, kar se vpleta v stanovanjsko problematiko, si želiš za vsako in vsakršno ceno med trdne zidove in svetla okna. Da živiš kot ta in ta v hišni številki tej in tej in da si enkrat za vselej rešen morečih in utrujajočih življenjskih razmer v baraki ali pod betonsko ploščo brez vsakršnega naslova ali hišne številke.

GRADITI VEĆ STANOVAJ

Zaradi kopičenja novih in novih prošenj in zaradi spoznanja, da je delavcu prej kot vse drugo treba zagotoviti predvsem primerno bivanje, so v zadnjih letih v jeseniški občini zrasli novi stanovanjski objekti in stanovanjske soseske. Kar najbolj je skrbel za svoje delavce prav jeseniška Zelezarna, ki je tudi vedno največ denarja vlagala prav v stanovanjsko gradnjo. Medtem ko so se povsod odločili za 6-odstotni prispevek, je Zelezarna že pred leti vlagala 8 odstotkov, v zadnjem času ga je celo še povečala. Kljub temu pa ima več kot 800 prisilcev za stanovanja.

Ostale jeseniške manjše organizacije pa stanovanjskih problemov niso zmogle kar najbolj zadovoljivo reševati in prav te, ki menijo, da je najbolje podpirati kar samo individualno stanovanjsko gradnjo, imajo največ nerešenih perečih stanovanjskih vprašanj. Razen tega se nekatere izmikajo dogovorjenim stališčem: namenjale naj bi 60 odstotkov sredstev, s katerimi razpolagajo, za nakup najemnih stanovanj, tako pa namenjajo več kot dogovorjenih 40 odstotkov za individualno stanovanjsko gradnjo.

Na Jesenicah zgradijo na leto okoli 300 novih stanovanj poleg individualne gradnje in poleg tistih stanovanj, ki jih podjetja grade za samske delavce. Ker so liste prisilcev pač preveč obširne, najbolj pereč stanovanjske probleme rešuje pred dvema letoma ustanovljena samoupravna enota za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu.

192 PROŠENJ

Tudi pri samoupravni enoti za družbeno pomoč samoupravne skupnosti niso brez problemov: organizacije naj bi za vse svoje delavce, ki imajo stalno prebivališče na Jesenicah, plačevala enoti 1,5-odstotni prispevek, enak odstotku pa morajo združevati pri poslovni banki za kreditiranje stanovanjskega gospodarstva. Vendar pa prav vse organizacije teh sredstev na Jesenicah ne združujejo, kar velja predvsem za tiste enote oziroma TOZD, ki imajo sedeže zunaj občine. Združena sredstva pri bankah so zato za 10 odstotkov manjša od solidarnostnih. Na Jesenicah imajo tako vpliv le na 37,5 odstotka združenih in solidarnostnih sredstev, medtem ko je v drugih gorenjskih občinah ta odstotek znatno višji.

Letos bodo na Jesenicah dogradili 51 solidarnostnih stanovanj ter 3 stanovanja v Kranjski gori in tako rešili najnujnejše stanovanjske probleme. Tako bodo do svojega stanovanja končno le prišli tisti, ki so po ocenah in točkovjanju tega najbolj

Prebivalci v Kavčkah pri Mostah žive kar pod betonsko ploščo in so najbolj potrebeni primernega stanovanja. — Foto: F. Perdan

potrebeni. Razen tega jeseniška stanovanjska skupnost rešuje tudi vprašanje barak v radovljški soteski, kjer prebivajo delavci, ki so zaposleni v jeseniških organizacijah. Med tistimi, ki čakajo na stanovanja, je največ mladih družin, občanov z nizkimi osebnimi dohodki ter starejših ljudi ter invalidov. Če so zaposleni, so jim morale organizacije potrditi, da bodo njihov stanovanjski problem rešile v petih letih — in nemalokrat je bilo s potrdili precej težav.

Solidarnostni sklad torej rešuje najbolj pereč probleme, četudi

zaradi nekaterih ovir s precejšnjo težavo. Ko bi vsi usklajeno in zavzeto sodelovali in združevali sredstva — tudi od urbanistov, gradbene operative in komunalne urejenosti je odvisna hitra, solidna in predvsem cena gradnja — bi lahko probleme hitreje reševali. Vse preveč je namreč še vedno neskladij v stanovanjskem gospodarstvu, da bi lahko takoj vse selili in vsem ugodili. Ne ugodili, ampak kar najhitreje preselili tiste, ki zdaj kar najbolje vedo, kaj vse prinaša s seboj tisto, čemur pravimo »neprimerno« stanovanje. D. Sedej

V tržički občini sicer ni hudih stanovanjskih problemov in neprimernih stanovanjskih sosesk, vendar še vedno pospešeno grade stanovanja, ki si jih predvsem mlade družine. — Foto: F. Perdan

Tržič: iz vasi v mesta

V tržički občini pravzaprav nimačo izredno perečih stanovanjskih problemov in ne barakarstva, ker pač nimajo težke industrije in nujnega priseljevanja delovne sile. Kljub temu pa se tudi v Tržiču srečujejo s stanovanjskimi stiskami večinoma mladih družin, ki prihajajo iz vasi v mesto, za boljšim zaposlenjem.

V tržički občini dokaj zavzeto rešujejo stanovanjske probleme nekatere večje organizacije kot Peko in Bombažna predilnica in tkalnica ter nekatere druge. V tovarni Peko so odstotek sredstev, namenjenih za stanovanjsko gradnjo, povišali, da bi tako čimhitreje nudili kar največ stanovanj zaposlenim delavcem. Tako kot povsod drugod so tudi v tržički občini še v najhujših težavah prav tisti občani, ki so zaposleni v manjših organizacijah. Le-te namenjajo sredstva večinoma le za individualno stanovanjsko gradnjo, v manjših zneskih in prav v teh organizacijah je najteže priti do stanovanja.

Sicer pa so predvsem mlade družine, ki bi se rado preselile v nova stanovanja, starejši in invalidi vložili svoje prošnje samoupravni enoti za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu, kjer nameravajo v prihodnjem srednjeročnem obdobju zgraditi 125 stanovanj v usmerjeni blokovni gradnji. Solidarnostni sklad letno načrtuje 25 stanovanj, predvsem enosobnih v dvosobnih. Do zdaj pa so s sredstvi solidarnostnega sklada v občini že zgradili 68 stanovanj, in sicer na zazidalnem območju v Bistrici.

Na razpis se je v tržički občini prijavilo 84 prisilcev, tudi takih, ki upajo, da bodo pri samoupravni enoti za pomoč hitreje prišli do stanovanja kot v svoji delovni organizaciji, kjer je neprimerno več prosilcev.

V Tržiču si prizadevajo, da bi za te prisilce gradili predvsem stanovanja, ki ne bi bila prevelika in draga, temveč primerna zanje, saj so to občani, ki nimajo visokih dohodkov. Stanovanja naj bi bila zgrajena predvsem v okolici mesta in organizacij, kjer so delavci zaposleni.

Samoupravna enota za pomoč v stanovanjskem gospodarstvu ali sa-

moupravni solidarnostni sklad je lani razpolagal s 6 in pol milijona dinarjev za gradnjo stanovanj, v prihodnjem letu pa bodo imeli okoli 7 milijon dinarjev za stanovanja iz solidarnostnega sklada. Že leta 1973 pa so se v Tržiču odločili, da vložijo pri Ljubljanski banki okoli 3 milijone dinarjev in so tako po letu dni dobili milijon in pol kreditnih sredstev. Tako so se lahko odločili za razmeroma visok nakup stanovanj.

Ko v Tržiču načrtujejo gradnjo za naslednjih pet let, ugotavljajo, da bodo zgradili 342 družbenih stanovanj, kar je nekoliko manj kot v dosedanjem petletnem razvoju, vendar pa bo načrtovana zasebna gradnja v porastu. Denar za stanovanjsko gradnjo bodo zbirali tako kot doslej šest odstotkov sredstev od bruto osebnega dohodka se razdeli tako, da 60 odstotkov ostane v delovnih organizacijah, 30 odstotkov so sredstva za solidarnostni sklad in 10 odstotkov je sredstev, ki se zbirajo pri bankah.

D. Sedej

Asfaltirali bodo ceste

Ribno — V krajevni skupnosti Ribno pri Bledu nameravajo letos ali pa najkasneje v začetku prihodnjega leta (če bo vreme ugodno) asfaltirati več cest. V Ribnem in Bodečah bodo asfaltirali prek 2,3 kilometra cest, v Koritnem pa okrog 300 metrov. Predračun za Ribno in Bodeče znaša okrog 610.000, za asfaltiranje ceste v Koritnem pa so denar že nakazali Cestnemu podjetju Kranj in čakajo samo še na prihod delavcev in strojev.

V krajevni skupnosti so občani s samopiscevki zbrali že 270.000 dinarjev, na zadnji seji izvršnega sveta radovljške občinske skupščine pa so jim odobrili 300.000 dinarjev posojila za dve leti. Če pa bo Obrtno gradbeno podjetje Grad Bled plačalo dogovorjeni odškodnino za cesto v tamkajšnjo gramočnico, bodo asfaltirali tudi cesto Ribno – Selo.

JR

GLAS 5

Petak, 7. novembra 1975

Sezona podgan ni nikoli mimo

Jesenska deratizacija
na Gorenjskem

Ostri podganji zobje so nagrizli mehko svinčeno cev v petem nadstropju nekega kranjskega stanovanjskega bloka, tako da je voda namočila zidove spodnjega stanovanja. — Foto: F. Perdan

Če zagledamo podgano, naj hoščna ali ona zunanja, ali katerega koli drugega glodavca v hiši ali v prostoru, kjer imamo hrano, zaženemo vik in krik in začne se neusmiljeno preganjanje. Če imamo srečo in glodalca ujamemo, smo zadovoljni, ker smo po našem mnenju, shrambo počistili vsaj za eno leto. Najverjetnejše pa smo v zmoti. Glodavci, pa naj bodo to podgane ali

misli, že zelo dolgo časa žive v človekovih bližini in kot vse kaže se te bližine še niso naveličale kljub večnemu preganjanju. Tudi poklicni preganjavec si so že dolgo časa edini, da podgan pa kakor se to sitno sliši, ne bom za vselej pregnali iz naših bivališč ali vsaj iz bližine, dokler bo zanje dovolj hrane. Bo pa verjetno še dolgo časa trajalo, da bom našli način za biološko uničenje podganej rodu; doslej ga še nismo.

Jesen je čas za vsakoletno dvakratno ali večkratno preganjanje teh neprijetnih glodavcev. »To je pravzaprav desetkanje, kar mi imenujemo deratizacija,« pravi vodja oddelka za deratizacijo, dezinfekcijo in dezinfekcijo Zavoda za zdravstveno varstvo Kranj Ivan Petrič. Oddelek večkrat na leto opravi sistematsko deratizacijo v treh gorenjskih občinah. »Letos smo se prvič odločili za sistematsko dvakratno kanalsko deratizacijo, ki se nam zdi najuspešnejša. V to deratizacijo so sicer zajete le mestne skupnosti, medtem ko druge krajevne skupnosti običajno le občasno in na posebno željo. To je velika pomanjkljivost, ki bi jo bilo treba odpraviti, saj deratizacije na podeželju občinski odloki ne omenjajo in je torej ni. Podgane uničujemo na takih področjih le na posebej izražene želje.«

Uničevanje podgan, ki je uspešno v 50 odstotkih, opravljajo strokovni sodelavci oddelka DDD na zavodu.

AVANTURA JE AVANTURA
Bralcev ne bom dolgočasil z obširno razlagom o tem, zakaj sem šel v Carigrad in na kakšen način sem tam ostal brez denarja. Stvar je preprosta: Zgodilo se je pač, ker sem tako hotel. V Ljubljani je bila zima, izpod neba je padala neka čudna mešanica dežja in snega, sama megla se je vlačila med hišami, in kar je najhujje: brezupen dolgčas me je razjedal. Nad svojim študijem na univerzi sem obupal že jeseni in že zdavnaj nisem več hodil na predavanja. Svoj čas sem tako zapravljal s poležavanjem in z večernimi obhodi po bežigrajskih beznicih. Sam sebi sem se že gnusil, razpadal sem pri živem telusu. Hotel sem, da se nekaj zgodi, nekaj resničnega in nevskdanjenega. Če bi imel kup denarja, bi si lahko privoščil safari v Keniji, karneval v Rio de Janeiru ali večno poletje na eksotičen Tahitiju. Če bi imel, če bi... A denarja sem imel komaj za vsakdanji pasul in cigarete. Sicer pa: nikomur ni življenje bolj pusti kot tistem, ki si lahko vse privošči in vse kupi. Tistega dne, ko sem se odločil za potovanje v Carigrad sem imel v žepu le osem stotakov, a počutil sem se kot kralj. Še isti večer sem kupil železniško vozovnico. Zanj sem odštel pet rdečih, tako da so mi pred odhodom ostali samo še trije. Možnost je bila ena sama: že po prvem dnevu bivanja v Turčiji bom suh kot cerkvena miš in potem si bom moral pomagati, kakor bom vedel in znal.

ZAPRAVLJANJE NA BAZARJU
Kakor sem si zamislil, tako se je tudi zgodilo. S spalno vrečo pod pazduho in s torbo na rami (v njej sem imel vse, kar sem potreboval za življenje: brisačo, zobno ščetko, nekaj robcev in seveda obvezne dolge zimske spodnjice), sem po dnevnom cijazenu čez zasneženi Balkan izstopil na peronu carigrajske železniške postaje. Ves utrujen in neprespan od dolge vožnje sem se najprej okrepčal s skodelico vročega čaja, potem pa sem si šel poiskat prenočišče.

In tako sem se nekega turovnega zimskega jutra (če natanko premi-

slim, je bilo to štirinajstega januarja letos), zbudil v pritlični sobi nekega zanikrnega hotela v predmestju Carigrada. (Če tisto luknjo, polno ščurkov, stenic in druge nesnage, sploh še lahko imenujem hotelska soba.) Prvo, kar sem storil potem, ko sem odpr了解no in si z mrzlo vodo izmizl zaspanost z obrazu, je bilo to, da sem segel v žep po denarnico in skrbno preštel vse svoj denar. Kako čudno, sem pomisnil. Manj ko ima človek denarja, več se z njim ukvarja. Ko sem plačal prenočišče in zajtrk, mi je ostalo še dvesto turških lir ali nekaj čez dvajset starih tisočakov v našem denarju. Imel sem lep (in varljiv!) občutek, da sem še kar bogat. Da bi se tega bogastva čimprej znebil, sem šel dopoldne na bazar. Ni ga mi bilo treba dolgo iskat, ves Carigrad je en sam velik bazar. Le premožni trgovci imajo svoje lokale, tisoči malih krošnjarjev pa ponujajo svojo robo na ulici.

Na bazaru sem opazil precej trgovin trofejnimi orožjem in v eni izmed njih sem kupil starinsko pištole kremenjačo, verno imitacijo tistih, s katerimi so divji Turki pred stoletji strašili po Balkanu. Nababil sem si jo predvsem zato, ker sem hotel, da bi me razen štampiljke v potnom listu še kaj drugega spomnjal na ta nori zimski izlet v Turčijo.

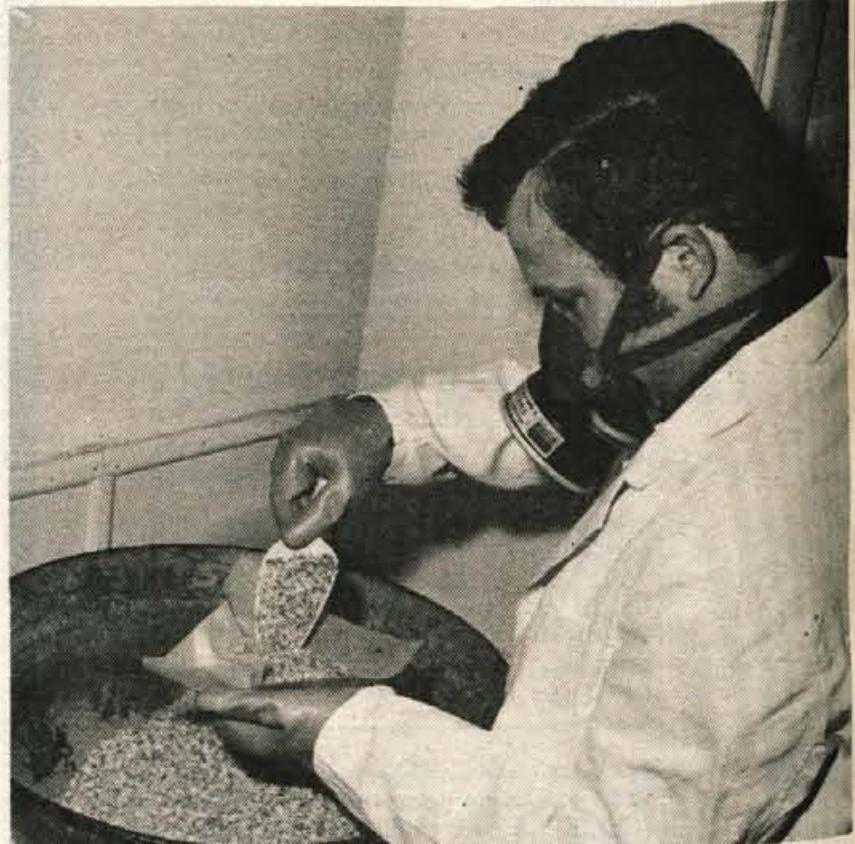
Ko sem kremenjačo spravil v torbo, mi je ostalo v denarnici še petdeset turških lir. Sonce je bilo že visoko in želodec me je opomnil, da je prišel čas kosila. Bila je nedelja, poleg tega pa so se študentje šli neke demonstracije, tako da je bilo na ulicah polno ljudi. Množica se je s pločnikov razlivala čez ceste in trge, avtomobili niso mogli več naprej in šoferji so nestrpno hupali. V stranskih ulicah so bili parkirani policijski avtomobili – tudi nekaj oklopnikov je bilo vmes –, ob njih so sloveli možje postave in na videz brezbrizno motrili dogajanje na glavnem trgu. Opremljeni so bili s šlemi in v rokah so stiskali pendreke; – torej niso bili tu zgolj zaradi dekoracije.

Skozi gozd pravljajočih se teles sem se prebil po plavajočega mostu. Na obeh straneh ograje so se gnetli nedeljski ribiči, ki so potrpežljivo namakali svoje trnke v umazani pričasti. Na pločniku so stala vreda, v katerih so se svetlikali srebrnobeli trebuh načoljenih rib. V morju spodaj pod mostom je moral

Najpogosteje se uporabljajo kumarinski preparati, ki pri podgani preprečujejo strjevanje krvi in povzročajo počasen pogin. Ostali preparati, ki so bili nekdaj v rabi, od strihnina naprej, se zdaj opuščajo, saj so bili za človeka nevarni. Za te sodobne strupe pa imamo protistrupe, če jih naključno najde človek in pomota zaužije.

»Res bi se to moralo zgoditi potomoma,« pravijo strokovnjaki za deratizacijo. »Sodobni strupi so namreč tako zavarovani, da niso vablivi ne za otroka ne za odrasle. Strup je običajno primešan hrani, ki jo podgana na nekem področju, kjer se zadržuje, pogreša. Tako na primer ne bomo stup dajali na orehe ali lešnike, če namenjamo smrt podgani v tovarni čokolade, kjer je vajena vseh mogočih sladkarij. Da je uspeh dober, je torej pomembno vedeti, do kakšne hrane podgane najlažje nekje pridejo. Vabe pri sistematski deratizaciji razdelimo na manjše količine in jih postavimo na primerna mesta, ki so kar najbolje zavarovana. Zaradi tega pri deratizaciji vedno tesno sodelujemo s hišnimi svetimi, kadar nastavljamo vabe po stavbah, ali z odgovornimi v devlovnih organizacijah, pa tudi za preganjanje iz kanalov so potrebni strokovni prijemi. Moram poudariti, da v svoji praksi še nisem doživel, da bi se z našimi vabami zastrupil kak otrok ali odrasel, v zadnjem času pa so pripravki takšni, da jih ne morejo izvajati niti male živali (mačke, psi itd.). Za vsak primer pa so o pravilnem ukrepanju ob morebitni zastrupitvi obveščeni vsi na tistem področju, kjer smo položili vabe. Še najbolj ogroženo je vsekakor osebjje, ki vabe polaga, saj jih tudi sami pripravljamo, pa naj bo to le delitev na male porcije ali pa pripravljanje specialnih vab. Zato so vsi naši sodelavci vsaj štirikrat na leto preventivno pregledani, pri delu pa uporabljamo posebno zaščitno masko.«

In zakaj podgane tako neusmiljeno preganjam? Zelo velika je gospodarska škoda, če se ta glodavec

Podganje vabo je treba pripraviti previdno: zastrupljeno žito se vsuje na povočen papir z znakom mrtavske glave, ki naj opozarja morebitnega najdljetja na nevarnost, za glodavca pa ne predstavlja nobene ovire. Deto je treba opraviti previdno: z zaščitnimi rokavicami, haljo in masko. — Foto: Perdan

preveč razmnoži. Poleg tega, da hrano uničuje, jo osnesa z iztrebki, jo tudi okuži. Podgano krvimo, da prenaša okoli 30 nalezljivih bolezni, od tega pogosto črevne nalezljive bolezni, trkuljavost in druge. Škodo pa povzroča ta glodavec tudi drugače: ne bi verjeli, a podgana se loteva tudi podzemeljskih kablov, zato ne bi bilo odveč, če bi pri polaganju kablov obenem zakopali v zemljo tudi strupene vabe za podgane. »Pred kratkim se je zgodilo v eni od kranjskih stolnic,« je povedal Ivan Petrič, »da so podgane nagrizle svinčeno vodovodno napeljavo, tako da je v spodnja stanovanja zamakalo. To je bilo v petem nadstropju. Ne

bi verjel, če se na cevi ne bi jasno poznali odtisi glodalskih zob. Da ne govorimo o tem, da imajo podgane zelo rade sodoben gradbeni in izolacijski material kot je na primer stiropor.«

Seveda lahko bivanje podganim zagrenimo še kako drugače: ne le s strupenimi vabami. Urejena okolica, kanalizacija, čisto okolje naslopi so kaj malo privlačni pogoji za naselitev in bivanje podgani. S sistematsko deratizacijo pa, naj bi naše okolje postalo varnejše za naše zdravje. Ob tem omenimo še neprimerne strupene pripravke, ki so v prosti prodaji. Strokovnjaki menijo, da so dokaj nevarni in precej neudinkoviti. — L. M.

BREZ DENARJA ČEZ ZASNEŽENI BALKAN

kar mrgoleti rib. Sem se je stekala vsa gnojnica iz mestne kanalizacije in hrane jim najbrž ni manjkalo.

Vonj po pogulinilih ribah se je mescal z vonjem po izgorelem bencinu; – v zraku pa so bili še drugi, čeprav manj izraziti vonji: vonj po množici, po umazaniji. Težko so mi sedali v želodec in se mi kot svinec razlivali po možganih. Bolela me je glava in postajalo mi je slab. Vstopil sem v eno izmed številnih miniaturnih vzhodnjaških restavracij, ki so si delale konkurenco spodaj na dokih plavajočega mosta. To je bil sila boreni lokal. V enem in istem prostoru se je kuhalo in jedlo, sopara iz loncev se je dvigala pod strop in uhajala skozi odprtva vrata ven na ulico. V tem prostoru se je kar trlo, – ne gostov, ampak strežnega osebja, kuharjev in strežajev v umazanih predpanskih in z nemarno povezanimi čepicami na glavah. Tu sem pojedel močno začinjen golač z ovčjim mesom in skodelico mrzlega sladkanega riža. Ko sem se nasitil, sem še nekaj časa posedel ob skodelici čaja, da bi premisnil, kako naprej.

Saj pravzaprav ni kaj premisljevati, sem modroval. Danes sem tu v Carigradu, sedim, pijem čaj, prebavljam obilno koso, jutri bom neke druge in počel bom nekaj drugega. Morda bom lačen, morda me bo zeblo, pa kaj zato. Preživel bom, to sem vedel. Vrnil se bom domov, tako ali drugače. Če ne čez en teneden pa čez dva, če ne sit pa lačen. Vse je dobro, vse je treba poskusiti. Zdaj mi ni treba še nikamor, v miru lahko posrebam tale čajček. Ni se mi treba beliti glave z razmišlanjem, nujnost sama me bo prisilila k ukrepanju.

PARA JOK!

Ko sem se nazadnje le dvignil s stola, se je sonce zunaj že nagibalo v zaton. Demonstranti na ulicah so se že razšli, a vrvež še vseeno ni pojedjal. Turisti so krmili golobe in fotografirali mošje, krošnjarji so mimočodočni kriče vsiljevali svoje blago, brezdelni čistilci čevljev so potrkavali po leseni zabojih, vsepozd se je kar trlo ljudi. Samo žensk skoraj ni bilo videti. Kogar zanimalo turške ženske, se mora potruditi in obiskati ulico ljubezni, ki je skoraj v vsakem večjem turškem mestu. V Carigradu jih je celo več. Tista, ki sem jo videl jaz, se skriva na neki vzpetini blizu železniške postaje. Ves predel je podoben trgovski četrtri. Veliki napisi,

rekla, izložbe z živim blagom. Prostitutke v izložbah so bile skoraj povsem razgoljene, med prsti so jim tiste cigarete, njihovi obrazci so bili beli in brezizrazni, oči, kot da ne opazijo množice radovednih moških, ki se gnete na ulici pred izložbami. Izbriza je raznovrstna. Videti je, da hoče biti tukaj ustrezeno vsakemu, še tako izrozenemu okusu. Le kako naj si človek drugače razlagajo dejstvo, da sta bili razstavljeni v izložbi druga poleg druge do pasu gola grbavka, takoj zraven nje pa že skoraj povsem posušena starka, bliže sedemdesetim kot šestdesetim. V teh javnih hišah je urejeno kot v trgovinah, vse se dogaja odkrito, brez vsake diskretnosti. Moški pride noter, izbere žensko, plača zvodniku in jo odpelje v eno izmed začetrom zagrnjenih postelj v ozadju prostora. Čas je natančno odmerjen, kdor ne opravi v četrt ure, mora plačati dvojno. Ko je opravila konec, se moški obleče in gre ven, ženska pa se umije in gre sedet nazaj v izložbo, dokler ne pride naslednji odjemalec.

Nad mestom se je zmračilo in mrzel veter je začel pihati po ulicah. Za svoj zadnji drobir sem kupil dve slani presti in pri vodnjaku neke mošje, tam, kjer si muslimani pred molitvijo umivajo roke, sem se odzpel z vodo. In ko me je na stopnicah neki berč prosil vlogajme, nisem mogel nediti nič drugega kot skomogniti rameni in reči: »No money. Para jok!« Berač me je pogledal z neupanja, najbrž mi ni verjel, ampak res je bilo tako: bil sem popolnoma brez denarja. No, zaenkrat sem bil še sit in me to ni skrbel. Rekel sem si: Jutro je pametnejše od večera. Danes bom puštil še vse tako kot je, nekam se bom zavlekel spet, jutri si bom pa že kaj izmisli.

PRENOČEVANJE NA BOSPORSKEM TRAJEKTU

Šel sem nazaj v kolodvorsko čakanico. Tam je bilo polno čakajočih potnikov, ki so pili čaj in prebirali najnovejše izdaje dnevnikov. Eden izmed njih je igral na mandolino, zraven njega sta sedela dva evropska hipija, fant in dekle, in ga zamakneno poslušala. Vlaki so odhajali in čakanica se je polagoma praznila. Se preden sem se dobro zavedel, sem ostal sam. Ulegel sem se na tla k radiatorju, mislil sem, da bom lahko

tu prespal, pa sem se zmotil. Ob enajstih je prišel pometač z metlo in smetišnico, takoj za njim še dežurni žleženčar in me spodil ven. Obesil sem si torbo čez ramo, se zavil v šal in sel na ulico. Neprijeten zasnočni hlad mi je v hipu pregnal zaspanost. Kam sedaj? Živiljenje v mestu je že zamiralo, po cestah so vozili le redki taksiji, lokalni avtobusi so bili že skoraj prazni in so vozili nazaj v bokse. Ljudje so spali v svojih topih brlogih, mene pa je zeblo kot psa in nikamor nisem imel iti da bi se ogrel. Kljub neprijetnemu položaju, v katerem sem se znašel, mi niti na kraj pameti ni prišlo, da bi objokoval svojo usodo. Saj me vendar nič ne silil, da grem. Bo že kako, se mi rekel. Tudi ta noč bo minila.

Po več kot enournem potikanju po mestu, sem nazadnje v potniškem pristanišču le odkril nekaj klop, ki se mi je zdela dovolj udobna za spanje. Stala je v nekem temnem zavetnem kotu, celo nekaj streh podobnega je bilo nad njo. Bil sem prepirčan, da sem tu povsem varen pred vetrom in nezaželenimi ljudmi. V poltem sem se prebolepljal v tople cunje, razvezal spalno vrečo in se pripravil k spanju. A še preden sem utegnil zatisniti oči, me je zmotil neki mlad Turek in mi je zavil živahnimi gestikulacijami dokaževal, da bom tukaj prav gotovo zmrznil in če to ne, me bodo še pred jutrom oropali in zaklali. Prijazni mladenič je poklical stražarja, ki je imel svojo uto na pomolu pristanišča. Nekaj časa sta se pogovarjala, potem pa mi je stražar odpril zamršena vrata potniškega pristanišča in me povabil noter. Peljal me je na trajekt, ki je bil privezan ob pomolu in mi odpril vrata ene izmed praznih potniških kabin. Pogostil me je s čašo, nato pa je ugasnil luč, mi zaželel lahko noč in me pustil samega. Kakšno udobje! Iz odprtine na stropu je strujal topel zrak in oblažil sedež, na katerem sem ležal, je bil mehak kot pernica. V hipu sem zaspal kot ubit.

ZAPRT IZHOD NA MORJE

Ob petih zjutraj so se v kabini pričale luči in me vrgle iz spanja. Notri ni bilo nobenega človeka, najbrž je kdo obrnil stikalo zunaj na hodniku. Pospravil sem prtljago in šel ven. Tudi zunaj ni bilo nikogar.

(Se bo nadaljevalo)

Vremenoslovci pravijo sedanjemu lepemu vremenu drugo jesensko poletje. Spomnimo se, da so se konec septembra v Blejskem jezeru še kopali, v teh dneh pa prihajajo z južnega dela jadranske obale vesti, da je tamkaj morje še vedno dovolj toplo za »vroček« jesenske ohladitve. Medtem ko je Ljubljana te dni v jutranjih in dopoldanskih urah zavita v meglo, pa posebno v zgornjem delu Gorenjske pravijo starejši prebivalci, da ne pomnijo, da bi bilo v tem času nebo toliko dni nepretrgoma brez oblačka. Zato je razumljivo, da je v turističnih krajih na Gorenjskem še vedno precej živahno. Pleten in čolnov je na Blejskem jezeru morda le za spoznanje manj kot poleti. In tudi blejski fijakarji imajo dela še vedno dovolj. — A. Ž. — Foto: F. Perdan

Srečanje tamburašev

Bohinjska Bistrica — V osnovni šoli dr. Janeza Mencingerja v Bohinjski Bistrici bo v nedeljo, 9. novembra, ob 16. uri srečanje tamburaških zborov oziroma ansamblrov. Nastopili bodo šolski tamburaški zbori iz Reteč, Borovnice in Bohinjske Bistrice in mladinski tamburaški zbori iz Reteč, Bohinjske Bistrice in Bežigrada. Nastopil pa bo tudi dekliški sekstet iz Bukovice. Prireditev bo hkrati pomenila nekakšno revijo tamburaških zborov in bo zato nedvomno zanimiva.

A. Ž.

Kdo bo zmagovalec tekmovanja »Glas jeseni«?

Pevsko in glasbeno tekmovanje »Glas jeseni«, ki sta ga letos pripravila osnovna organizacija ZSMS Senčur in DPD Svoboda iz Šenčurja, se počasi bliža koncu. Zadnji koncert bo v nedeljo, 9. novembra, v Železnikih v Selški dolini, finalna prireditev pa v soboto, 15. novembra, v Šenčurju. Prihodnjo soboto bo torej znan zmagovalec, pevec, ki so mu poslušalci na devetih zabavno-glasbenih prireditvah prisodili največ glasov. Pevce bo tokrat ocenjevala tudi posebna strokovna komisija, ki jo bodo sestavljali glasbeniki.

Koncerti so v vseh devetih krajih izredno dobro uspeli. Izjema, so morda le Duplje, kjer se je peščica mladih vedla skrajno nekulturno in je nameravala prekiniti prireditev. Še posebno navdušeno pa je bilo občinstvo v krajih, kjer podobnih zabavno-glasbenih prireditv skoraj ne poznajo. Pevska karavana je bila tako najtopleje sprejeta na Jezerskem ter v Lazah v Tuhinjski dolini.

Na finalni prireditvi v Šenčurju se bodo poslušalcem predstavili: pevci Drago Zore, Slavica Celjer, Roman Peternel, Marjana Maček, Frenk Čebulj, duet Drago Zore in Janez Zgajnar, Tatjana Krč in kvartet Peternel ter vokalno instrumentalna skupina Dar iz Šenčurja, ki je na festivalu slovenska rock selekcija »M« 75 v Železnikih zasedla prvo mesto. Prireditev bo vodil na povedovalec Miro Erzin, sodelovali pa bodo tudi igralci domače dramske sekcije in humorist Cipsi.

F. Erzin

Športna sobota in nedelja

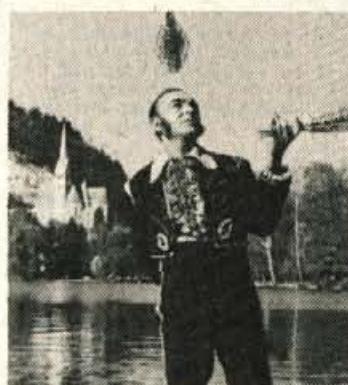
SOBOTA

KOSARKA — Škofja Loka — Kraj: Ježica ob 18. uri:

ROKOMET — Jesenice — Jesenice : Škofljica ob 15.30, Križe — Križe : Kamnik ob 19. uri. Stražišče — Sava : Prule ob 19. uri. Železniki — Alpes : Predvor ob 19.30, Tržič — Tržič : ETA ob 17.30 (ženske):

NEDELJA

NOGOMET — Cerknje — Grintavec : Plamen ob 10.30, Zbilje — Jezero : Primskovo ob 10.30. Reteče — Kondor : Reteče ob 10.30. **Predvor** — Predvor : Trboje ob 10.30, Kranj — Triglav : Lesce ob 10.30 in ob 13.30 Korotan : Kamnik. **Orehok** — Filmarij : Podbreze ob 10.30. **Britof** — Britof : Trboje ob 10.30. **Medvode** — Medvode : Sava ob 10.30. **Bled** — Bled : Šenčur ob 10.30. **Naklo** — Naklo : Alpes ob 10.30. **Ziri** — Alpina : Bohinj ob 10.30. **Tržič** — Tržič : Jesenice ob 9. uri (mladinci) in ob 10.30 **Tržič** : Jesenice (članici).

Po kraju odmoru bi vas tokrat spet opozorili na Park bar na Bledu. Čeprav vas nekaj časa s programom v njem nismo seznanili, je to še vedno edini tovorni lokal z mednarodnim artističnim programom na Gorenjskem. Deluje v okviru podjetja Viator TOZD Hotel Bled. Naj vas spomnimo, da je Park bar odprt vsak večer od 21. do 2. ure ponoči, razen ob torkih. Zanimiv mednarodni artistični program pa se zdaj začne ob 23. uri. Pred programom in po njem pa za ples in razvedrilo igra Less kvartet s Poljske. Ustavljenia vodstvena ekipa Park bara vas vabi na obisk, kjer se boste lahko prijetno razvedrili. Če pa boste že na Bledu, lahko v kavarni poskusite tudi zares okusne, sicer pa dobro poznane, kremne rezine.

Smeti tja, kamor sodijo

Turistično društvo Kranj je bilo letos že drugič pobudnik velike očiščevalne akcije, v kateri sta se mesto in bližnja okolica znebila smeti, ki jih ob rednem odvozu smetnjaki ne pobirajo.

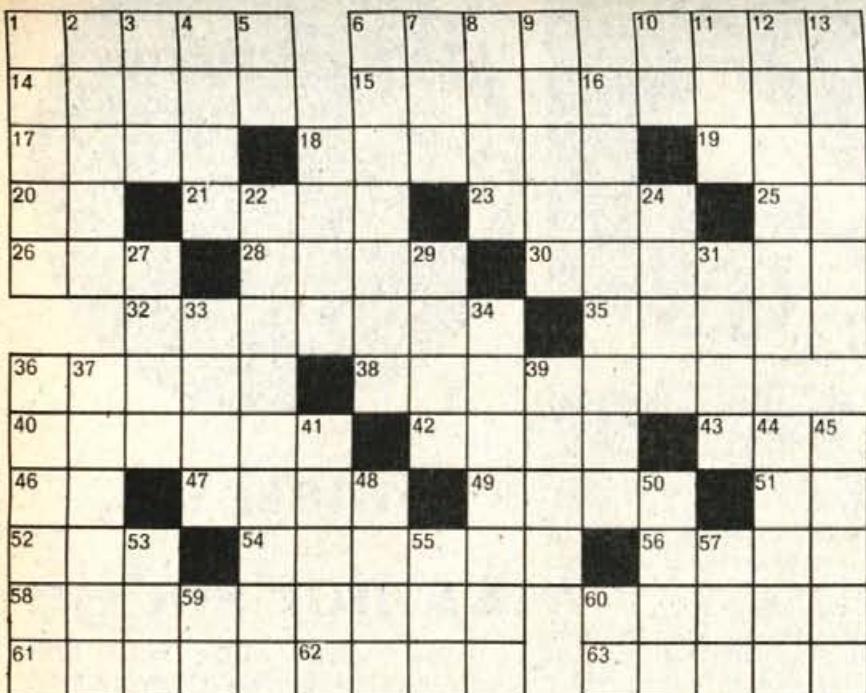
»Pred časom smo sicer poznali na mestnem področju odvažanje tudi velikih smeti, kot jih imenujemo, enkrat na mesec,« je povedal podpredsednik turističnega društva Franc Dolinar, »nato pa je vse skupaj počasi potonilo v pozzo. Vemo pa, da se pri vsaki hiši hitro nabirajo stare nerabne stvari, ki jih ne moremo preprosto odvreči v smetnjak, da jih odpelje smetarska služba. Občani so se na žalost starih štedilnikov, postelj, pokvarjenih hladilnikov in drugih nerabnih reči znebili najpogosteje v okoliških gozdovih, čeprav bi jih prav tako lahko odpeljali v smetiščno jamo v bližini Tenetiš.«

Taki večji odpadki seveda gozdovom niti malo niso v okras, zato je bilo v Kranju že več očiščevalnih akcij, ki pa so hasnile le malo časa. Sprehajalec se lahko že spet v gozdovih okoli Kranja spotika nad izrabljenimi potrošnimi proizvodi.

Lani je bilo turistično društvo Kranj prvič pobudnik odvoza velikih smeti; akcija je v sodelovanju s Komunalnim servisom, podjetjem Surovino in skupščino občine Kranj tako dobro uspela, da so jo letos spomladi v maju in pred kratkim konec oktobra ponovili.

»Obvestili smo občane v devetih krajevnih skupnostih v občini, natisnjenih je bilo 5000 letakov, poslali smo obvestila tudi prek radia in časopisov in odziv občanov ni izostal,« je povedal Franc Dolinar. »Delavci Komunalnega servisa so odvažali smeti z desetimi kamioni in naložili okoli 230 kubičnih metrov najrazličnejših smeti, ki so jih občani pripravili pred vrata na ulico. Tovornjaki podjetja Dinos pa so odpeljali 6,5 tone raznih odpadnih surovin. Kolikor smo lahko videli, so v večini krajevnih skupnosti odvoz dobro organizirali in če so bile smeti pravočasno pripravljene, tudi odpeljali, le v dveh krajevnih skupnostih akcija ni bila najbolje organizirana in uspeh zato ni bil najboljši. Izkazalo se je, da so takšne akcije potrebne in bi jih kazalo še organizirati; videz dvorišč, predvsem pa gozdov v bližini Kranja potem ne bi bil več tako obopen kot je bil včasih ta zadnja leta.«

L. M.

Rešitev nagradne križanke z dne 31. oktobra: 1. omorika, 8. dostop, 14. literat, 15. veteran, 17. Edo, 18. aporetik, 20. NO, 21. Ga-Pa, 23. Ume, 24. AK, 25. sig, 26. relacija, 29. spaka, 31. Lewis, 32. Ra, 34. orat, 35. obok, 37. NT, 38. tntala, 40. Tasso, 42. imetnice, 45. Est, 46. Be, 48. AMI, 49. resk, 51. RI, 52. Kotoriba, 55. NSU, 56. osnutek, 58. debakel, 60. Tibera, 61. asonant.

Izžrebani reševalci: prejeli smo 79 rešitev. Izžrebani so bili: 1. nagrada (50 din) dobi **Rezka Krošelj**, 61215 Medvode, Verje 13; 2. nagrada (40 din) **Jože Pretnar**, garnizijska ambulanta Virovitica, 43400 Virovitica; 3. nagrada (30 din) **Petra Hudovernik**, 64000 Kranj, Cankarjeva 22. Nagrade bomo poslali po pošti.

ŠAHOVSKI KROŽEK

Trdnjave v akciji

Pravimo, da so trdnjave težke figure. Učinkovito delujejo tudi na večje razdalje. Zanje je značilno, da so na pričetku igre zatrpane v ozadju drugih figur. Potrebujejo prostor, torej odpiranje pozicije, šele potem se pokažejo uspehi njihovih topovskih strelov. Izkusnje kažejo tudi, da trdnjavi lahko uspešno medsebojno sodelujeta, če sta neposredno povezani, t. j. da med njima ni drugih figur (npr. na osnovni vrsti). Učinkovito je tudi sodelovanje trdnjave z damo. Trdnjave pogosto pomembno vplivajo na izid napada na nasprotnikevega kralja. To velja tudi za razplet pozicije na sliki. Primer smo vzeli iz partie Rossetto – Eliskases (Rio de Janeiro 1952), po 23. potezi belega.

Beli je z zadnjo potezo g2 – g1 hotel prisiliti črnega na zamenjavo dam in na ponenostavitev pozicije. Vendar pa njegov nasprotnik načrtuje drugače. Z žrtvijo trdnjave razkrije položaj belega kralja in nato z nekaj domiselnimi potezami pravi pozicijo za učinkovito vključitev v napad tudi druge trdnjave.

1. ... Tb8 x b4 +!
2. a3 x b4 Df4 x b4 +
3. Kb2 – c1 d5 – d4!

S to potezo črn zapira diagonalo beli dami; na umik skakalca na b1 – polje bi sedaj sledilo Tf8 – b8. Zato beli želi neugodno b-linijo zapreti.

4. Sc3 – b5 Lf5 x c2!!

Odpira c-linijo in jo pripravlja za poseg svoje trdnjave. Beli trdnjavi pa sta brez moči.

5. Ke1 x c2 e6 x b5

6. Le2 x b5

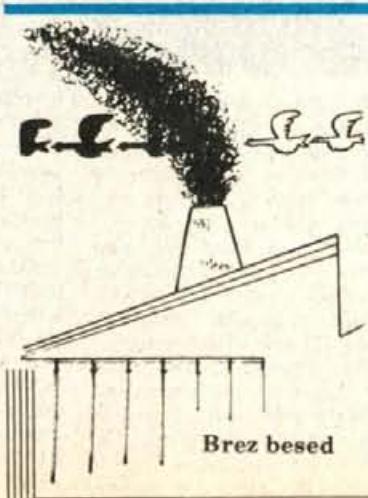
Tudi 6. Le2 – f3 ne rešuje položaja, npr. Tf8 – c8 + 7. Kc2 – d3 Db4 – c1 + 8. Kd3 – e4 Dc4 – c2 + 9. Ke4 – e5 Dc2 x h2 + 10. Ke5 – e4 Se6 – c5 + s hitro zmago, npr. 11. Ke4 – d5 Dh2 – a2 + 12. Kd5 – d6 (12. Kd5 x d4 Da2 – b2 + z osvojitvijo dame) Da2 – a6 + itn.

6. ... Tf8 – c8 +

7. Kc2 – d3 Db4 x b5 +

Beli se je vdal. Na 8. Kd3 – e4 bi sledilo Db5 – b7 + s hitro zmago, npr. 9. Ke4 – e5 Tc8 – c5 + 10. Kd5 – d6 Db7 – c7 mat.

dr. S. Bavdek

Vodoravno: 1. širna, suha ravnina, porasla s travo, 6. prislov, ki izraža pravičnost, pravilnost, 10. društvo, družbeni krožek, društveni prostor, 14. lepa vodna rastlina, posebno v Egiptu in Indiji, 15. svetinja, svetniški ostanek, 17. drobiž v Hindustanu, v Indiji, 18. vrsta jabolk s čvrstim okusnim kiselkasto sladkim mesom, 19. japonska denarna enota, 20. znak za kemično prvino nikelj, 21. napor, prizadevnost, 23. hoja, jelka, 25. Tone Kralj, 26. južnoafriška antilopa z volu ali bivol podobno glavo, 28. sovraštvo, nasprotstvo, 30. zatajitev, 32. napeljava za pretok vode, 35. najstarejši grški pesnik, avtor »Illiades« in »Odiseje«, 36. vrsta dalmatinskega vina rdeče barve, 38. priprava za ožemanje, ožemalnik, 40. stvar, pritetljaj, posel, 42. vrsta ženskega ročnega dela, 43. orientalski prašek za barvanje las, 46. Ivan Tavčar, 47. ime italijanske filmske igralki Lollobrigide, 49. grška pokrajina Elida, 51. Edvin Fliser, 52. zver iz družine mačk, 54. ime znatenega italijanskega violinista in skladatelja Paganini, 56. ime slovenskega humorista Fornezzija, 58. obnovitev, vpeljavanje česa novega, 60. vnetje sluznice, 61. ime slovenskega dirigenta Hubada, 62. pristanišče na polotoku na skrajnem jugozahodnem delu Arabije, 63. elektroda, iz katere prihajajo pozitivni naboji

Napovišno: 1. žargon, preprosta ljudska govorica, latovščina, 2. primorska oblika imena Tone, 3. grška črka, 4. pritrgovanje pri hrani ob dolenjih časih, 5. vrhunski športniki, 6. krajev vlnakno, ki ga lahko predemo v prejo, 7. najpomembnejši zahodnoevropski veletok, 8. pritok Oba v Altajskem teritoriju SZ, 9. pripadnik viteških redov, 10. kratica za kilovolt, 11. ljak, liv, 12. kar se ujame, 13. bančnik, bankir, 16. velika sušna kotlina v Južni Afriki, na jugu puščava, na severu suha stepa, 18. kraj v vzhodni Bosni, kjer je bila ustanovljena Prva proletarska brigada, 22. rodbina, družina, 24. koralni otok, 27. prolog, uvodna beseda, 29. ime našega znatenega planinca Čopa, 31. malajská blaznost, 33. ime sovjetskega filmskega igralca Vidova, 34. kdor živi na deželi, 36. staroegipčki bog plodnosti in mrtvih, brat in mož Izide, 37. zelenkasta, rjava ali črna površinska plast na kovinah, nadih starosti, 39. pogovorni izraz za mulca, 41. ime jugoslovenske pevke Zubović, 44. srbsko moško ime, 45. neprjetna ali sumljiva zadeva, 48. kislina, acidum, 50. družbena skupina, družbeni položaj, 53. sladkovodna riba, nočna roparica, 55. prednji del voza, 57. ime slovenskega pevca popevka Pestnerja, 59. kratica za Vojni odsek, 60. avtomobilска oznaka za Karlovac

Rešitve pošljite do torka, 11. novembra, na naslov: Glas, Kranj, Moše Pijadeja 1, z oznako Nagradna križanka. Nagrade: 1.: 50 din, 2.: 40 din, 3.: 30 din

Švicarji najbolj varčni

Švicarji so najbolj varčni narod na svetu, je zapisano v poročilu mednarodnega instituta za varčevanje. Ce bi celokupno vsoto prihrankov, ki jih imajo Švicarji v bankah, delili s številom prebivalstva, bi odpadlo na vsakega Švicarja 4830 dolarjev.

Na drugem mestu so ZDA s 3570 dollarjev prihranka na prebivalca, nato Švedska z 2634, Belgija z 2592, Japonska z 2480 in Australija z 2050 dollarji prihrankov na prebivalca. Kljub inflaciji in recesiji so se hranilne vloge v večini držav precej povečale.

Biftek iz bombaža

Po bifteku iz naftne in soje so strokovnjaki v Chicagu v ZDA naredili še biftek iz bombaža. Seme bombaža, ki je zelo bogato s proteinimi, so zmleli, v laboratoriju, dodali razne snovi za okus in iz njega naredili biftek.

Okoli 100 povabljencev, med njimi so bili predvsem mornarji in gastronomi, je na poskušnji izjavilo, da je biftek okusen.

Kako je izginila Picassoova slika?

Picassovo sliko Dama s črnim klobukom, ki jo je naslikal leta 1909 in je vredna okoli pol milijona dolarjev, so v galeriji v Baslu zapakirali v poseben zabolj. Zabolj so nato zapečatili, tovorjanek, ki je odpeljal dragoceni tovor na frankfurtsko letališče, pa so zaplombirali. V New Yorku, kamor so jo peljali s posebnim letalom, je bil zabolj prazen.

Dva tedna niso vedeli ničesar o izginuli sliki. Tedaj pa je šofer tovornjaka ponudil sliko poslovniemu ljudem v igralnici v Baden Badnu. Tako so ga aretirali. Slika je ležala v prtljažniku njegovega avtomobila skupaj s 500 zlatimi urami, vrednimi okoli 50.000 mark. Policija še noče povedati, kako sta šofer in njegov pomočnik prišla do slike. Povedala je le, da je trik preveč lahek, da bi lahko povedala kaj več o njem.

Več alkohola na Finsku

Poraba alkohola na Finsku se je lani v primerjavi z letom prej povečala za šestino. Po najnovejših statističnih podatkih je v poprečju vsak Fincev popil 6,4 litra alkohola. Zaradi vinjenosti za volantom so priprli 16.000 ljudi. Skupno število tistih, ki so jih zaprli zaradi vinjenosti in neredov, pa je blizu 300 tisoč.

Spomin

V mraku se spominjam tistih,
ki umrli so za nas,
spominjam se tudi tistih,
ki jim današnji čas
vojna še grozi
in smrti zrejo v oči.

Mateja Bednar, novin. krožek,
osn. šole Peter Kavčič, Šk. Loka

Ob dnevu mrtvih

1. novembra se spominjamo vseh sorodnikov in znancev. Njihov spomin počastimo tako, da prižgemo svečke in jim darujemo cvetje.

Bilo je popoldne. S starši smo že dan prej kupili sveče in šopek rož. Odpeljali smo se v Kranj na pokopališče. Vstopil sem na pokopališče. Tam sem najprej zagledal stare mrliske vežice. Na desni so grobovi otrok. Stopal sem mimo in tiko gledal imena njih, ki jih je usoda že v rani mladosti odtrgala domačim. Nekateri grobovi so bili lepo urejeni, drugi pa zapuščeni. Po stezi sem odšel naprej. Težko je bilo najti grob, kjer ne bi gorela sveča. Nato sem zavil na levo in po nekaj korakih sem prišel na naš grob. Tam je pokopan stari oče in njegovi starši. Njihova imena so vklesana v ploščo. To so imena, ki sem jih že stokrat prebral, a mi oči še vedno uhajajo tja. Prižgem še svečko, v vazo pa položim rože. Zatem odidem naprej. Mimo grobov pride do ograje, kjer je prehod na novo pokopališče. Tu mi najprej pada v oči spomenik, ki je posvečen padlim borcem. Nekaj časa berem črke vklesane v kamen, a ne dolgo. Pot me vodi mimo novih in novih grobov. Pri nekaterih stoje ljudje in vem, da so njihove misli žalostne, saj kar ne morejo pozabiti svojih najdražjih. Pri koncu sem. Zamolklo stopam mimo grobov tistih, ki jih ni več med nami, mogoče teden, mesec ali pa nekaj let. Nato odidem domov. Med potjo razmišljam o tem, kar sem videl.

Sergej Rus, novinarski krožek osn. šole heroja Bračiča, Tržič

Mravlja je zares pridna

Marsikaj sem že slišala in brala o mravljah. Vedno znova sem spoznavaš, da so to najbolj pridne in vztrajne živalce. Hotela sem se prepričati, če to res drži, kajti prebrala sem tudi razprave, ki to zanikajo.

Za našo hišo je majhno mravljišče. Vzela sem košček sladkorja in šla k živemu kupčku. S slamico sem podrezala vanj. Mravlje so se razburile, hitele so sem in tja in menda popravljale, kar sem jim podrla. V bližino tega vrveža sem postavila majhen košček sladkorja. Sprva ga niso opazile. Kmalu pa se je neka mravlja ustavila in videti je bilo, kot da bi vohala okrog sebe. Začela se je potikati okrog sladkorčka. Prijemala ga je z vseh strani. Poskušala ga je prijeti z grizalom in členastimi nogami, vendar se ji ni posrečilo. Košček je bil zanj pretežak. Odhitela je v mravljišče. Misliš sem, da bo pozabilo nanj, a na vsem lepem se je pojavila skupina mravelj in sladkorček je izginil v mravljišču.

No, tudi jaz sem morala priznati, da so mravlje marljive in vztrajne.

Kati Horvat, 8. b r. osn. šole
heroja Bračiča, Tržič

Matematični problemi

Pri matematiki smo reševali probleme. Za domačo nalogo nam je tovarišica dala nekaj takih nalog.

Doma sem hitro pospravila. Na mizi so že stali krožniki z vročo juho. Po kosišu sem pomila posodo, nato pa sedla za mizo. Strmela sem v matematično knjigo. Nalivno pero mi je drselo po listu karirastega zvezka. »Prva naloga je končana,« zavoljno pomislim. Zatopim se v drugo. Preberem jo prvič. Nejasna mi je. Preberem jo še drugič in tretjič, tedaj pa že vidim njen rešitev. Spet pišem v majhne kvadrate. »Narobe sem zračunalna,« se ujezem in preračuna potegnem doglo črto.

Medtem je z dolgimi koraki vstopil oče v kuhinjo. »Slabe volje je. Nekdo ga je razdražil,« pomislim in se potopim med številke. Oče pristopil k mizi. »Spet črtaš,« se razburui, ko zalgeda prečrtan račun. »Iz zvezkov vedno frčijo prazni listi, nanje rišeš, pišeš razne trparije! Da bi pa najprej na list zračunalna matematično nalogo, to pa ne,« nadaljuje. Te besede so me še bolj ujezile. Komaj se vzdržim. Dovolj bi bila samo besedica, pa bi bil že ogenj v strehi. Naloge se lotim znova. Pred očmi se mi megli, številke bledijo, postajajo vedno manjše, stojijo na glavi. Kmalu jih ne bom več videla. »Očala potrebujem,« se pošalim, ko me mami presenečeno pogleda. Končno se mi posreči, da rešim tudi ta problem.

»Matematični problemi so pa res problemi,« zastočem in zaprem zvezek.

Marinka Kern, 8. b r. osn. šole
Stanka Mlakarja, Šenčur

Mladi in stari

Minila so mi leta otroštva. Doraščam in postajam vedno bolj samostojen. Ne držim se več matere za krilo. Ne sprašujem je, kako naj naredim domačo nalogo. Medtem ko se pripravljam za šolo, mi ne gleda pod peresnik. Obleko si izberem in kupim sam. Mati mi pomaga le z nasveti. Včasih pa se z njenim predlogom ne strinjam.

Mnogi fantje nosijo dolge lase. Tako sem se tudi jaz odločil, da se ne grem strič. Svoj predlog sem povedal mami. Ta me je pogledala z mračnim obrazom. Nato mi je začela na dolgo in široko pripovedovati, da zame ne bi bilo lepo, če bi nosil dolge lase. »Kaj bi mislili sosedje, kar sorodniki, učitelji, ki bi te srečevali na cestah, če bi bil tak kosmatinec?« se je spraševala. Molčal sem. Naslednji dan sem šel k frizerju. Vedel sem, da me bo mati takega bolj vesela. Pri vsem tem pa sem dvomil o upravičenosti njenega prepričanja.

Ze večkrat sem premisljeval, zakaj oče vozi avto tako počasi. Ko pa sva bila z materjo sama v kuhinji, sem začel godrnjati, čemu oče ni kupil boljšega avtomobila. Začel sem pripovedovati materi: »Ko bom velik, bom kupil športni avto. Z njim bom podil. Če bom le mogel, bom prehiteval.« Mati me je zopet posvarila, češ da se bom na prvem ovinku ubil.

In nekoč mi je mama dejala: »Jože, se daj ti takega govorjenja ne zamerim, češ pet let boš drugačnih misli. Nič več si ne boš želel predrznosti, ker boš spoznal in razumeš nevarnosti.«

Jože Zupanc, 8. a r. osn. šole
Stanka Mlakarja, Šenčur

Svet tišine

Na hude dni druge svetovne vojne nas nemo opozarja spomenik na Ljubelju: pet velikih, v polkrogu postavljenih marmornatih blokov in v njihovi sredi iz brona izdelan okostnjak. Zagledal sem se vanj in zdele se mi je, da so se njegove čeljusti razprle, da so v njegovih očesnih jamicah zasijale oči in v ušesih so mi zazvenele njegove besede:

»Hladno je bilo pred več kot tridesetimi leti tu v gorah, tu v svetu tišine.

Poglej, zraven mene se vije cesta trpljenja, cesta, na kateri je za zmeraj obležalo mnogo delavcev – kaznjencev, tistih, ki so bili že vnaprej zapisani smrti.

Nagnjen sem in visim nad prepadom, med življenjem in smrtjo. Sem kot drevo, ki se zaplete v pajčevino časa in čaka, čaka... dokler ne pade. Veter mi pojde žalostinke; meni in tistim, ki so tu trpeli.

Ponoči me obide groza: ob pišu vetrar jokajo spomini. Razmisljjam o grozotah, ki sem jih tu preživel, spomnim se vsega hudega, kar se je dogajalo tu, v tej strmini, v taborišču.

Pozimi me zagrne snežena belina, kosti mi pokajo. Moje upanje je smrt, moj pogled je smrt, a moj skelet, prekrit s snegom, je moja posmrtna maska.

Ne bojim se ne strelov ne vetrar; mrtev sem in mrtvimi ni treba dvakrat umreti. Sem me je prikovala nevidna sila, tu bom stal še stoletja, tu, kjer so in se še borijo za svoj obstoj sonce, veter in voda,« je okostnjak sklenil svojo pripoved.

Ganila me je, me globoko pretresla, srce mi je vztrpelalo in zazvenelo tako kot zazveni napeta struna v ta neizmerni svet tišine.

Zoran Jelovčan, 7. c r. osn. šole
Ivan Tavčar, Gorenja vas

Želim si mucka

Več kot pol leta sem čakala, da mi je mamica prinesla mucka. Dobila ga je pri prijateljici. Mucka sem bila zelo vesela.

Prvo noč je prebil pod gajbico. Naslednji dan pa smo ga že spustili. Ime sem mu dala Miki. Kmalu se je navadol na nas. Bil je zelo prijazen. Čez dan je polegal v kuhinji in dnevni sobi, ko pa se je naredila noč, je vedel, da mora ven. Zjutraj ob sedmih pa je že skočil na okno in toliko časa jokal in mijavkal, dokler ga ni mamica spustila k meni v posteljo.

Vse, kar je ujel, nam je prinesel pokazat. Nekega večera, ko smo imeli obiske, je pritekel v kuhinjo z miško v gobčku. Zadnji dan pred dopustom smo ga pogrešili. Ves dopust sem mislila nanj. Ko smo prišli domov, ga še vedno ni bilo. Z mamico sva jokali.

Z mucki nimam sreče. Prvega sem moral oddati, ker je spal pri bratcu, siamskega je povozil očka, Miki pa se je izgubil. Nekoli ga ne bom pozabila.

Moje Grilc, 5. a r. osn. šole
Stanka Mlakarja, Šenčur

sobota**8. NOVEMBRA**

4.30 Dobro jutro, 8.10 Glasbena matineja, 9.05 Pionirski tečnik, 9.35 Glasbena pravljica, 9.48 Naši umetniki mladim poslušalcem, 10.15 Kdaj kam, kako in po čem, 11.05 Sedem dni na radiju, 12.10 Godala v ritmu, 12.30 Kmetijski nasveti, 12.40 Ob bistrem potoku, 13.30 Priporočajo vam, 14.10 S pesmijo in besedo po Jugoslaviji, 15.30 Glasbeni intermezzo, 15.45 Vrtljak, 16.45 S knjižnega trga, 17.20 Gremo v kino, 18.05 Pogovor s poslušalci, 18.15 Čustveni svet racunalnika Rupreta, 19.40 Minute z ansambalom Atija Sossa, 19.50 Lahko noč, otroci, 20.00 Spoznavajmo svet in domovino, 21.15 Za prijetno razvedrilo, 21.30 Oddaja za naše izseljence, 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden

Drugi program

9.00 Sobota na valu 202, 13.00 Vedri ritmi, 13.33 Vodomet melodij, 14.00 Odrasli tako, kako pa mi, 14.20 Glasbeni drobič od tu in tam, 14.35 Slovenska rock selekcija 75, 15.40 Portret orkestra Jimmy Luncford, 16.00 Naš podlistek, 16.15 Zvočni kaledoskop, 16.40 S popevkami po Jugoslaviji, 17.40 Svet in mi, 17.50 Deset minut z ansambalom Silva Štingla, 18.00 Vročih sto kilovatov, 18.40 Zahvalni znaki za vse

Tretji program

19.05 Iz slovenske zborovske tradicije, 19.25 Gaetano Donizetti: Don Pasquale – opera v 3 dejanjih, 22.00 Sobotni nočni koncert, 23.55 Iz slovenske poezije

nedelja**9. NOVEMBRA**

6.00 Dobro jutro, 8.07 Radijska igra za otroke – Branko Hribar: Dež za Sonjo, 8.46 Skladbe za mladino, 9.05 Še pomnite, tovariši, 9.55 Glasbena medigra, 10.05 Prvič, drugič, tretjič, 11.10 Nedeljska reportaža, 11.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 14.05 Nedeljsko popoldne, 17.50 Radijska igra – Ken Tsaro-Wija: Tranzistor, 19.40 Glasbene razglednice, 19.50 Lahko noč, otroci, 20.00 V nedeljo zvečer, 22.20 Skupni program JRT, 23.05 Literarni nokturno, 23.15 V lučeh semaforjev

Drugi program

8.05 Zvoki za nedeljsko jutro, 9.35 Mladina sebi in vam, 10.05 S Plesnim orkestrom RTV Ljubljana in vokalni solisti, 10.35 Naši kraji in ljudje, 10.50 Čoktail melodij, 11.35 Melodije po pošti, 13.17 Film, opereta, musical, 14.00 Pet minut humorja, 14.05 Glasba iz starega gramofona, 15.00 Nedelja na valu 202

Tretji program

19.05 Večerna nedeljska reportaža, 19.15 Igramo kar ste izbrali, 20.35 Naš likovni svet, 23.00 V plesnem ritmu, 23.55 Iz slovenske poezije

ponedeljek**10. NOVEMBRA**

4.30 Dobro jutro, 8.10 Glasbena matineja, 9.05 Pisani svet pravljic in zgodb, 9.20 Izberite pesmico, 9.40 Slovenske ljudske v priredbah ter umetne pesmi, 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem, 11.03 Nekaj za ljubitelje ansambelske in solistične glasbe, 12.10 Veliki revijski orkestri, 12.30 Kmetijski nasveti, 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru, 13.30 Priporočajo vam, 14.10 Pojo amaterski zbori, 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.30 Glasbeni intermezzo, 15.45 Vrtljak, 16.45 Interna 469, 17.20 Koncert po željah poslušalcev, 18.05 Kulturna kronika, 18.20 Ob lahih glasbi, 19.40 Minute s triom Avgusta Stanka, 19.50 Lahko noč, otroci, 20.00 Če bi globus zaigral, 20.30 Operni koncert, 22.20 Popevke iz jugoslovenskih studijev, 23.05 Literarni nokturno, 23.15 Za ljubitelje jazza

Drugi program

9.00 Ponedeljek na valu 202, 13.00 Melodije in ritmi iz studia 14, 13.35 Z majhnimi zabavnimi ansambli, 14.00 Nenavadni pogovori, 14.20 Godala v ritmu, 14.33 Pop integral, 15.40 Obisk pri orkestru Jackie Gleason, 16.00 Novosti na knjižni polici, 16.05 Panorama slovenskih popevk, 16.40 Ti in jaz v glasbi, 17.40 Besede in dejanja, 17.50 Sprehodi instrumentov, 18.00 Glasbeni cocktail, 18.40 Jazz na II. programu

Tretji program

19.05 Sprehodi po tuji zborovski literaturi, 19.30 Igor Stravinski: Ognjeni ptič – baletna suita, 19.50 Literarni večer, 20.35 Predigre in druge orgelske skladbe Anotina Brucknerja, 21.00 Ekonomsko politika, 21.15 Večeri pri slovenskih skladateljih, 23.00 Sezimo v našo diskoteko, 23.55 Iz slovenske poezije

torek**11. NOVEMBRA**

4.30 Dobro jutro, 8.10 Glasbena matineja, 9.05 Radijska šola za srednjo šolo, 9.30 Iz glasbenih šol, 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem, 10.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine, 11.03 Po Talijinih poteh, 12.10 Revija orkestrov in solistov, 12.30 Kmetijski nasveti, 12.40 Sopek novih domačih melodij, 13.30 Priporočajo vam, 14.10 Mladina pojte, 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.30 Napotki za turiste, 15.35 Glasbeni intermezzo, 15.45 Vrtljak, 16.45 Glasbena medigra, 16.50 Človek in zdravje, 17.20 Angažirana tematika v slovenski glasbi, zadnjih 30 let, 18.05 Ogledalo našega časa, 18.15 Zvočni signali, 19.40 Minute z ansambalom bratov Avsenik, 19.50 Lahko noč, otroci, 20.00 Stop-pops 20, 21.15 Oddaja o morju in pomorsčakih, 22.20 Besede in zvoki iz logov domačih, 23.05 Literarni nokturno, 23.15 Jazz pred polnočjo

Drugi program

9.00 Torek na valu 202, 13.00 S solisti in ansambi JRT, 13.33 Lahiba glasba na našem valu, 14.00 Borec nam priovedujejo, 14.20 Zabaval vas bo ansambel Francej Putarja, 14.33 Znana imena – znane melodije, 15.40 Tipke in godala, 16.00 Pet minut humorja, 16.05 Plesni orkester RTV Ljubljana igra za ples, 16.40 3000 sekund Radija Student, 17.40 Ljudje med seboj, 17.50 S pevko Majdo Šepo, 18.00 Parada orkestrov, 18.40 Popevke slovenskih avtorjev

Tretji program

19.05 Mejniki v zgodovini, 19.15 Predstavljamo vam opero Prijatelj Fritz Pietra Mascagnija, 20.35 Salzburški festival 1975, 21.00 Vidiki sodobne umetnosti, 22.15 Orkesterske miniaturje, 22.50 Jasni svet italijanskega baroka, 23.55 Iz slovenske poezije

sreda**12. NOVEMBRA**

4.30 Dobro jutro, 8.10 Glasbena matineja, 9.05 Nenavadni pogovori, 9.25 Zapojmo pesem, 9.40 Samoupravljanje s temelji marksizma, 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem, 10.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine, 11.03 Uradnik dnevnik, 12.10 Opoldanski koncert lahke glasbe, 12.30 Kmetijski nasveti, 12.40 Od vasi do vasev, 13.30 Priporočajo vam, 14.10 Iz izvirih ljudske glasbene umetnosti, 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Glasbeni intermezzo, 15.45 Loto vrtljak, 16.45 Nas podlistek, 17.20 Iz repertoarja Komornega zboru RTV Ljubljana, 18.05 Po potecu odločanja, 18.35 Instrumenti v ritmu, 19.40 Minute z ansambalom Bojanja Adamiča, 19.50 Lahko noč, otroci, 20.00 Koncert iz našega studija, 22.20 S festivalov jaza, 23.05 Literarni nokturno, 23.15 Revija jugoslovenskih pevcev zabavne glasbe

Drugi program

9.00 Sreda na valu 202, 13.00 Danes smo izbrali, 13.33 V ritmu Latinske Amerike, 14.00 Radijska šola za srednjo stopnjo, 14.25 Glasbena medigra, 14.33 Rock jazz, 15.40 Srečanja melodij, 16.00 Popevke tako ali drugače, 16.40 Moderni odmivi, 17.40 Svetovna reportaža, 17.50 V ritmu sambe, 18.00 Progresivna glasba, 18.40 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe

Tretji program

19.05 Zgodnjebaročna zborovska glasba v Italiji in Nemčiji, 19.30 Znanost in družba, 19.45 Za ljubitelje stare glasbe, 20.35 Iz razpoloženjske glasbe, 21.00 Sodobni literarni portret, 21.15 Giuseppe Verdi: odlomki iz opere Traviata, 22.15 Razgledi po sodobni glasbi, 23.15 Klavirske skladbe Francisa Poulenca, 23.55 Iz slovenske poezije

četrtek**13. NOVEMBRA**

4.30 Dobro jutro, 8.10 Glasbena matineja, 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo, 9.35 Slovenska zborovska glasba iz dobe vitalnic, 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem, 10.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine, 11.03 Uganite, pa vam zaigramo po želji, 12.10 Predstavljamo vam, 12.30 Kmetijski nasveti, 12.40 S pihalnimi godbami, 13.30 Priporočajo vam, 14.10 Iz glasbenih šol, 14.40 Mehurčki, 15.30 Glasbeni intermezzo, 15.45 Vrtljak, 16.45 Jezikovni pogovori, 17.20 Iz domačega opernega arhiva, 18.05 Naš gost, 18.20 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana, 18.35 Vredne melodije, 19.40 Minute z ansambalom Atija Sossa, 19.50 Lahko noč, otroci, 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov, 21.00 Literarni večer, 21.40 Lepi melodiji, 22.20 Slovenska komorna glasba od 1900 do danes, 23.05 Literarni nokturno, 23.15 Paleta popevk in plesnih ritmov.

Drugi program

9.00 Četrtek na valu 202, 13.00 Od melodije do melodie, 13.33 Zvoki orkestra Ernst Kugler, 14.00 Samoupravljanje s temelji marksizma, 14.20 Otroci med seboj in med nami, 14.33 Mozaik glasov in instrumentov, 15.40 Radijih poslušate, 16.00 Okno v svet, 16.10 V svetu operete, 16.40 Top albumov, 17.40 Z Zabavnim orkestrom RTV Ljubljana, 18.00 S pevci jaza, 18.40 Non stop ples

petek**14. NOVEMBRA**

4.30 Dobro jutro, 8.10 Glasbena matineja, 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo, 9.30 Jugoslovanska narodna glasba, 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem, 10.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine, 11.03 Po Talijinih poteh, 12.10 Revija orkestrov in solistov, 12.30 Kmetijski nasveti, 12.40 Sopek novih domačih melodij, 13.30 Priporočajo vam, 14.10 Mladina pojte, 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.30 Napotki za turiste, 15.35 Glasbeni intermezzo, 15.45 Vrtljak, 16.45 Glasbena medigra, 16.50 Človek in zdravje, 17.20 Angažirana tematika v slovenski glasbi, zadnjih 30 let, 18.05 Ogledalo našega časa, 18.15 Zvočni signali, 19.40 Minute z ansambalom bratov Avsenik, 19.50 Lahko noč, otroci, 20.00 Stop-pops 20, 21.15 Oddaja o morju in pomorsčakih, 22.20 Besede in zvoki iz logov domačih, 23.05 Literarni nokturno, 23.15 Jazz pred polnočjo

Drugi program

9.00 Petek na valu 202, 13.00 Glasovi v ritmu, 13.33 Iz filmov in glasbenih revij, 14.00 Radijska šola za nižjo stopnjo, 14.25 Glasbena medigra, 14.33 Za mladi svet, 15.40 Izložba popevk, 16.00 Filmski vrtljak, 16.05 Z velikimi zabavnimi orkestri, 16.40 Glasbeni casino, 17.40 Odmevi z gora, 17.50 Prijetni zvoki, 18.00 Stereo jazz, 18.40 Partiture lahke glasbe

Kranj CENTER

7. novembra ital. barv. erotični film CVET 1001 NOČI (film ni primeren za otroke) ob 16. in 20. uri, franc. barv. film SUM NA SRCU ob 18. uri

8. novembra ital. barv. erotični film CVET 1001 NOČI (film ni primeren za otroke) ob 16., 18. in 20. uri, premiera amer. barv. filma RESITE TIGRA ob 22. uri

9. novembra ital. barv. erot. komedija AVTO CESTA V POSTELJI ob 21. uri

10. novembra amer. barv. film RESITE TIGRA ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORŽIČ

8. novembra amer. barv. pust. film DAKTARI – ZGODBA O SKILASTEM LEVU ob 16. uri, amer. barv. akejski film SPÖPAD V JETNIŠNICI ob 18. uri, amer. barv. vestern PETPERICA V AKCIJI ob 20. uri

9. novembra amer. barv. pust. film DAKTARI – ZGODBA O SKILASTEM LEVU ob 14. uri, amer. barv. akejski SPÖPAD V JETNIŠNICI ob 16. in 18. uri, premiera amer. barv. krim. SUPER POLICAJ ob 20. uri

10. novembra ital. barv. erotični film CVET 1001 NOČI (film ni primeren za otroke) ob 16., 18. in 20. uri

Tržič

7. novembra ital. barv. pust. KRVAVI OPLJ ob 18. in 20. uri

8. novembra hongkongški barv. pust. film KARATE V SLUŽBI INTERPOLA ob 18. in 20. uri

9. novembra hongkongški barv. pust. film KARATE V SLUŽBI INTERPOLA ob 15., 17. in 19. uri

Cerknje KRVAVEC

9. novembra amer. span. barv. pust. film KRALJ DZUDEH ob 16. uri

Kamnik DOM

7. novembra amer. barv. film ZADNJI UKAZ ob 18. in 20. uri

8. novembra amer. barv. komedija TAJNO ŽIVLJE NJE WALTERJA MITTYJA ob 16. in 20. uri, nem. barv. film HEINTJE – SONCE BO SPET ZASIJALO ob 18. uri

9. novembra amer. barv. komedija TAJNO ŽIVLJE NJE WALTERJA MITTYJA ob 15. in 19. uri, angl. barv. krim. DOBRA KUPČIJA V ITALIJI ob 17. in 19. uri

10. novembra angl. barv. krim. film DOBRA KUPČIJA V ITALIJI ob 18. in 20. uri

Škofja Loka SORA

7. novembra slov. barv. drama POVEST O DOBRIH LJUDEH ob 18. in 20. uri

8. novembra amer. barv. komedija NAJBOLJ NORA DIRKA ob 18. in 20. uri

9. novembra amer. barv. komedija NAJBOLJ NORA DIRKA ob 18. in 20. uri

Zelezniki OBZORJE

7. novembra amer. barv. komedija NAJBOLJ NORA DIRKA ob 20. uri

8. novembra ital. barv. drama UMOR IZ LJUBEZNI ob 20. uri

9. novembra slov. barv. drama POVEST O DOBRIH LJUDEH ob 17. in 20. uri

Radovljica

7. novembra amer. barv. zabavni film ZAKAJ TE OČKA PUŠČA SAMO? ob 20. uri

8. novembra amer. barv. krim. film GUSTAF MAHLER ob 18. uri, ital. barv. krim. film POLICIJA OBTOŽUJE ob 20. uri

9. novembra amer. risani film PUSTOLOVŠINE MORNARJA POPAJA ob 10. uri, ital. barv. krim. film POLICIJA OBTOŽUJE ob 16. uri, amer. barv. pust. film V ZMAJEVEM GNEZDU ob 18. uri, amer. barv. film GUSTAF MAHLER OB 20. uri

10. novembra amer. barv. krim. film ZADNJE ZATOČIŠČE ob 20. uri

Bled

7. novembra ital. barv. film POLICIJA OBTOŽUJE ob 20. uri

8. novembra amer. barv. pust. film V ZMAJEVEM GNEZDU ob 18. uri, amer. barv. zabavni film ZAKAJ TE OČKA PUŠČA SAMO? ob 20. uri

9. novembra amer. risani film PUSTOLOVŠINE MORNARJA POPAJA ob 14. uri, amer. barv. zabavni film ZAKAJ TE OČKA PUŠČA SAMO? ob 18. uri, amer. barv. western BILI DVA KLOBUKA ob 20. uri

10. novembra amer. barv. western BILI DVA KLOBUKA ob 20. uri

Jesenice RADIO

7. novembra amer. barv. film VSI SMO BARABE

8. novembra sovj. barv. film KROVOLOČNI VOLK

9. novembra amer. barv. film ODREŠITEV

10. novembra franc. barv. komedija CESAR IN ROSALIE

Jesenice PLAVŽ

7. novembra amer. barv. western PRGIŠČE SVINCA

8. novembra franc. barv. film CESAR IN ROSALIE

9. novembra franc. barv. film CESAR IN ROSALIE

10. novembra amer. barv. film ODREŠITEV

Kranjska gora

8. novembra amer. barv. film KONČANI ROP V NEW YORKU

9. novembra amer. barv. krim. VSI SMO BARABE

Dovje Mojstrana

8. novembra ital. barv. drama NOČNI VRATAR

9. novembra amer. barv. film KONČANI ROP V NEW YORKU

sobota

8. NOVEMBRA

9.30 TV v žoli, 10.35 TV v žoli, 12.00 TV v žoli, 13.55 Nogomet Vardar : Hajduk – prenos, 17.25 625 – ponovitev, 18.00 Obzornik, 18.20 Čeprav ne bodo pravki, 18.40 Kje je resničnost, 19.10 Barvna risanka, 19.30 TV dnevnik, 19.50 Tedenski znanje-politični komentar, 20.00 Življenje je lepo, 20.30 Skopje 75, prenos festivala zabavne glasbe (Ska), 21.30 Moda za vas, 21.50 TV dnevnik, 22.10 Kojak

UHF – oddajnika Krvavec in Pohorje

18.00 Kronika (Zg), 18.15 TV olimpiada (Sa), 19.30 TV dnevnik (Sa), 20.00 Dick Cavett vam predstavlja (Bgd II), 21.00 Predstava dubrovniškega gledališča Marin Držić (Zg II)

Oddajnik Sljeme

13.55 Nogomet Vardar : Hajduk (Ska), 15.50 Poročila, 16.00 Kratki film, 16.15 Grbavec – celovečerni film, 18.00 Kronika (Zg), 18.15 TV olimpiada (Sa), 19.30 TV dnevnik, 20.00 Življenje je lepo (Bgd), 20.30 V nočni vročini – celovečerni film, 22.20 TV dnevnik, 22.40 Skopje 75 (Zg)

nedelja

9. NOVEMBRA

9.10 Poročila, 9.15 R. Bratnjič: Kolumbovi, 10.15 Otoška matinica, 11.15 Kmetijska oddaja (Bgd), 12.00 Poročila, Nedeljsko popoldne, 16.40 Košarka Industromontaža : Jugoplastika – prenos, 18.20 Pionirji letalstva, 19.10 Barvna risanka, 19.30 TV dnevnik, 19.50 Tedenski gospodarski komentar, 20.05 M. Korstner: Gruntovčani, 21.05 Karavana: Skadarsko jezero, 21.40 Sportni pregled (Bgd), 22.25 TV dnevnik (Lj)

UHF – oddajnika Krvavec in Pohorje

17.55 Viking Viki, 18.10 Liki sodobnikov, 19.00 Mladina vprašuje (Bgd II), 19.30 TV dnevnik (Zg), 20.00 Zabavna oddaja (Bgd II), 20.55 24 ur, 21.15 Prime in plesalka – celovečerni film (Bgd II), 22.40 Iz del Veneselava Novaka (Zg II)

Oddajnik Sljeme

9.35 Poročila (Zg), 9.45 Neven (Bgd), 10.15 Serijski film (Zg), 10.45 Narodna glasba (Sa), 11.15 Kmetijska oddaja (Bgd), 12.00 Jugoslavija, dober dan, 16.00 Kritična točka, 16.40 Košarka Industromontaža : Jugoplastika (Zg), 18.25 Disneyev svet (Bgd), 19.30 TV dnevnik, 20.05 Gruntovčani, 21.10 Dokumentarna oddaja (Zg), 21.40 Sportni pregled (Bgd), 22.15 TV dnevnik (Zg)

ponedeljek

10. NOVEMBRA

8.10 TV v žoli – ponovitev ob 14.10 (Zg), 10.00 TV v žoli (Bgd), 16.35 Madžarski TVD (Bgd), 17.20 Milline: Medvedek PU, 17.35 Carobna žoga, 17.50 Obzornik, 18.05 Na sedmi stezi, 18.40 Študij na univerzi, 19.00 Odločamo, 19.10 Barvna risanka, 19.30 TV dnevnik, 20.05 Menge-Peterson: Smog – barvna TV drama, 21.30 Kulturne diagonale, 22.00 Mozaik kratkega filma, 22.15 TV dnevnik (Lj)

UHF – oddajnika Krvavec in Pohorje

17.20 Poročila, 17.30 Lutke, 17.45 TV vrtec, 18.00 Kronika (Zg), 18.15 Narodna glasba, 18.45 Branje (Bgd), 19.30 TV dnevnik (Sa Zg II), 20.00 Sportna oddaja, 20.35 Igrani senčni, 21.00 24 ur, 21.15 Ne žaluj – celovečerni film (Bgd II)

Oddajnik Sljeme

19.30 TV dnevnik (Zg), 20.00 R. Subotić: Krožnik vročih očirkov – TV drama, 21.05 Mestni: Titovo Užice (Bgd), 21.40 Mladi za mlade, 22.10 TV dnevnik (Zg)

Menge-Peterson: SMOG, zahodnonemška drama – Nemci so to delo poimenovali kar »dokumentarna kronika«. V resnici je Smog vzemljiva in sodobna TV igra, ki gledala pretrese, vznemiri in opozarja. Vse večje naraščanje onesnaženosti v okolju, izpušni plini, stopnji plini v industrijskih področjih. Poruha, v naseljenih mestih povzročajo različne neprijetnosti v javnem in zasebnem življenu. Ljudje umirajo že kar na cestah in ulicah in postavljajo se odprtvo vprašanje, ali je mogoče zatrepi industrijski razvoj, ki omogoča življenje številnim delavcem obenem pa privaja ogromne dobitke lastnikom velikih tovarn. Drama je nastala po resničnih dogodkih pred nekaj leti, ko je že pretela podobna nevarnost. Letos pa je prejela tudi najvišje priznanje na mednarodnem festivalu Prix Futura.

torek

11. NOVEMBRA

8.10 TV v žoli – ponovitev ob 14.10 (Zg), 10.00 TV v žoli (Bgd), 11.20 TV v žoli – ponovitev ob 16.00 (Sa), 16.35 Madžarski TVD (Bgd), 17.30 Avstralske živali, 17.38 Umbra kumba in pisana kamela, 17.55 Obzornik, 18.10

Znameniti živalski vrtovi, Berlin, 18.40 Ne prezete: Kupižnica NOV in POS, 19.10 Barvna risanka, 19.30 TV dnevnik, 20.05 Diagonale, 20.55 Barvna propagandna oddaja, 21.05 A. Strindberg: Prebivalci Hemsoa, TV nadaljevanja, 22.00 TV dnevnik (Lj)

UHF – oddajnika Krvavec in Pohorje

17.20 Poročila (Zg), 17.30 Japonska ljudska umetnost (Bgd), 18.00 Kronika Zagreb, 18.15 Dubrovniški mestni orkester (Zg), 18.45 Sodobna znanost (Sa), 19.30 TV dnevnik, 20.00 Življenje je lepo, 20.30 Skopje 75, prenos festivala zabavne glasbe (Ska), 21.30 Moda za vas, 21.50 TV dnevnik, 22.10 Kojak

Oddajnik Sljeme

17.00 Izbrana tema, od 17.20 do 19.30 isto kot na UHF, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Argumenti 75 (Zg), 20.50 Kakšno je kalilo jeklo, TV nadaljevanja, 21.55 Kultura danes (Bgd), 22.25 TV dnevnik (Zg)

Danes se začenja serija desetih oddaj z naslovom **PO BELJI IN CRNIH TIPIKH**. Pravljene bodo klavirski gheshi, njenemu začetku in razvoju do današnjih dni. Zaradi velikega števila mojstrov in na bomo videli vsega, le značilnosti nekoga skladatelja z oddlonki iz njegovih znanih ali manj znanih del. Namen oddaje ni razjanje številk in letnic, želja avtorjev oddaje je, da bi s podobnimi zlasti mlade k razmišljaju in tej vrsti glasbe mogoče jih celo usmeriti v koncertno dvoranu.

petek

14. NOVEMBRA

8.10 TV v žoli – ponovitev ob 14.10 (Zg), 10.00 TV v žoli, 16.35 Madžarski TV program (Bgd), 17.25 Morda vas zanimalo: Hoješčki, 17.55 Obzornik, 18.16 Cigriči, 18.45 Mladi zdravnik in družba (Zg), 19.30 TV dnevnik (Bgd Zg II), 20.00 G. Mihalj: Prijatelji – TV drama, 20.55 24 ur (Bgd II), 21.05 Guest urednik: Beno Zupančič (Zg II), 22.25 Rock koncert (Bgd II)

UHF – oddajnika Krvavec in Pohorje

17.20 Poročila (Zg), 17.30 Neven – otroška oddaja (Bgd), 18.00 Kronika Reke (Zg), 18.15 Narodna glasba (Sa), 18.45 Mladi zdravnik in družba (Zg), 19.30 TV dnevnik (Bgd Zg II), 20.00 G. Mihalj: Prijatelji – TV drama, 20.55 24 ur (Bgd II), 21.05 Guest urednik: Beno Zupančič (Zg II), 22.25 Rock koncert (Bgd II)

Oddajnik Sljeme

do 19.30 isto kot na UHF, 19.30 TV dnevnik (Zg), 20.00 Soden pasti – kviz, 21.05 Pravica – serijski film (Sa), 21.55 TV dnevnik (Zg), 22.15 Album 75 (Sa)

A. Strindberg: PREBIVALCI HEMSOA, švedska nadaljevanja – V opisu velikega švedskega dramatika in romanopisca Augusta Strindberga vsebuje kratki roman Ljudje s Hemso, ki največ v edrini. Zgodba se odvija na malem posetvu vodove Flood, edinem na otoku Hemso. Polja in njive so zapuščene, ker se edini sin Gusten ukvarja le z lovom in ribolovom. Zato je vlova najela za pomoč Carlssonu, ki je prišel iz severne Švedske; le-ta je marljiv in sposoben delave, tako da kmalu postane pravi gospodar posestva, saj mu celo uspe osvojiti veliko starejšo vlovo Flood. Kljub nasprotovanju sina Gustena se ta nonadavna zveza konča s poroko. Carlsson postane lastnik posestva, ki ga je vlova prepisala manj. Nadaljevanje sestavlja sedem polurnih epizod, ki jih bomo gledali združene v tri daljša nadaljevanja.

sreda

12. NOVEMBRA

8.10 TV v žoli (Bgd), 16.35 Madžarski TVD (Bgd), 17.20 Klovn Ferdinand in živalski svet, 17.50 Obzornik, 18.05 Mladi za mlade – oddaja TV Zagreb, 18.40 Po sledenih napredku, 19.10 Barvna risanka, 19.30 TV dnevnik, 20.05 Film: Žedna: Neprilagojeni, 21.50 Jazz na ekranu: Odetta, L. del barvne oddaje, 22.00 TV dnevnik (Lj)

UHF – oddajnika Krvavec in Pohorje

16.30 Namizni tenis-Jugoslavija: Švedska (Zg II), pribl. 19.00 Testi (Lj), 19.30 TV dnevnik (Sa Zg II), 20.00 Beograpski festival jazza, 20.40 24 ur, 20.55 Srečanja in pisma Milana Kašanina, 21.35 Helena, sodobna žena – serijski film (Bgd II)

Oddajnik Sljeme

17.20 Poročila (Zg), 17.30 Daljnogled (Bgd), 18.00 Kronika Osijeka, 18.15 Narodna glasba (Zg), 18.45 Znanstveni studio (Bgd), 19.30 TV dnevnik (Zg), 20.00 Molk sreča – celovečerni film (Bgd), 21.50 Globus (Sa), 22.10 TV dnevnik (Zg)

NEPRILAGOJENI – švedski film; režiser: ja Jan Lindquist in Stefan Jarl;

Zadnji iz cikla Novi švedski film je dokumentarni film Neprilagojeni. Avtorja filma sta povabila pred kamere nekatere mlade, skoraj že iztrjene člane družbe. V čem je vzrok njihove osebne iztrjenosti? Možnost študija imajo, možnost zaposlitve tudi, pa vendar nekaj v tej družbi, ki se poša z visokim standardom, z vrsto socialnih ustanov, ne deluje kot bi moral. Je morda vzrok za to stanje v brezbržnosti odraslih do svojih otrok in pasplih brezbržnost do osebnih problemov posameznikov?

četrtek

13. NOVEMBRA

8.10 TV v žoli – ponovitev ob 14.10 (Zg), 10.00 TV v žoli, 16.35 Madžarski TVD (Bgd), 17.20 Ura, 17.50 Obzornik, 18.10 Tractri svetovni mrk, 19.10 Barvna risanka, 19.30 TV dnevnik, 20.05 Bitka za ranjence – barvna nadaljevanja: TV Zagreb, 20.50 Kam in kako na oddih, 21.00 Četrtekovi razgledi: Sporazum z Italijo, 21.35 Po belih in črnih tipkah, 22.05 TV dnevnik (Lj)

UHF – Oddajnika Krvavec in Pohorje

15.50 Kronika Splita (Zg), 16.10 Glavni junak (Sa), 16.40 Košarka Lokomotiva : Partizan (Zg), v odmoru pribl. ob 17.20 Testi (Lj), 18.15 Prijatelji glasbe, 18.35 Telesport, 19.05 Kulturni pregled, 19.30 TV dnevnik (Zg), 20.00 Krog, 20.45 Profesor Baltazar, 20.55 24 ur (Bgd II), 21.10 V. Majer: Očenaškov dnevnik (Zg II)

Oddajnik Sljeme

do 19.30 isto kot na UHF, 20.00 O. Davidč: Pesem, TV nadaljevanja (Bgd), 20.50 Stop, 21.10 TV dnevnik, 22.00 Milena Pavlović – Barilli, dokumentarni film, 22.15 Mesto glasbe (Zg)

PROSTOR NA SONCU – ameriški film, 1951; režiser George Stevens, v gl. vlogah: Montgomery Clift, Elisabeth Taylor, Shelley Winters;

Film Prostor na soncu je posnet po romanu Ameriške tragedije Teodora Dreisevra, ki ga imamo prevedenega tudi v slovenščino. Gre za prikaz preiranega ambicioznega Georgesesa Estmana, ki bi rad uspel preko zvez z lepimi deklerti premožnih in vplivnih staršev. Takšna nenaravna bolestna ambicijnost ga nazadnje pogubi, saj se ne ustrahuje umora dekleta, ki bi mu utegnilo prekrati ravnine.

umrli so

V KRANJU

Uhril Rudolf, roj. 1901, Primosten Gabrijel, roj. 1901, Modrič Mladen, roj. 1942, Lidičan Aden, roj. 1936, Tavčar Antonija, roj. 1898, Dukl Jelena, roj. 1890, Peterca Maks, roj. 1910, Plestenjak Ana, roj. 1900, Pušavec Ivan, roj. 1900, Zupan Doroteja, roj. 1891, Nahtigal Ana, roj. 1905, Čužmar Janez, roj. 1913

V TRŽIČU

Gluščenik Franc, roj. 1894, Zupan Doroteja, roj. 1891

gledešče

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

PETEK, 7. novembra, ob 19.30 za red **PETEK – F. Hadžić: HITLER V PARTIZANIH:**
SOBOTA, 8. novembra, ob 19.30 za red **SOBOTA – F. Hadžić: HITLER V PARTIZANIH:** uprizori Prešernovo gledališče.

AMATERSKO GLEDALIŠČE
TONE ČUFAR JESENICE

NEDELJA, 9. novembra, ob 19.30 za izven – Tone Čufar: POLOM – delavska drama:

tržni pregled

JESENICE

Solata 8 din, cvetača 10 din, korenček 5 do 6 din, česen 20.50 din, čebula 10 din, fiol 16 do 18 din, pesa 5 din, jabolka 4 do 7 din, grozdje 14.40 din, limone 13 do 17.60 din, ajdova moka 19.19 din, koruzna moka 5.65 din, kaša 13.13 din, surove maslo 58 do 61.70 din, smetana 27.85 din, skuta 18.10 din, sladko zelje 3 din, kislo zelje 6.50 din, kisla repa 7 din, orehi 98 din, jajčka 1.55 do 1.75 din, krompir 3.12 din

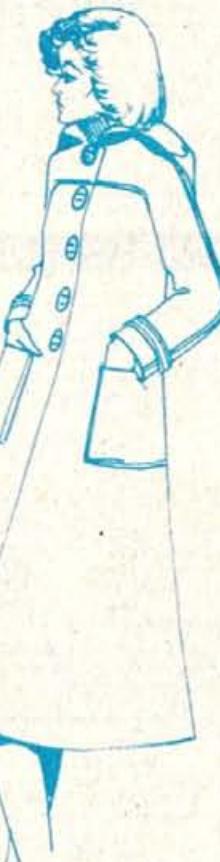
TRŽIČ

Solata 10 din, špinaca 5 din, korenček 10 din, česen 20 din, čebula 10 din, fiol 16 do 18 din, pesa 5 din, paradižnik 20 din, jabolka 8 din, hruške 12 din, grozdje 14 din, limone 18 din, ajdova moka 16 din, kaša 15 din, surove maslo 14 din, smetana 6 din, skuta 3 din, sladko zelje 5 din, kislo zelje 10 din, orehi 80 din, jajčka 1.60 do 2 din, krompir 3–5 din.

marta odgovarja

Zdravka iz Kraja — Kupila sem blago, iz katerega bi rada imela plašč. Vzorec prilagam v pismu. Plašč bi nosila za vsak dan v šolo. Stara sem 17 let, visoka 170 cm, tehtam pa 62 kg.

Marta — Plašč za vas je rahlo šotorastega kraja in sega preko kolen. Ima kapuco, dva večja našita žepa in enoredno zapenjanje z gumbi. Nad prsimi je prezenan, prav tako je prerezana njegova zadnja stran. Zanimivo so vstavljeni rokavci.

NASVETI

- Ob hladnem vremenu si ustnice, ki jih sicer ne šminkamo, zavarujemo z brezbarvnim vazelinom ali pa s posebno neobarvano šminko, ki zaščiti tanko kožico pred pokanjem. Če se kožica na ustnicah rada lušči in poka, vam morda primanjkuje B-vitamin.
- Če lase kodramo z električnimi kleščami, si včasih, če lasje dobesedno bežijo iz klešč, pomagamo z lakom za lase; tako ne bodo več gladki in jih bomo lahko ujeli s kleščami, če so še tako kratki.
- Banane uživamo tudi pečene. Pekamo jih z limoninim sokom in spečemo na maslu. Posebej segrejemo maslo, na katerem so se pekli, dodamo sladkor, pustimo, da se stopi in če bo jed za odrasle, dodamo malo ruma ali konjaka. To zlijemo čez pečene banane in ponudimo.

Slanino zrezemo na kocke in jo na sesekljani čebuli opraprožimo na olju. Kuhan krompir olupimo, narežemo na rezine in stresemo na praženo slanino in čebulo. Nekaj časa prazimo, nato solimo, popramo ter začinimo s timijanom. Jajca umešamo z jogurtom, paradižnikovim kečupom sesekljanim zelenim peteršiljem ter smetano. Mešanico vlijemo na krompir in pustimo na ognju še toliko časa, da jajca zakrnijo. Tako pripravljen krompir lahko ponudimo z zeleno solato za samostojen obed.

Vneta ušesna mečica

Uhani iz vrednejših kovin kot so zlato, belo zlato in srebro navadno na ušesnih mečicah ne povzročajo sprememb. Modni uhani, ki jih navadno izdelujejo iz ne preveč dragocenih kovin ali druge snovi, pa imajo na mestu, kjer se pripenjajo, pogosto kovino, ki ji je primešan nikljev sulfat. Tega nekatere kože ne prenašajo in se rade vnemajo. Ušesne blazinice postanejo rdeče, srbi nas, uhanov ni mogoče več nositi. Včasih se pri najbolj občutljivih kožah takšna reakcija pojavi že po dveh urah.

Kako bi tako neljubo vnemanje kože preprečili? Kovinske uhane preprosto ne smemo pripenjati direktno na kožo. Samo sponko na uhanu ali kar cele uhane je treba prevleči z brezbarvnim lakom za nohte ali pa mesto, kjer uhan pripnemo, oblepimo z levkoplastom, pa se nadloga ne bo več pojavljal. Če pa se že pojavi, vneto mesto namažemo z oljem ali mastno kremo, nato pa uporabimo še otroški pudar. Rdečica bo izginila po nekaj dneh, če pa so se pojavili mehurčki, bo zdravljenje trajalo več kot teden dni. Medtem ko je koža vneta, je ne dražimo z lakom za lase, šamponom za umivanje las, ne parfumiramo ušes in ne uporabljamo mila.

Vas rado zebe v noge? S hladnejšimi dnevi imajo takoj težave z mrzlimi nogami vsi, ki imajo slabšo cirkulacijo krvi. Temu se da tudi pomagati. Nekajkrat na teden zvečer pripravite za noge izmenične kopeli: v mrzli vodi le kakih deset minut, v topli vodi trikrat več. Noge nato dobrò zbrisemo in namastimo še s kremo.

Potrebujemo: 12 dkg mesnate slanine, 2 čebuli, olje, 1 kg krompirja v oblicah, sol, poper, timijan, 4 jajca, 1 kozarček jogurta, 1 žlico paradižnikovega kečupa, šopek zelenega peteršilja, 3 žlice smetane.

Krompir malo drugače

Prehrana med vožnjo

Poklicni vozniki pogosto tožijo zaradi nerедne prehrane in zaradi posledic, ki jih daje prehrana povzroča. Tudi mi sami od časa do časa naletimo na dneve, ko preživimo za volanom več ur: naj bo to čas dovoljen ali pa službeno vožnja. Kako se bomo torej hranili?

Ceprav je vožnja dokaj utrujajoča, vendar za volanom ne potrebujemo preveč kalorične prehrane. Zadostuje približno 2500 kalorij na dan ali pa še manj. Glavni obroki ne smemo biti preobilni, raje imejmo več vmesnih, na primer dve ali tri malice kot pa dvakrat na dan velik obrok. POMEMBEN je tako kot za vsako drugo primeren zajtrk.

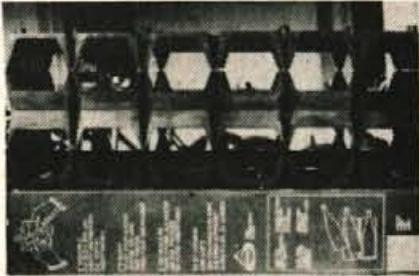
Do kosila si lahko med vožnjo privoščimo še dvakratno malico, ki pa najima le malo ogljikovih hidratoval, kot je pecivo, čokolada, sadje, lahko pa jih dodamo nekaj beljakovinske hrane kot je jajce, nemastna šunka in podobno. S takimi griljaji pred kosilom preženemo utrujenost. Ob takem pogostejšem uživanju hrane seveda ni potrebno, da je kosilo voznika izdatno. Če je kosilo obilino in če ga zaužijemo še lačni, preveč obremenimo prebavne organe od želodca do črevesja. To povzroča napenjanje in pritisn na prepono, ki se prenaša tudi na srce. Srčne težave za volanom niso tako redke, povzroči pa jih tudi premastna hrana, ki jo spremlja še alkohol. Alkohol namreč pospešuje presnovo maščob, kolikina krvne maščobe se naglo zveča, kar povzroča motnje v obotku.

Po obilnem kosilu je pogosta utrujenost. Vozniku popusti pazljivost, saj se je kri usmerila v prebavne organe. Vozniki naj zato po jedi počiščijo, seveda ne za mizo, pač pa se priporoča kratak sprehod, da se osveži krvni obtok in pretegnejo mišice, ki med vožnjo mirujejo.

Od pijač je kava dovoljena, vendar zmerno, od nealkoholnih pijač pa le take, ki ne vsebujejo ogljikove kisline ali vsaj zelo malo, ker sicer napenjajo. Do večerje naj voznik spet zaužije enkrat ali dvakrat lahko hrano kot je jogurt, majhen sendvič, sadni sok ali pa mleko ali sadje. Večerja naj bo skromnejša od kosila. Pomembno za voznika je torej zmernost v jedi: ne preveč in ne premalo. Lačen voznik pa je utrujen in živčen, njegova reakcijska sposobnost je zmanjšana.

Zelo topla je takale športna jopa iz cenenega zajčjega ali kakega drugega ne ravno dragocenega krzna. Zapenja se z zadrgo, patent v pasu in v zapestju je pleten. Primerno oblačilo za mlada dekleta!

Pravijo, da morajo steklenice z vinom ležati. Italijani so prišli na idejo za takšnole mini poličko za spravljanje vina v modernem stanovanju. V Murkinem ELGU se dobe, gre pa notri 12 steklenic.

Cena: 208,65 din

Skornji so to jesen, lahko rečemo, visoka moda in naše čevljarske hiše so dale na trg res lepe modele. Tele smo posneli pri ALPINI. Barve so črna, rdeča in temno rjava, material pa semš in odlični boks.

Cena: 469 in 495 din

Tudi to zimo so v kamniškem UTOKU poskrbeli za tople ženske plače. Predstavljamo vam model MAJA, ki je izdelan iz rjavega pelcveljura in se dobi v velikostih od 38 do 46 v njihovem butiku v Kamniku.

Cena: 3950 din

Za polže je treba imeti res poseben apetit. Vendar poznavalci že vedo, kaj je dobro in njim velja naša informacija, da imajo v Centralovi DELIKATESI v Kranju naprodaj odlične vrtne polže, kuhané v slanici.

Cena: 12,87 din

V OBSAVSKIH VASEH

Breg, Jama, Mavčiče, Meja, Podreča, Praše

(6. zapis)

Nadaljujem z življenjepisom narodnega heroja Vinka Ževnika-Železnika iz Praše:

JURIŠ NA TANKE

Po kapitulaciji Italije (poleti 1943) je Vinko Železnik postal komandant bataljona v novoosnovani XVI. brigadi »Janko Premrl-Vojko«. S svojim bataljonom je izvedel več drznih akcij in prebojev. Da bi dvignil borbenost svojih borcev, je v enem od spopadov z Nemci nad Idrijo sam drzno jurišal na sovražnikove tanke. Bil pa je smrtno zadet...

Zevnik je bil eden od preprostih delavec-borcev, ki so tvegali svoje življenje, da bi le zagotovili varnost političnemu in vojaškemu vodstvu naše NOV. Brezmejna predanost stvari, združena z nezlomljivo osebno hrabrostjo – to sta bili glavni odlike narodnega heroja Vinka Ževnika-Železnika.

»JURJEVA KAŠČA«

Na koncu Praš – gledano s kranjske strani – stoji eno najstarejših poslopij v tem okolišu. To je nekdana kašča, zbiralnica pridelkov, ki so jih podložni kmetje morali oddajati gosposki.

Stavba je še danes kar mogočna, četudi je starja že več stoletij. Na te zgodnjе čase kažejo profilirani kamnitni okvirji v pritličju. Res, kar škoda, da pri obnavljanju kašče niso bolj tankočutno oblikovali strehe. Tisti oster vogal na obeh strešnih končeh kar bode. Streha bi morala biti delana »na cof«, ne na živ rob, kot je sedaj. Na sliki je dobro vidna ta disonanca. Velika klet, obokana seve pa tudi lep portal dopolnjujeta jasno racionalnost objekta.

SPREHOD PO PRAŠAH

Rad se postavljam pred tuji: kako lepe in čiste in urejene so gorenjske vasi! Za nekatere obcestne kmetije na Jami in v Prašah pa tega ne bi mogel reči. Na desni strani (od Jame grede) ceste je kar preveč pustih, vlažnih sten, našarjenosti, visokega plevela – skratka: nič lepega za oko, ki bi rado videlo gorenjsko vas čisto in urejeno. Komur se vidi očitek prehuda, naj kar sam pogleda. Hišnih številk pa hote nisem zapisal. Morda bo pomladji že vse to le prav urejeno?

Ne bi tako nergal, če ne bi vedel, da je bil prav tu, v Prašah, že l. 1291 sedež županstva za vso širno sosesko, torej velika čast za neki kraj! Tako zvemo iz starih urbarjev.

To so bile (pri nas do l. 1848) nekake zemljiške knjige. V njih je bilo zapisano – lepo po vrsti, po hišnih številkah – kolikšen je donos posameznih zemljišč ter vse

služnosti in dajatve, ki jih je bil podložen kmet dolžan odražati fevdalni gospoški, svetni ali cerkveni.

No, s tem, kar je bilo zapisano v starih urbarjih (ki so jih vpeljali že v pozrem srednjem veku) so bili podložniki še – hočeš nočeš – sprijaznjeni. Le zviševanju dajatev so se upirali v zagrizenih bojih »za staro pravdo«, ki je bila zapisana v urbarjih. Torej je bil upor le proti povečanju davkov, kajpak tudi proti poniževanju in samopašnosti grajskih gospodov. Vendar beseda »stara pravda«, ki so jo kmetje terjali, je bila zapisana v urbarjih...

Ne morem pa si kaj – zdaj ko spet poučujem kot kak star šolmošter – da se ne bi kar spotoma zahvalil nekaterim bralcem Glasa, ki te zapise radi bero, češ, da mnogo zvedo, ne le o svojih krajih, pač pa tudi o drugih rečeh, ki jih kar nehote vpletam v krajepis. Zavestno se oklepam pojedino znanstvenega sloga, razumljivega pisanja in preprostosti izrazov. Kajti vselej mi je pred očmi ona stara modrost: da se s pavjim perjem (z množico tujih besed, tujk) odeva le tisti, ki malo ve in malo zna. – No, tako smo se spet zaklepali in kar preveč počili sredi Praš.

Na splošno velja za loško gospodstvo, da so ga kolonizirali brižinski (bolj strokovno: »freisinški«) škofje le z bavarskimi prišleki. To bo pač držalo vse do stare »kranjske ceste« (via Chreiniorum). Onstran te meje sta bili vasici Jama in Praše. Bili sta sicer last loške gosposke, a naseljeni sta bili s Slovenci. Morda prav zato ni tukaj toliko nemških priimkov (ni ne Hafnerjev, ne Šiferjev, Cegnarjev, Omanov, Trilerjev, Logondrov, Vilfanov, Ziherlov, Bajžljev in drugih), pač pa je tu več Bohincev, Škrjanec, Veternikov, Ževnikov, Jamnikov, Narobetov, Jeral ipd. Seveda velja to za povprečje, ne za izjeme.

VPRAŠANJE

Stopil sem ondan v praško cerkev, da bi videl podobo njihove zavetnice Marije Magdalene. A, glej: tu ni tako prikazana, kot jo opisuje pobožna legenda, pač pa je njena podoba (kip) taka, kot najbrž ukazuje Cerkev: soha svetnice drži v eni roki razpelo s križanim, v drugi pa mrtvaško lobanje. Seveda – iluzije ni več nobene...

Pogledal sem še za oltar in videl visoko pod stropom pritrjeno staro oljno podobo. Nisem mogel pogledati – morda mi kdo od domačinov pove, kaj predstavlja deponirana podoba. Morda Marijo Magdaleno? V kaki drugi varianti, seve.

(Se bo nadaljevalo)

»Jurjeva kašča«
v Prašah

NA ROBU

Rodil sem se v Prlekiji. V družini nas je bilo 13 otrok. Oče je bil kovač, mati gospodynja. Vendar smo bili bolj viničarska družina kot pa delavska, saj je bil oče večkrat brez dela v svojem poklicu. Obdelovali smo vinograd in dobili zato stanovanje ter v okolici hiše nekaj zemlje za nujne pridelke za preživljjanje.

To je bilo pred drugo svetovno vojno, takrat pa je bilo življenje delavcev, predvsem pa viničarjev, zelo težko, saj smo po dohodku v primerjavi z današnjim življenjem in standardom delavskih družin živel s sredstvi, ki jih danes porabi štiričlanska družina. Nas pa je bilo petnajst. Pri tem zapisu in dejstvu, ki sledi iz njega, pa se začenja alkoholizem v naši družini. Ker je bil naš oče večkrat brez dela in je moral skupaj z našo materjo opravljati težka dela po vinogradih, da bi se lahko preživel, je zaradi težkega dela in življenja ter prilike, ki se mu je ponujala, postal iz zmerrega pivca zelo hud alkoholik, tako da smo potem otroci in naša mati teže živel.

Prepiri so bili na dnevнем redu. Ob takih vinskih izpadih našega očeta je morala naša mati z nami majhnimi otroki spati na senik ali pa v hlev. Pri tem smo seveda bili še prej tepeni, predvsem je bila mati še največja žrtev. Mati je bila večkrat tepena kot pa nežno ogovorjena. Kot da bi le ona bila kriva, da mu je rodila toliko otrok, kot da bi bila kriva, da so krivice na tem svetu in da se delavcem in njihovim družinam reže slabši in tanjši kruh. Tako sem imel bolj žalostno mladost, in s to grenkovo v srcu sem hodil po tem svetu vse do časa, dokler se nisem šel zdraviti v Škofljico.

Je že res, da sedaj nisem nič bolj bogat, le spoznal sem, da če bom v alkoholu utapljal svojo žalost, bo iz tega nastala še večja tragedija, a moji otroci bodo ljudje, ki bodo imeli ravno tako grenkovo v srcu kot sem jo imel jaz. Tega pa svojim otrokom vsekakor ne želim, zato sem nadvse vesel in srečen, da me je zdravljenje alkoholizma rešilo največje zablode človeštva.

Opisati želim dogodke iz časov, ko sem pridobival svoj poklic, in časov, ko sem postal najprej zmerni pivec, nato iz leta v leto večji alkoholik, pa vse do dñi, ko je bilo že tako hudo, da bi skoraj duševno in telesno propadel in uničil še svojo družino. V letu 1947 sem se šel učiti za peka v privatno pekarno. Tako sem se že kot vajenec osamosvojil, saj doma nisem mogel živeti, niti se učiti zaradi stalnih prepirov in je bil naš oče na staru leta čedalje hujši alkoholik. Svojega očeta sem tedaj zelo sovražil, njegove alkoholne izpade in njegovo bolezen. Da je bil naš oče žrtev tako hude bolezni, šele danes ugotavljam, saj je moje mnenje o alkoholikih bilo ravno tako kot mnenje drugih ljudi nasprotno. To pa je, da je alkoholik človek, ki krši družbene norme in nasprotno delikvent. Šele ko sem sam postal hud alkoholik, sem spoznal, in to po zaslugu zdravljenja, da je alkoholizem bolezen in če je bolezen, se mora tako tudi zdraviti.

Stanoval sem pri svojem mojstru, ki mi je dal celotno oskrbo, obliko in obutev, ker mi naš oče v vajenški dobi nikoli ni nič dal. Pač pa je vse zapil, da so ostali bratje in sestre doma največkrat stradali. Že kot vajenec sem nekajkrat šel na mladinsko delovno akcijo. Prvič leta 1948 v Novo Gorico v 16. novomeško mladinsko delovno brigado, drugič v letu 1949 na avto cesto, nato v letu 1950 v Novi Beograd in potem iz te brigade na prostovoljno delo v rudnik Trbovlje. Sedaj ko sem globoko o vsem premislil, o mojih zablodah, sreči in nesreči v dosedanjem življenju, sem spoznal, da je bil moj sklep, da grem na delo v rudnik, zelo zgrešen in kot tak ga dandanes štejam za začetek alkoholizma pri meni. Pustil sem namreč svoj poklic peka in šel med okolje, kjer je bilo alkoholizma še več, torej med raznorazne nepoznane ljudi.

Sveda sem prvotno postal le zmeren pivec, kot vsak alkoholik, vendar že tipičen pijanec, ki iz leta v leto bolj leze v krožen alkoholizem. Sedaj moram priznati, da nisem postal alkoholik šele leta 1959, kot sem prej mislil, pač pa že nekaj let prej. Vsa tista leta v mladinskih brigadah in leta učenja poklica pa pozneje dela v rudniku sem nosil v srcu veliko željo, da bi postal vzoren moški in čisto nič podoben svojemu očetu. Vendar se je pozneje vse drugače zgodilo.

Moji bratje in sestre sicer pravijo, da nisem nikoli prišel do takega alkoholizma kot naš oče. Jaz pa le mislim, da sem. Je že res, da alkoholizma v očetovih časih še niso zdravili tako učinkovito kot to delajo danes pri nas in po svetu.

Na delu v rudniku sem prišel v stik z alkoholom. Okolje, v katerem sem živel in delal v rudniku, je bilo kot nalašč tako, da si nisem znal dobiti take družbe kot bi jo moral vsak mladenič, da bi preudarno delal in mislil in bi iz mene postal takšen človek, ki nima grenkobe za sabo in raznih predsedkov. Prvo je bilo to, da se nisem znal vključiti med ljudi, si poiskati dekleta. Tako sem, ker si nisem znal poiskati ženske družbe, po kateri sem tista leta zelo hrepel, zašel v družbo pijancev, kjer smo pili že tako velike količine, da sem bil večkrat vinjen. Mislim, da mi je alkohol šel v kri zelo hitro in da je to dejstvo

v mojem občutju naredilo tako reakcijo, da sem v Trbovljah, kadar sem bil vinjen, postal srdite in pretepaške narave. Potem je prišel tisti usoden 1. maj 1950. leta.

Takrat sem pač praznoval kot vsi drugi. Pozneje sem spoznal in do kraja spoznal šele po zdravljenju alkoholizma, da sem praznoval delavski praznik tako, da sem praznil kozarce vina in že tudi žganji pijač. Ta dan se mi je v srcu globoko vtisnil, in to z žalostnim spominom. Doživel sem veliko tragedijo, vsaj jaz jo imam za tako in sem jo imel ves čas do dandanes. Saj so bili dogodki tega dne zame in okoli mene zelo usodni. Spremenili so mojo pot življenja navzdol, tako da še danes, 24 let potem, nisem povsem uspel priti na ravno smer življenja.

Mislim, da ni treba biti ravno znanstvenik, če trdiš, da ima vsako dejanje svoje posledice. Še posebno, če je bil vzrok dovolj tehten, ali kakor bi reklo slabe razmere, v katerih sem kot otrok živel, slaba družba in okolje, v katerem sem živel kot mlad človek. Vse to je bilo kot nalašč za moj poznejši alkoholizem, ki se je razvijal in pozneje prišel do najvaje stopnje.

Praznoval sem torej prvi maj zelo veselo. Bil sem proglašen za udarnika. Moj prijatelj in sodelavec je bil že prej knap. Prej je bil miličnik in kakor sem zvedel, so ga zaradi pijače tam odslovili. Ta prijatelj je imel dekle iz domačega kraja. Toda za tem dekletom je hodil tudi neki domač fant. Med tem dvema je ravno na dan praznovanja prišlo do pretepa in prepira. S prijateljem sva ves čas skupaj pila in me je zelo napijal in naliival sem tudi sam. Pa je potem izpadlo tako, da je on mene poslal po kostanj v žerjavico, saj je videl, da sem ves opit.

Star sem bil le nekaj dni prej ravno 18 let in tako sem po tako veliki pijanosti in nerazsodnosti ubogal prijateljevo zapoved, da mu naj pomagam pretepri njegovega tekmeца pri dekletu. Dal mi je celo nož in zamahnil sem z njim v meni povsem nepoznanega človeka. Pri tem je prišlo do težje poškodbe in človek je moral v bolnico. Tako se sedaj spomnim, da se nisem mogel takoj odločiti, vendar je takrat v meni zmagala nerazsodnost in alkohol. Tako sem si za naslednji dve leti zaprl vrata svobode.

Do nedavnega sem celo mislil, da sem si takrat uničil življenje za celo bodočnost in sem zgubil upanje za lepše dni. Saj sem takrat bil vsestransko politično in strokovno delaven, bil sem v odboru LM, v sindikatu in drugje. Pozneje je to vse odpadlo, saj sem v zaporu dobil občutek večne zagrenjenosti in ker je precej zagrenjenosti prišlo z menoj že iz otroštva, sem potem več let živel le s kompleksi manjvrednosti. Potem ko sem svoje odslužil, sem postal zelo plah, boječ in nesamosten. Tudi na odslužitvi vojaškega roka sem bil tak, toda to mi je takrat zelo koristilo, saj so me tam imeli radi in sem bil tudi poohvaljen za vzorno vedenje in opravljanje vojaških dolžnosti. Bil sem namreč pek v svoji enoti in sem imel svojo pekarno vedno čisto, kruh pa je bil kvaliteten in so me nadrejeni upoštevali in spoštovali kakor sem jaz nuj.

Vendar mi je potem, ko sem začel spet s civilnim življnjem, šlo vse narobe. Tako v poklicu, ker nisem uspel dobiti dela v takem podjetju, kjer bi imeli tudi stanovanje in pa take dohodke, da bi kot delavec lahko boljše in lepše živel, če sem že prej tako zabredel. Potem sem imel večne težave pri navezovanju stikov z ženskim spolom. Tako da sem iz obupa in občutka, da mi nič ne uspe, začel zopet zahajati v pivske družbe. Na žalost sem v tej družbi našel polno takih kot sem bil jaz. Bili so nezadovoljni in polni kompleksov. K sreči v kriminalnikoli nisem zašel. Toda to je tudi vse. Saj sem na drugi strani čedalje bolj padal v brezno alkoholizma.

Na odsluženju roka v JLA ni bilo veliko prilik in časa, da bi se opijanil, vendar sem se nekaj časa, ko sem delal v vojaški pekarni, vdajal pitju žganja, ki je bilo tam poceni. Potem sem po tistem žganju dobil bolečine v glavi in tudi sicer me je opozoril intendant bataljona. Ustrašil sem se sankcij in sem potem ves vojni rok bil trezen. Kar pa je bilo zelo težko, vendar je šlo.

Po prihodu iz JLA sem se zaposlil v pekarni na Rakeku. Ker ni bilo sredstev, se tu v začetku nisem opijal, toda že po nekaj mesecih dela tod sem se nekajkrat močno opil, da so me v pekarni opozorili. Med praznovanjem novega leta 1955 sem spoznal bančno uslužbenko, s katero sva se že po nekaj mesecih znanstva poročila. Bila je istih let kot jaz in je bila nekaj let prej bolna za tuberkulozo. Bila je zaradi navezanosti na njeni mamo in očetovega alkoholizma in zaradi njene bolezni zelo razvajena in je kmalu po najini sklenitvi zakonske zveze prišlo do sporov v družini.

Kajti tašča je bila tako navezana na hčer, da je hotela zraven naju spati in naju je sploh o vsem poučevala in pa komandala. Tudi ženin brat je bil alkoholik, pa je tako prihajalo do stalnih sporov v družini, saj smo bili natlačeni v dveh sobah dve družini. Tudi svak je bil poročen in je imel že otroka in tudi midva že prvo leto zakona sina. V tistih dveh letih se nisem opijal, kajti ženo sem imel zelo rad in sem bil tudi ljubosumen, ko je hodila na prijateljske sestanke in uradne sestanke s svojimi prejšnjimi sodelavci in sodelavkami.

Slovo, ki ne more biti nikdar dokončno

Te dni se poslavljajo od čuvarjev državne meje Božo Dereta, komandir graničarske karavle na Ljubelju, ki je 15 let varoval našo nedotakljivost in s svojo osebnostjo ter navezovanjem pristnih odnosov z ljudmi veliko prispeval, da sta postali meja in njena varnost naši!

Ce omeniš bližajoči se trenutek slovesa od ljubeljskih graničarjev, našega severnega dela državne meje, tržiške občine in njenih ljudi, Božo Dereta brž odgovori, da to slovo ne more biti nikdar dokončno!

»Na Ljubelju sem tako dolgo vztrajal zaradi ljudi,« pripoveduje Božo Dereta. »Lepo so me sprejeli. Našli smo skupni jezik in pota reševanja problemov, tako naših kot širših, družbenih. Vojaski problemi so postali družbeni in obratno. To sem že marsikomu povedal in sodbe ne nameravam nikdar spremeniti. Od Tržiča in Slovenije se poslavljam po svoji želji. Sombor bo moj nov dom. Ne vem povedati glavnega vzroka odhoda. Sodim pa, da je razmišljanje, če bi lahko še leta in leta opravljaj zahtevno graničarsko službo, veliko prispevalo k odločitvi...«

Božo Dereta se je rodil leta 1936 v bližini Karlovca. Oče, bil je kovač, se je z družino kmalu odselil v Vojvodino. Tu se je Božo izučil za orodjarja in dve leti ostal zvest poklicu. Potem je privrelo na dan »hrepenej« po uniformi, ki je pogosta lastnost ljudi iz krajev, kjer se je Božo rodil. Končal je vojaško šolanje v Vršcu in Kikindi. »Konjenik-jahač« je postal. S širinožnimi lepotci ga je bilo pogosto srečati v ekipi Jugoslovanske ljudske armade in v ekipi konjeniškega kluba, kamor se je vključil. Še sam ne ve, zakaj se je odpovedal konjem in konjeništvu, pravi. Verjetno je bila kriva mladostna nemirnost.

Leta 1959 se začne službovanje na meji. Najprej na Štajerskem, od 27. maja leta 1961 dalje pa na Ljubelju.

»Ljubelj mi sprva ni bil všeč,« pravi Božo Dereta. »Pust je bil. Ni bilo predora, ne moderne ceste, ne turističnih in gostinskih objektov na Ljubelju in na Zelenici. Po štirih letih bi se lahko od tržiške občine poslovil. Ostal sem. Zaradi ljudi, zaradi vsega tiste, kar sem že povedal in zaradi

državne meje. Fantu moramo dati vse tisto, kar bi dobil v katerekoli drugi sredini. Če se dobro organizira, je življenje lahko še bolj kolektivno. Vojaki so velika pomoč komandirju. Neštetokrat sem to doživeljal. Cenil sem jih in oni so cenili mene. Ni je naloge, ki ji v takšnem sodelovanju ne bi bili kos. Komandir mora biti vojakom vzor. Ničkolikokrat sem šel z njimi podnevi in ponoc, v dežju in snegu, prehodil pobočja in obrone Zelenice, Velikega vrha, Košute in Stola...«

Ni torej naključje, da je bila karavla na Ljubelju vedno med boljšimi in da je bil njen komandir Božo Dereta izbran za delegata na 10. kongres Zveze komunistov Jugoslavije!

Marsikaj je doživel Božo v dveh desetletjih vojaškega služovanja. V Podljubelju, kjer stanuje z ženo Rebeko in hčerkama Vesno in Svetlano, ima shranjene drobce granat! Žvižgali so mimo ušes, se zarili v steno, pa sem jih pobral, pravi. Doma so s Sinajem, kjer je bil Božo Dereta leta 1967 v sestavu mirovnih sil Organizacije združenih narodov. Ko so se že pripravljali na pot v domovino, jih je 6. junija zajela fronta med Egipčani in Izraelci. Ob rižu in paradižniku so dneve in dneve prečepeli v zakloniščih, kuhalni enkrat dnevnih, pobirali šrapnele, ki so mimo glav frčali po zaklonišču, in čakali. Zajeli so jih Izraelci, uničili vsa vozila in mirovne simbole in povrhu vsega še precej grdo ravnili z njimi. Odslovili so jih Jugoslovanski vojaki, branilci miru, so stopili na domača tla na Reki.

»Hvala občanom Tržiča, posebno pa ljudem, ki so mi vsa leta pomagali in sodelovali, da sem bil kos nalogam. Res se poslavljaj od krajev in ljudi, vendar slovo ne more biti nikdar dokončno!« pravi Božo Dereta...

Besedilo in slika:
J. Košnjek

V dvoje gre laže... Kamera našega fotoreporterja je mlada fanta na kolesu ujela na cesti med Jepenco in Kranjem. Mladenci, po vsej verjetnosti doma nekje z juga, France, ki se menda dobro razume na jezike, zatrjuje, da sta zagotovo Turki, se očitno nista ustrashila zime in hladnega vremena. Pogumno sta poganjala pedala proti severu, zimi in mrazu nasproti. Morda ju bo ogrevala glasba, saj sta se med drugim »oboržila« tudi s kitaro. Kam sta namenjena? Do kam jima bo uspelo priti še pred snegom? Dragi bračci, tudi tega ne vemo. Mladima fantoma lahko zaželimo le srečno pot! (jg) — Foto: F. Perdan

Briusko in frizersko podjetje Kranj se je letos po dolgih letih spet odločilo in se pojavilo na sejemskih prireditvah v Savskem logu. Poleg prodaje kozmetičnih sredstev so obiskovalce tudi počesali in jim nudili druge storitve. Ceprav bi morda nekateri menili, da sejem ni ravno pravšnji prostor za tourstvene storitve, pa so posebno na zadnjem sejmu obrti in opreme vseeno imeli kar precej dela. Upajmo, da bo podjetje sodelovalo tudi na prihodnjih sejmih v Kranju. — A. Z. — Foto: F. Perdan

Gorenjska predilnica Škofja Loka

obvešča, da je industrijska prodajalna na željo številnih potrošnikov odprta od 3. novembra 1975 vsak dan neprekiniteno od 8.30 do 19. ure ob sobotah od 7.30 do 13. ure.

Žalna svečanost

Gorje — Tudi letos na dan mrtvih so v Gorjih pri Bledu pripravili žalno svečanost. Prejšnja leta so bile takšne svečanosti že ob 8. uri zjutraj, letos pa so jo prestavili na 9. uro. Tako se je udeležilo zares veliko prebivalcev. V programu so tokrat sodelovali godba na pihala iz Gorj, šolski pevski zbor pod vodstvom Srečka Pogačnika in recitatorji. Slavnostni govor pa je imel predsednik ZZB NOV Gorje Janez Kocjančič.

J. Ambrožič

Pred dnevi se je vrnila z uspešnega gostovanja po ZR Nemčiji pionirska folklorna skupina z osnovne šole »Matija Valjavec« v Preddvoru. Mladi plesalci so bili povabljeni v to deželo letos že tretjič. Osemdesetčlansko skupino sta na pot popeljala profesorica Lenka Krišelj ter Mirko Udir, mentorja, ki že več let skrbita za vlogo mladih folkloristov v tem gorenjskem kraju. Naujasnejši nastop so imeli preddvorski plesalci in glasbeniki na veliki mednarodni kulturni in turistično propagandni prireditvi v Kasslu. Tu je pionirje sprejel tudi župan mesta ter svetnik na jugoslovanskem veleposlaništvu v Bonnu Željko Jeglič. Folklorna skupina iz Preddvora se je številnim gledalcem, med njimi je bilo tudi mnogo naših rojakov, začasno započeli v ZRN, predstavila s spletom gorenjskih in belokranjskih plesov. (jg)

— Foto: T. Krišelj

Premiera v Ribnem

Dramska skupina DPD Svoboda Rudi Jedretič Ribnje v kateri sodeluje nad 20 amaterjev, je pod vodstvom režisera Vilija Branca z Bleda naštudirala v dobrém letu že drugo odrsko delo. Tokrat so pripravili ljudsko veseloligo Lumpacij Vagabund ali Zanikna trojka.

Premiera bo jutri (8. novembra) ob 19.30 v zadružnem domu v Ribnem, v nedeljo, 9. novembra, ob 15. uri pa bodo igro ponovili. V jesenskem in zimskem času jo bodo uprizorjali tudi na odrih v raznih krajih v občini v okviru kulturne akcije za delovne kolektive.

J.R.

Gorenjski muzej v Kranju

V Mestni hiši je na ogled stalna arheološka, etnološka, kulturno-zgodovinska in umetnostnozgodovinska zbirka. V galeriji v isti stavbi je odprta spominska razstava del slikarja Ljuba Ravnikarja (1905 do 1973), v 2. nadstropju Mestne hiše pa si lahko ogledate etnološko razstavo Kmečko gospodarstvo v dolini.

V Prešernovi hiši je odprt Prešernov spominski muzej. V galeriji v isti stavbi pa je odprt razstava Samorastiška krajina '75.

V baročni stavbi v Tavčarjevi ulici 43 je na ogled stalna zbirka Narodnoosvobodilna borba na Gorenjskem, republiška stalna zbirka Slovenka v revoluciji, v galeriji iste stavbe pa si lahko ogledate razstavo Delavska izobraževalna in kulturna društva, ki jo je posredoval Muzej revolucije v Celju.

Razstavne zbirke oz. razstave so odprte vsak dan od 10. do 12. in od 16. do 18. ure.

Loški muzej Šk. Loka

Zbirke Loškega muzeja v Škofji Loki so odprte vsak dan od 9. do 12. ure in od 14. do 17. ure.

V galeriji na loškem gradu bo v petek, 7. 11. 1975 ob 18. uri otvoritev razstave »Stavkovno gibanje na Gorenjskem«. Razstava je pripravljena v počastitev 40-letnice stavke v tovarni Šešir.

Zbirka v Železnikih je odprta vsak dan od 8. do 12. ure in od 15. do 18. ure.

Kati Potočnik — Žemvova

Leta 1911 se je na Bledu pri Zakoparu v Zagoricih rodila Kati Potočnik. Njena družina je živila skromno in tako se je Kati kmalu zaposlila. Delala je na Bledu, v Ljubljani in v Beogradu. Tik pred drugo vojno pa se je preselila na Bled in se poročila.

Tako se je vključila v OF. Hodila je na javke in pomagala partizanom. Ko so imeli na primer Nemci med

vojno v klavnicu v Betinu (pri Bledu) pripravljenih devet pitanih volov za zakol, je Kati to sporočila partizanom in z njeno pomočjo je živila še isto noč odšla na Jelovico za prehrano partizanov. Razen tega je sodelovala še v številnih podobnih akcijah. In tudi njen mož France je bil aktivni udeleženec NOV.

V počastitev dneva mrtvih

Ob dnevu mrtvih se mladi vsako leto spominijo borcev, ki so dali svoje življenje za lepsi jutri.

Taborniki TO Slap Šum smo v soboto, 1. novembra, obiskali vsa spominska obeležja v Besnici. Akcije se je udeležilo strinjatrideset tabornikov. Obiskali smo spomenike pod Spičastim hribom, pred staro osnovno šolo v Zg. Besnici in glavni spomenik na pokopališču.

Predsednik ZB je imel ob vsakem spomeniku kratek govor. Žrte fašističnega nasilja smo počastili z eno-minutnim molkom in kratkim kulturnim programom.

Ob vsakem spomeniku smo položili cvetje in prižgali svečke. Pod Spičastim hribom nam je prezveličal udeleženec priprovedoval o bitki, v kateri je sedem njegovih tovarišev doživljeno za svobodo.

Na glavnem spomeniku smo položili venec in prižgali žaro.

B. Oštir

Spomin na umrle

Ob številni udeležbi domačinov in članov Lovske družine Medvode je bila v nedeljo na Tehovcu spominska svečanost ob spomeniku umrlih lovskih tovarišev. Po nagovoru neštora lovskih družin 86-letnega Lenarta Zupana je pevski oktet lovskih družin Medvode zapel nekaj priložnostnih pesmi.

—fr

Tudi po vojni je bila aktivna; predvsem v planinskem društvu na Bledu. Kar tridesetkrat je bila na vrhu Triglava in rada je vodila mlade v hribe. Zelo je ljubila naravo in imela je izreden spomin. Bila je pravi živi leksikon in škoda, da ni kaj zapisala, saj je zelo dobro pozna zgodovino Bleda in nekaterih krajev. Dobro pa so jo poznali tudi ostareli občani Bleda in prebivalci doma starostnikov na Jesenicah. Velikokrat jih je obiskala in se jih spomnila z različnimi darili.

Konec oktobra je bila nenadoma umrla in pokopala so jo na blejskem pokopališču. Vsi, ki so jo poznali, jo bodo ohranili v lepem spominu.

J. Ambrožič

GLAS 11

Petak, 7. novembra 1975

Kmetijsko živilski kombinat Kranj – z n.sol.o.

TOZD Komercialni servis z n. sol. o.
enota Agromehanika
Cesta JLA 2, telefon 23-485, 24-778

Kmetovalci!

Obveščamo vas, da odslej pa do 31. decembra 1975 lahko kupite vse traktorske priključke proizvodnje SIP Šempeter, traktorje TOMO VINKOVIĆ – PASQUALI 15 in 18 KM s priključki na kredit po zelo ugodnih pogojih:

kredit do 30.000 din s triletnim rokom vračila z 20 % udeležbo

Za najetje kredita morate predložiti:
zemljisko knjižni izpisek o višini davka v letu 1974.

Za plačilo v gotovini popusti za nekatere stroje

Gnojenje pšenice, rži in ozimnega ječmena jeseni je nujno in ekonomsko utemeljeno

V Sloveniji sejemo pšenico na okrog 50.000 ha. Površina pa ni stalna, temveč iz leta v leto varira. Čeprav na Gorenjskem sejemo pšenico bolj za zapolnitve kolobarja, kot za doseganje ekonomskega učinka kmetije, imamo še vedno okrog 900 ha njiv zasejanih s pšenico. Zadnjega leta so te površine v rahlem upadanju. Domača pšenica je na Gorenjskem že izgubila pomen v prehrani družine, pač pa ga je ohranila v prehrani domačih živali.

Posevki pšenice se že med rastjo od njive do njive močno razlikujejo; donosi ob spravilu so ponekod skoraj rekordni, drugod, kjer je oskrba slabša, ne pokrivajo niti stroškov. Lahko trdimo, da največ vpliva na velikost in enakomernost donosov prav gnojenje. Udeležba gnojil v skupnih stroških proizvodnje (delo, stroji, seme, zaščitna sredstva, gnojila, zakonske in dogovorjene obveznosti) je nekako 20 %, praksa pa kaže, da pravilno in polno gnojenje poveča donos celo za 50 %. V poskusih je tudi ugotovljeno, da 1 kg pravilno uporabljenih mineralnih gnojil poveča pridelek za 2 – 3 kg.

Pravilno gnojimo pšenici tako, da razdelimo celotno količino gnojil na osnovno gnojenje in na gnojenje med vegetacijo, oziroma dognojevanje. Za osnovno gnojenje obvezno uporabimo gnojila, ki vsebujejo vsa tri osnovna hranila: dušik, fosfor in kalij v primerem raz-

merju. Gnojenje med vegetacijo (dognojevanje) opravimo z gnojili, ki vsebujejo le ali pretežno dušik. To opravimo spomladsi v fazi razraščanja in ponovno v fazi latenja posevka. Gnojenje samo z dušikom kvarno vpliva na posevek: da veliko slame z malo zrnja.

Primeren način gnojenja, ki naj zagotovi dober donos pšenice in očeva ali boljša rodovitnost zemlje, bi bil:

- a) 300 – 400 kg/ha NPK 9:18:18 pri predsetveni obdelavi tal,
 - b) 200 – 300 kg/ha NPK 17:8:9 dognojimo spomladsi;
 - c) 100 – 150 kg/ha KAN-a ob latenju pšenice.
- Drugi, tudi primeren način, bi bil:
- a) 250 – 350 kg/ha NPK 13:10:12 ali NPK 12:12:12 jeseni pri predsetveni obdelavi tal,
 - b) 200 – 300 kg/ha NPK 13:10:12 ali 12:12:12 spomladsi pred razraščanjem,
 - c) 150 – 200 kg/ha NPK 17:8:9 pred latenjem.

Rži in ozimnega ječmena sejemo v Sloveniji manj, vsakega pa nekako 7.000 ha letno. Povprečni pridelki so razmeroma skromni. Premalo pa znamo na to, da bi sejali visokorodne sorte in da bi izdatno gnojili. Isto velja tudi za Gorenjsko, le da so površine teh žit vsako leto manjše.

PECIVO

Tiglav

MEDENI
KOLAČ
rok
trajnosti tri
mesece

TOZD
Tiglav
n. sub. o.
LESCE

Žitopromet Senta

SKLADIŠČE
KRANJ

Tavčarjeva 31
telefon: 22-053

KMETIJSKE ZADRUGE, POSESTVA,
KMETOVALCI –

zamenjujemo vse vrste žitaric za vse vrste moke. Prodaja najkvalitetnejšo moko, krmilno moko, koruzo, pšenični zdrob in konzni zdrob.

Cene so konkurenčne, skladišče je odprtvo od 6. do 19. ure ter vsako soboto od 6. do 12. ure.

Pridelovanje pšenice na Gorenjskem

Čeprav Gorenjska ni žitorodna pokrajina, jo zasebni kmetovalci še precej pridelujejo. Je pa pridelovanje zelo ekstenzivno, saj je po statističnih podatkih povprečen pridelek pšenice na Gorenjskem 19 stotov na hektar.

Pri tem pridelku je pridelovanje pšenice nerentabilno. Ker jo pa zaradi kolobarjenja ne bomo povsem opustili, moramo stremeti za tem, da bomo na enakih površinah več pridelali. To je možno z uporabo sodobne agrotehnike in s setvijo visokorodnih sort. V KZ Naklo smo jeseni 1974 nabavili 1000 kg semena nove jugoslovanske sorte pšenice Zlata dolina. Posejali so jo kmetje v okolici Naklega in bili z njo, kljub nezaupanju v novitetu, zelo zadovoljni.

Zlata dolina je intenzivna sorta pšenice, vzgojena na inštitutu v Zagrebu. Je srednjevisoka oziroma golica, s srednjevelikimi klasi rumeno rjave barve. V topilih predelih zraste le 70 do 80 cm, pri nas pa 90 cm visoko, in je zelo odporna proti poleganju. Pepelasta plesen in rja je skoro ne napada.

Zlata dolina zahteva dobro pripravljeno srednje težko zemljo. Sejemo jo od 25. septembra do 10. oktobra 220 – 250 kg/ha. Pred setvijo zemljo pognojimo z 800 – 900 kg/ha NPK 4:14:11 ali s 600 – 700 kg NPK 9:18:18. Spomladsi ji še dvakrat dognojimo, prvič ob prijetku rasti in drugič ob kolencenju, vsakič s 150 – 200 kg/ha KAN ali z 80 do 100 kg/ha Uree.

Pri takih oskrbih so vsi kmetovalci letos dosegli s to sorto pridelek preko 40 q/ha, eden celo 47 q/ha (stotov na hektar).

Še kratki ekonomski izračun, kaj se bolj splaća:

1. Če sejemo domače seme ene od uveljavljenih sort pšenice in jo pognojimo s:	
skupno 800 kg gnojil po 2,00 din	1.600,00 din
stroški semena pa znašajo 250 kg à 3,00	750,00 din
skupaj stroški semena in gnojil	2.350,00 din
Pri zelo dobrem pridelku 3.000 kg/ha je dohodek 3.000 × 3,00 din	9.000,00 din
2. Če sejemo kupljeno seme Zlate doline so stroški:	
– 250 kg semena à 5,30 din	1.325,00 din
– 1.300 kg gnojil à 2,00 din	2.600,00 din
skupaj stroški semena in gnojil	3.925,00 din
Pri sigurnem pridelku 40 q/ha je dohodek 4.000 × 3,00 din	12.000,00 din
Pri enaki ostali oskrbi in enakem delu so v drugem primeru	
stroški večji za dohodki pa večji za	1.575,00 din
razlika je	3.000,00 din
	+ 1.425,00 din

Čeprav pšenice na Gorenjskem v glavnem ne sejemo za prodajo, pa lahko z uporabo sodobnih agrotehničnih ukrepov precej povečamo čisti dohodek na kmetiji, saj isto velja tudi za ostale poljščine.

Kmetijska zadruga Naklo Pospeševalna služba:
Frelih Viktor ing. agr.

TRGOVSKO
PROIZVODNO
IN SERVISNO
PODJEVICE

agrotehnika
LJUBLJANA /n. sol. o./

TOZD
TRGOVINA
/b. o./

KMETOVALCI!

IZREDNA PRILOŽNOST

Prodajamo
s 5 % popustom
priznane
proizvode SIP:

- samonakladalne prikolice:
SENATOR-22,
PIONIR-17,
PIRAT-15
- obračalne zgrabljalnike:
FAVORIT-220,
MARATON-140 B
- trosilce
hlevskega gnoja:
KRPAN-30 V,
KRPAN-30 H

Količine so omejene. Prodaja Agrotehnika Ljubljana, Titova 38, prodajalna Jurček na Gospodarskem razstavišču in poslovalnice v Celju, Mariboru, Murski Soboti, Ljutomeru in Poreču.

Pohitite in izkoristite ugodnosti, ki vam jih daje Agrotehnika Ljubljana

mali oglasi • mali oglasi

prodam

Prodam HLADILNO OMARO – 1000 litrov, primerno za gostinstvo. Oglasite se na tel. 60-801 5995
Prodam FAGRAM KOMPRESOR 700 v dobrem stanju. Velesovo 56, Cerknje. Ogled po 15. ur. 6005
Prodam globok OTROŠKI VOZIČEK, cena 1000 din. Slinnik Jurij, Zg. Gorje 12 6019
Prodam PRAŠIČE od 100 do 200 kg težke. Zgošča 42 6020
Prodam dva mesnata PRASIČA. Mlinska cesta 19, Bleč 6021
Prodam trajno žarečo PEĆ in ročno KOSILNICO za zelenico. Voglje 118 6022
Prodam KRAVO, dobro mlekarico, pet mesecev brejo. Voglje 22 6023

Prodam BETONSKO ŽELEZO – 10 mm, dve KRAVI po izbiri, OPEKO bobroveč in trda DRVA. Suha 15, Kranj 6024

Prodam nemške OVČARJE, 8 tednov stare. Vodnik Marjan, Prebačevo 68 6025

Poceni prodam železno BAL-KONSKO OGRAJO – 4x1,5 m. Jakopič, Dobravška c. 13, Jesenice, Slov. Javornik 6026

Novo OLJNO PEĆ in sod OLJA poceni prodam. Zlato polje 14 c, Kranj 6027

Prodam bukova DRVA. Stara cesta 18, Kranj 6028

Prodam KRAVO ciko s teletom. Polc Janez, Krnica 54, Zg. Gorje 6029

Prodam skoraj novo žensko rogovo KOLO. Voglje 94 6030

Prodam nov SINGER dvoredni PLETILNI STROJ. Oblak, Britof št. 319 6031

Ugodno prodam večjo količino CEMENTA. Babič Janez, Bistrica 7 6032

Tridelno KNJIŽNO OMARO, širine 2,26 m in višine 1,80 m, dobro ohranljeno, in novo STOJALO za televizor poceni prodam. Ivan Sepeševac, C. Kokškega odreda 5, Kranj 6033

PRALNI STROJ CANDY 75, rabljen, prodam po ugodni ceni. Gorenja Sava 28, Kranj 6034

Prodam sadike črnega in rdečega RIBEZA. Šenčur, Pajarjeva 8, telefon 41-048 6035

Oblisčete novo odprto restavracijo na letališču v Lescah

Domače specialitete, solidna postrežba, zmerne cene. Sprejemam naročila tudi za skupine za zaključene družbe in poroke

Za obisk se priporoča restavracija KREK SLAVKO na letališču Lesce pri Bledu.

Prodam dve OLJNI PEĆI, 3 VRATA (krila) in OTROŠKI KOŠEK. Konc Stanko, Goričke 31, Golnik 6036

Prodam globok OTROŠKI VOZIČEK. Jelenc Marija, Ručigajeva 24, Kranj 6037

Prodam SAMSKO SOBO, PEĆ na olje. Dolencova 6, Kranj 6038

Prodam gradbene ELEMENTE, nekaj LESA za opaže in motorno ZAGO stihl. Rozman, Poljšica 3, Podnart 6039

Prodam SMUČI KNESSL, PANCERJE ALPINA št. 42 in POLOS za amija 8. Strahinj 77, Naklo 6040

Prodam motorno KOSILNICO ROTAX z obračalnikom. Vodice 37 6041

Prodam JABOLKA za ozimnico. Tavčar, Vodice 60 6050

TRAKTOR STAYER – 28 KM zamenjam za lažjega. Prodam BETONSKO ŽELEZO 10 mm, strešno valovito OPEKO, 600 kosov in 50 krovov, ročno REPOREZNICO. Začute 2, Begunje 6042

Prodam 1500 kosov MONTA OPEKE. Serpan Janez, Križe 68 (Snakovo) 6043

Prodam KRAVO za v skrinjo. Kogoj Jože, Sp. Gorje 76 6044

Prodam KRAVO s teletom. Zgošča 3, 64275 Begunje na Gor. 6045

Prodam brezhiben TELEVIZOR s kompletom rezervnih žarnic za 1000 din. Jesenice, Čopova 6, tel. 81-724 6047

Prodam trajno žarečo in oljno PEĆ, visoki kuhinjski kompletni KOT. Rešek, Kranj, Ljubljanska 4 6048

Prodam mlado KRAVO, ki bo četrtič telila, zna voziti. Lahovče 49, Cerknje 6049
Prodam trajno žarečo PEĆ EMO 5. Jezerska c. 34, Kranj 6051

Prodam rušilca za semensko detejo in kupim litoželezni kotel za kuhanje prasičje krme. Gregorc Jože, Tenetiše 1, Gornik

Prodam OLJNO PEĆ, električni ŠTEDILNIK in OKNO, 200 x 130.

Triglavsko 36, Radovljica 6073

Prodam PRASIČKE, šest tednov stare. Zalog 34, Cerknje 6074

Prodam KRAVO s teletom. Zalog 32, Cerknje 6075

Prodam suha bukova DRVA, smrekove PLOHE, macesnove DESKE IN MOTORNÖ ŽAGO tip 041, tudi po delih. Apno 1,

Cerknje 6076

Prodam SVINJO za zakol, 170 kg težko. Senturska gora 8, Cerknje 6077

Prodam KRAVO, devet mesecev brejo, ki bo četrtič telila. Glinje 12, Cerknje 6078

Prodam trajno žarečo PEĆ Benešik Vinko, Gorenjesavska 43, Kranj 6079

Prodam dve, osem mesecev breji KRAVI (ena drugič), in TELICO sivko ter suha hrastova DRVA. Demšar, Log 2, Škofja Loka 6080

Ugodno prodam PEĆ za centralno kurjavo, 3000 KW. Šmid, Vešter 13, Škofja Loka 6081

Ugodno prodam gradbeno BA-RAKO in PUNTE. Jelenc, Vešter 13, Škofja Loka 6082

Prodam mlado KRAVO, sedem mesecev brejo in rejeno OSLICO. Grajska 19, Bled 6083

Prodam 1 leto staro TELICO. Kupim drobni KROMPIR. Ribno 27, Bled 6084

Poceni prodam OLJNO PEĆ EMO 5. Kličite na telefon št. 75-854 6085

Prodam dve KRAVI po izbiri. Kokrica, C. na Brdo 28, Kranj 6086

Prodam ali zamenjam RR TELEVIZOR, plinski in električni ŠTEDILNIK za PRASIČA, BIKCA ali DRVA. Jelenčeva 23, Primskovo, Kranj 6087

Prodam 7 tednov stare PRASIČE, KRAVO, dobro mlekarico in TELEVIZOR, dobro ohranjen. Zapolnik, Zg. Veterno I, Križe 6088

Prodam KROŽNO ŽAGO za obrezovanje lesa. Naslov v oglašnem oddelku 6089

Okrasne ČEŠMINE za vrt ali živo mejo ugodno prodam. Informacije na telefon 21-000, Kranj 6090

Prodam 7 tednov stare PRASIČE, K. Rupa 15, Kranj 6091

Poceni prodam SPALNICO in OLJNO PEĆ. Moša Pijade 9/16, Kranj 6092

Prodam semenski KROMPIR igor in desire. Cirkriče 25, Kranj 6093

Prodam TELICO simentalko, ki bo konec meseca telila, in tri OVCE z jagneti. Begunje 53 6094

Prodam PLINSKO PEĆ zaradi selitve. Naslov v oglašnem oddelku 6097

Poceni prodam dobro ohranljeno SPALNICO. Sortiljeva 39, stanovanje 24, Kranj. Ogled od 16. ure dalje, sobota in nedelja ves dan 6097

LES za zidarski oder in küppersbusch PEĆ prodam. Jazbec, Letenje 19, Golnik 6098

Prodam FIŽOL. Praše 4, Kranj 6099

Ugodno prodam 70 kv. m IVERNIH PLOSC, debeline 19 mm. Poljšica 26, Zg. Gorje 6100

Prodam kombinirano PEĆ za kopalnico. Britof 330 6101

Prodam LUTZOVO PEĆ, kabinet ŠTEDILNIK in električni ŠTEDILNIK. Jezerska cesta 42c, Kranj 6102

Prodam KRAVO po teletu. Kričar Jože, Mevkovščina 7, Zg. Gorje 6104

Prodam dobrega KONJA. Partizanska 15, Šenčur 6104

Prodam samonakladalno PRIKOLICO PÖTINGER, 15-kubično. Zg. Brnik 79 6105

Prodam 4 GUME MICHELIN M+S radial 12 x 155, vožene eno zimo, z obroči. Ravnik Janez, Bled, Jermenka 13, telefon 77-876 6137

kupim

Kupim rabljen ŠTEDILNIK – 4 plin, 2 elektrika. Oglasite se na telefon 60-801 6011

Kupim že rabljen enofazni BETONSKI MESALEC in SAMOKOLNICO. Bertoncelj, Zg. Dobrava 4, Kamna gorica pri Kropi 6066

Kupim novo ali malo rabljeno pomicno ZAGO za obzagovanje lesa. Ponudbe pod šifro »Tako« na oglašnem oddelku. 6120

Kupim rabljeno OTROŠKO POSTELJICO. Naslov v oglašnem oddelku. 6121

Prodam ZASTAVO 750 lux, letnik 1974. Zg. Brnik 93 6007

Prodam PRIKOLICO za osebni avto. Naslovčev 5, Komenda 6009

Prodam OPEL REKORD, letnik 1970, ali menjam za fiat 750, 850 ali 101. Telefon 24-891 6052

Prodam ZASTAVO 750 lux, letnik 1974. Zg. Brnik 93 6007

Prodam PRIKOLICO za osebni avto. Naslovčev 5, Komenda 6009

Prodam OPEL REKORD, letnik 1970, ali menjam za fiat 750, 850 ali 101. Telefon 24-891 6052

Prodam ZASTAVO 750 lux, letnik 1974. Zg. Brnik 93 6007

Prodam PRIKOLICO za osebni avto. Naslovčev 5, Komenda 6009

Prodam OPEL REKORD, letnik 1970, ali menjam za fiat 750, 850 ali 101. Telefon 24-891 6052

Prodam ZASTAVO 750 lux, letnik 1974. Zg. Brnik 93 6007

Prodam PRIKOLICO za osebni avto. Naslovčev 5, Komenda 6009

Prodam OPEL REKORD, letnik 1970, ali menjam za fiat 750, 850 ali 101. Telefon 24-891 6052

Prodam ZASTAVO 750 lux, letnik 1974. Zg. Brnik 93 6007

Prodam PRIKOLICO za osebni avto. Naslovčev 5, Komenda 6009

Prodam OPEL REKORD, letnik 1970, ali menjam za fiat 750, 850 ali 101. Telefon 24-891 6052

Prodam ZASTAVO 750 lux, letnik 1974. Zg. Brnik 93 6007

Prodam PRIKOLICO za osebni avto. Naslovčev 5, Komenda 6009

Prodam OPEL REKORD, letnik 1970, ali menjam za fiat 750, 850 ali 101. Telefon 24-891 6052

Prodam ZASTAVO 750 lux, letnik 1974. Zg. Brnik 93 6007

Prodam PRIKOLICO za osebni avto. Naslovčev 5, Komenda 6009

Prodam OPEL REKORD, letnik 1970, ali menjam za fiat 750, 850 ali 101. Telefon 24-891 6052

Prodam ZASTAVO 750 lux, letnik 1974. Zg. Brnik 93 6007

Prodam PRIKOLICO za osebni avto. Naslovčev 5, Komenda 6009

Prodam OPEL REKORD, letnik 1970, ali menjam za fiat 750, 850 ali 101. Telefon 24-891 6052

Prodam ZASTAVO 750 lux, letnik 1974. Zg. Brnik 93 6007

Prodam PRIKOLICO za osebni avto. Naslovčev 5, Komenda 6009

Prodam OPEL REKORD, letnik 1970, ali menjam za fiat 750, 850 ali 101. Telefon 24-891 6052

Prodam ZASTAVO 750 lux, letnik 1974. Zg. Brnik 93 6007

Prodam PRIKOLICO za osebni avto. Naslovčev 5, Komenda 6009

Prodam OPEL REKORD, letnik 1970, ali menjam za fiat 750, 850 ali 101. Telefon 24-891 6052

Prodam ZASTAVO 750 lux, letnik 1974. Zg. Brnik 93 6007

Prodam PRIKOLICO za osebni avto. Naslovčev 5, Komenda 6009

V SPOMIN

Pred dvema letoma, 8. novembra, je v cvetu mladosti moral zapustiti življenje in vse, kar je imel rad, predobri in ljubljeni brat

Marjan Plestenjak roj. 1950

Kako težko je spoznanje, da nini več med nami, Marjan, in da se nikdar več ne bomo skupaj veselili življenja.

Sestra

Sutna, 8. novembra 1975

ZAHVALA

Ob smrti našega predragega in nepozabnega moža, očeta, starega očeta, brata, tasta in svaka

Ivana Pušavca

se zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na zadnji poti v njegov poslednji dom, mu darovali toliko cvetja in vencev v njegov spomin. Posebno pa se želimo zahvaliti dr. Potočnikovi in dr. Vesel ter zdravstvenemu osebu bolnišnice Golnik za trud in nego. Iskrena hvala ZB Primskovo, gasilskemu društvu, društvu upokojencev in njegovim pevskim prijateljem za nesobično pomoč in sodelovanje.

Zalujoči: žena Tilka in vsi njegovi.

Kranj, 5. novembra 1975

nesreča

Neprimerna hitrost

V ponedeljek, 3. novembra, ob 19.30 se je na cesti drugega reda v Viršah pripetila prometna nezgoda. Voznik tovornega avtomobila Milan Maričnik (roj. 1953) iz Maribora je peljal proti Viršam. V levem nepreglednem ovinku je zaradi neprimerne hitrosti in neizkušenosti zapeljal v desno s ceste, trčil v drevo in se prevrnil na bok. Voznik ni bil ranjen, škode na vozilu pa je za 60.000 din.

Nezgoda kolesarke

V torek, 4. novembra, ob 13. uri se je na lokalni cesti med Poljanami in Vinharji pripetila prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila Martin Klemenčič (roj. 1911) iz Gorenje vasi se je v Hotovljah na ozkem delu ceste srečal s kolesarko Kristino Oblak (roj. 1931) z Bukovega vrha. Oba sta ustavila, kolesarka se je naslonila na zid hiše št. 31. Voznik avtomobila je nato sppeljal, pri tem pa z žarnometom Oblakovo zadel, da je padla in si zlomila kol.

Zdravi se v ljubljanski bolnišnici.

Zapeljal na prednostno cesto

V torek, 4. novembra, ob 6.10 se je na Kidričevi cesti v Škofji Loki pripetila prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila nemške registracije Peter Lakner (roj. 1938) z Broda pri Ljubljani je s stranske ceste zavil levo na prednostno Kidričovo cesto, pri tem pa se ni dovolj prepričal, če je prosta. Zapeljal je pred avtobus, ki ga je od železniške postaje proti Škofiji Loki vozel Janez Kisovec (roj. 1949) iz Delnice. Avtobus je, da bi prepričil trčenje, zaviral in se umikal, vendar je osebni avtomobil kljub temu zadel in ga zbil v jarek ob cesti. V nesreči je bil voznik Lakner huje ranjen. Škode na avtomobilih pa je za 20.000 din.

L. M.

Tiko nas je, za vedno, zapustila naša nadyse dobra mama, stara mama in prababica

Nežka Mramor roj. Veršnik iz Kokre

Pogreb drage mame bo v petek, 7. 11. 1975, ob 15. uri na pokopališču v Kokri. Do pogreba leži na ljubljanskih Žalah.

Zalujoči: hčerki Anica in Lenčka z družinama.

Kranj, Ljubljana, Maribor, 5. novembra 1975

ZAHVALA

Ob prerani in boleči izgubi ljube mame, tače, stare mame, sestre in tete

Angele Jelovčan roj. Delavec

se iskreno zahvaljujemo sosedom, znancem in prijateljem, posebno zahvalo smo dolžni družinam Tavčar, Kejžar, Težičevim in Remčevim Micki, pevskemu zboru iz Britofa, kolektivom LB podružniča Kranj, Jelovica obrat Preddvor, SGP Projekt Kranj – obrati Kokrica, Alpetour Škofja Loka – TOZD Kranj, Tekstilindus. Zahvaljujemo se dr. Žgajnerju za zdravljenje in g. župniku iz Preddvora za opravljeni pogrebni obred. Se enkrat se iskreno zahvaljujemo vsem in vsakemu posebej, ki ste nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti.

Zalujoči: sinovi Franci, Janez, Lojze, hčerki Štefka in Angelca z družinami ter ostalo sorodstvo.

Mače, Potoče, Bobovek, Kokrica, Britof, 3. novembra 1975

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj nas je po kratki in hudi bolezni za vedno zapustila skrbna ljubljena žena, mamica in sestra

Pavla Rozman roj. Šteble

Iskreno se zahvaljujemo dobrim sosedom, znancem in prijateljem za vso pomoč, ki ste nam jo nudili v teh težkih dneh. Zahvaljujemo se kolektivu tovarne Sava za govor, petje in godbi za spremstvo na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se vsem, ki ste ji poklonili toliko cvetja in vencev, nam izrekli sožalje in jo spremili v prerani grob. Hvala g. župniku iz Šenčurja za opravljeni pogrebni obred.

Zalujoči: mož, hčerka, sestra in ostalo sorodstvo

Šenčur, Radeče, München, 29. oktobra 1975

ZAHVALA

Ob boleči in prezgodnji izgubi našega dragega moža, očeta; starega očeta, brata in strica

Viktorja Potočnika

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem, delovnim kolektivom, gasilskim društvom in ribiški družini Tržič, ki ste ga v tako velikem številu počastili in spremili na njegovi zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje in nam izrazili sožalje. Zahvaljujemo se dr. Novaku za dolgoletno zdravljenje, g. župniku Tomanu in Jegliču za pogrebni obred in poslovilni govor, pevskemu zboru Podbrezje iz Naklega, za poslovilne besede tov. Begošu in pevovodji Kozjeku.

Posebna hvala za pomoč družini Kovačič.

Zalujoči: žena Terezija, hčerke z družinami, brat Rudolf ter sestri Milka in Mici ter ostalo sorodstvo.

Bistrica, Kovor, Podbrezje, Polica, Kranj, 6. novembra 1975

ZAHVALA

Nenadoma nas je zapustila naša mama, stara mama, teta in sestrica

Frančiška Košir roj. Fojkovič Vrbančkova mama

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, dr. Koširju, Komunalnemu zavodu, častiti duhovščini in gospodu dekanu za opravljen pogrebni obred. Zahvala kolektivom Mesarskega podjetja iz Škofje Loke, Termiki in sodelavcem Gorenjske predilnice.

Vsem še enkrat iskrenej hvala.

Zalujoči: sinova, hčere z družinami.

Ožbolt, 4. novembra 1975

ZAHVALA

V 84. letu starosti nas je zapustila naša dobra mama, stara mama, prababica

Terezija Krt

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem ter vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti, ji poklonili cvetje, vence in nam izrekli sožalje. Posebno zahvalo smo dolžni č. sestram za pomoč in lajšanje trpljenja, g. župnikoma za opravljeni pogrebni obred ter pevcem, ki so tako lepo zapeli v slovo.

Zalujoči vsi njeni.

Komenda, Mengš, Ljubljana, Kranj, Baden-Baden,
5. novembra 1975

Pogovor tedna

Drago Petrič: Potreba po novem bazenu

Plavalke in plavalci kranjskega Triglava se v letošnji sezoni počajo z odličnimi dosežki, saj so reci in piši postavili 146 novih rekordov, od tega pa kar 95 državnih. V ekipni uvrsttvitvi so v članski konkurenčni trejtja najboljša vrsta v državi, medtem ko pa so mlajši pionirji B. najboljši. Osvojili so namreč najvišji jugoslovenski naslov. V Sloveniji še nimajo konkurenco. V njihovih vittinah so namreč pokazali PZ Slovenije za prva mesta med člani in pionirji v vseh treh kategorijah A, B in C. Ni naključje, da smo za današnjega sobesednika izbrali »tehnika« kluba Draga Petriča, ki pa ima prav gotovo nemalo zaslug, da je kranjski plavalni šport v »špici« jugoslovenskega plavanja.

• Kako ste zadovljni z dosežki vaših plavalcev:

»Uspehe naših plavalcev sem nekako tihno pričakoval, saj se je vse leto delalo tako kot je treba. Vseeno pa so me s svojimi rezultati in uvrsttvitvami vsekakor prijetno presenetili. Veselil sem se uspeha najmlajših, saj so pionirji osvojili ekipni državni naslov. Prav v konkurenčni iz pionirjev A, B in C Črpamo nov rod kranjskega plavalnega športa, saj je tu 80 odstotkov vsega našega članstva.«

Ce sem zadovoljen z letošnjo sezono jaz kot tudi 140 članov našega kluba, pa nismo zadovoljni s prostorom, saj sta letni bazen posebno pa še zimski preobremenjena. Ni namreč prostora za vadbo, saj moramo prav zaradi prezasedenosti od klanjanja nove, mlade nadabudneže plavanja.

V velikih težavah je naša eksperimentalna plavalna šola, saj ima zanj samo eno progo. Tudi tu ne moremo delati več v takem obsegu kot doslej. Za primer naj navedem, da bomo do letošnje dobili le 60 + letov in ne več 140 kot v preteklih letih.

Vse to kaže na potrebo po novem pokritem olimpijskem bazenu ali pa vsaj po 25 m. Le tako bomo v naš kolektiv lahko vključevali nove moči in še naša kvaliteta se bo očitno dvignila. Tako pa se bojim da bomo nazadovali, pa še sedanji zimski bazen je za učenje otrok pri odpravljanju plavalne nepismenosti preglobok. Je pa še en problem, ki me tare, Pri tolikih uspehih in številu članstva so 10 % povečane dotacije premalo. Vse to pa zavira razvoj plavanja v Kranju.«

• V Kranju je v teku prednostna lista športa. Kako si jo predstavljate vi.

V prvo kategorijo bi uvrstil atletiko, plavanje, smučarske teke, košarko in nogomet. In zakaj tako? Atletika in plavanje so športi, ki mlademu človeku pri razvoju dajata največ. Pri smučarskem teku so dani že naravnii pogoji za treniranje, je zdrav šport, ki pa ima vse več pristašev. Košarka je kolektivni šport, ki poleg atletike in plavanja mladini daje več kot ostali kolektivni športi. Nogomet pa ima že tradicijo in na igrišča privablja gledalce.«

D. Humer

Nepopolno kolo

9. kolo v ljubljanski konsci rokometaški ligi je nepopolno, saj dve tekni nista bili odigrani. Rokometni Križ in Prul so se dogovorili, da bodo odigrali tekmo 11. novembra; na tekmo Olimpija : Jesenice pa ni bilo delegiranih sodnikov. Odigrali so le prijateljsko tekmo, v kateri so zmagali Jeseničani z rezultatom 24:21.

Rokometni Kamnika nadaljujejo s serijo zmag. Tokrat so premagali drugo ekipo ljubljanskega Slovana. Rokometni Preddvor so brez težav premagali zadnje uvrščeno ekipo lige, ekipo Škofljice in se približali ekipam s sredine lestvice. Visok poraz pa so na Igu doživeli rokometni kranjske Save proti ekipi Mokerca, ki je še vedno poleg Križ najresnejši kandidat za osvojitev prvenstva. Rokometni Dupelj so moralni od-

Preddvorčanke za razred boljše nasprotnice

V 9. kolu ljubljanske konsci rokometaške lige so rokometni Predvor katastrofalno premagale ekipo Škofljice. V izredno lepi in dinamični tekmi so popolnoma nadigrale vrstnice iz Škofljice in bodo prihodnje leto igrale tudi uspešno v republiški ligi. Tržičanke so slavile zmagijo v gosteh nad ekipo Alplesa B. Kranjčanke pa so izgubile srečanje z Mokerjem kljub izgledom ob prvem polčasu na neodločen rezultat. Tekma Šešir : Sentvid pa je preložena in bo odigrana med tednom.

Rezultati: Preddvor : Škofljica 4:17 (24:10), Sava B : Moker 10:14 (7:7), Alples B : Tržič 12:16 (3:7), ETA : Slovan B 19:7 (9:1), Šešir : Sentvid preložena tekma.

Lestvica:

ETA	8	8	0	0	144:	81	16
Preddvor	8	7	0	1	168:	81	14
Tržič	8	6	0	2	124:	105	12
Olimpija B	7	5	0	2	120:	97	10
Šešir	8	5	0	3	111:	99	10
Sentvid	7	3	1	3	87:	88	7
Moker	8	3	1	4	103:	113	7
Alples B	9	3	0	6	143:	147	6
Škofljica	8	2	0	6	103:	146	3
Slovan B	8	1	0	7	75:	132	2
Sava B	8	0	0	8	73:	161	0

J. Kuhar

Divja liga

9. in 10. kolo v divji ligi sta prinesla doslej najbolj razburljive tekme in največja presenečenja. V predzadnjem kolu je bil najpomembnejši derbi med vodilnimi All Stars in Kamikazami. V izredno borbeni in enakovredni tekmi je bil rezultat nedoločen, oba golpa sta padla šele v zadnji minut. Tako bo šele zadnje kolo odločalo o tem, kdo bo X. prvak divje lige. Med večja presenečenja spada točka Škrlovec v tekmi z Opekarji in visoka zmaga Hinavev nad Motoristi.

Rezultati 9. in 10. kola: Kshti : Hinavi 2:2, Filmarji : Kamikaze 2:1, All Stars : Crne ovce 7:3, Arestantje : Motoristi 3:7, Škrlovec boys : Opekar 3:3, Hinavi : Motoristi 9:3, Opekar : Arestantje 9:2, Crne ovce : Škrlovec boys 3:2, Kamikaze : All Stars 1:1, Union : Filmarji 3:0, Kshti : Sedmina 0:5.

Na lestvici vodijo All Starsi in Kamikaze s 15 točkami pred Opekarjem s 13 itd.

Gorenjski sejem brez poraza jesenski prvaki

Rokometni Gorenjski sejma so brez izgubljenega srečanja osvojili najvišji gorenjski naslov v prvi gorenjski rokometni ligi. V vseh devetih kolih so brez težav osvajali točke na domaćem in tujem terenu in zato tudi zaslužen uspeh v prvem delu. Na drugem in tretjem mestu so kranjski Veterani in mlado moštvo Tržiča B. Oboji so s svojo igro dokazali, da res spadajo v sam vrh gorenjskega rokometa. Na četrtem in petem mestu oziroma na šestem ter sedmem mestu so Zabnica, Radovljica, Kranjska gora in golniški Storžič. Medtem ko je za Radovljico in Žabnico četrti in peto mesto pričakovan uspeh, pa sta nekoli zaostala Kranjska gora in Storžič. Slednja sta po uspešnem startu v nadaljevanju precej popustila, kar se pozna tudi po mestih, ki sta jih zasedla. Besnica je sedma. To mesto je zanje prav gotovo lepa spodbuda za nadaljevanje, saj vemo, da so letos noviček. Na preostalih dveh mestih pa sta Alples B in cerkljanski Krvavec. Mladi vrsti Železnikarjev ni kaj očitati, saj so zbrali le šest točk, medtem ko pa bo moral Krvavec prezimeti brez dobljene točke.

KRANJSKA GORA : GORENJSKI SEJEM 21:24

Jesenice, igrišče OŠ T. Čufar, Kranjska gora : Gorenjski sejem 21:24 (11:14), sodnik Kužel (Škofja Loka).

Zaradi zapore igrišča so Kranjsko-gorci svoje nasprotnike gostili na Jesenici. Gostje so tudi v zadnjem kolu dokazali, da zanje ni zaprek, saj so zasluženo osvojili že deveti par prvenstvenih točk.

RADOVLJICA : TRŽIČ B 30:24

Radovljica, igrišče ŠD, Radovljica : Tržič B 30:24 (14:9), sodnika Hvasti, Kramplj (oba Kranj).

Tržičani so tokrat v Radovljici naleteli na izredno razpoložene domaćine, ki so pokazali eno od naj-

Alpinistične novice

MAKALU 75 – SVETOVNI USPEH

O velikem uspehu naših alpinistov, ki so prelezali južno steno in se povzpeli na vrh Makaluja – pete najvišje gore na svetu, je Glas že poročal. Zato tokrat le nekaj podrobnosti ob vzponu Marjana Manfreda in Staneta Belaka. Med udarom slabega vremena, ki se je končal z 1 m novega snega in je povsem blokiral pot, se je delo na gori za nekaj časa ustavilo. Navezate so ostale v četrtem, tretjem in prvem višinskem taboru ter bivaku. Tabore so ogrozili plazovi, zato so ponekod izkopalni v sneg rove, ki so bili varnejši. Ko so davno prenehale, so naveze pregazile pot navzdol ter se utrujene umaknile v bazo. Iz izkušenj so računali na nekaj dni lepega vremena, zato so iz baze poslali močno ekipo z desetčlansko podporno skupino, ki je imela za cilj postavitev T5, opremljanje stene do roba in jurišni nasko na vrh. Načrt je uspel brez zamude in 6. oktobra ob 16.40 sta Marjan Manfred in Stanet Belak dosegla vrh, ki se je dvigal iz oblakov in žarel v soncu. Občutke celotne ekipe v tem trenutku najbolje opisuje besede vođe odprave Aleša Kunaverja: »Mrak, ki je nastopil v bazi, je skril naše solze. Ceprav so po tem dogodku že dosegli popolni uspeh, niso prekinili z vzponi na vrh. Razlog je naslednji: vrh sta dosegla dva po stazu starejša člana, kar je bilo najvarnejše. Za njima je bila vrsta enakovrednih plezalcev – prednost so dobili mlajši, ki so v vzponu na vrh pridobili dragocene izkušnje. Z relativno majhnimi dodatnimi delom so ob izredni psihični in fizični pripravljenosti, ki je bila veskoči znacilna za letošnjo odpravo v dnevnevičnih časovnih intervalih, z vzponi na vrh nadaljevali, saj je po vloženih naporih prav vsak član odprave zaslužil vrh. S tem pa so tudi povečali uspeh celotne odprave.«

16. 10. so zapustili bazni tabor. Po vrsti formalnosti, katere morajo urediti v Nepalu – pripravili pa bodo tudi predavanje o Makaluju 1972 in Kangabénu 1974 za člane zunanjega ministarstva, policije, carine in druge, ki imajo opravke z ekspedicijami – se bodo prek New Delhija in Frankfurta vrnili v domovino. Točen datum povratka bodo še sporočili.

Slovenski in jugoslovenski alpinizem, ki je zaradi pomankanja sredstev zamudil zlato dobo osvajanja himalajskih vrhov, je s tem uspehom v drugem obdobju osvajanja težkih himalajskih sten dosegel pomemben rezultat. Sportniki brez aren, slovenski planinci in alpinisti, ki so žal včasih še zelo osamljeni pri svojih prizadevanjih, so s skromnostjo in počrtovalnostjo postavili svetovna velesila.

2 VZPONA V KOČNI

30. oktobra sta Luka in Izidor Karničar (AO Kranj) opravila 1. ponovitev Direktne smeri v Škofovi kapi, katero sta v letu 1973 prelezeli Tone Perčič in Drago Segregar. Ocena IV, V, 260 m. Plezala sta 5 ur. Razmere so bile dobre, skala zelo krušljiva, a suha. 3. oktobra pa je ista naveza v Z. steni severnega grebena Kočne prelezala novo smer IV, 400 m, 4. ure. Imenovala sta jo »Češka 75«.

F. Ster

boljših iger v sezoni. Bili so boljši in gostje so se morali sprizazniti s porazom, ki pa bi bil lahko še večji.

ZABNICA : KRVAVEC 22:16

Žabnica, igrišče ŠD, Žabnica : Krvavec 22:16 (13:9), sodnika Humer (Podbrezje), Vodnov (Retnje).

Po prvi polovici prvega dela srečanja je kazalo, da bodo gostje le presenetili domaćine, saj so povedli s tremi zadetki prednosti. Toda domaćini so se le »zbudili«, uredili svoje vrste in uspeh je bil tu.

STORŽIČ : BESNICA 19:17

Golnik, igrišče ŠD, Storžič : Besnica 19:17 (10:10), sodnika Zupan (Kranj), Celar (Skofja Loka).

Ze vse je »dišalo«, da bodo Besnici na Golniku slavili in osvojili že tretji zaporedno zmago. Toda usteči so se, saj so domaćini le zmogli toliko moči, da so osvojili obe točki.

VETERANI : ALPLES 27:22

Kranj, stadion Stanka Mlakarja. Veterani : Alples B 27:22 (13:13), sodnika Teran (Tržič), Pičulin (Kranj).

Po izenačenem prvem delu so favorizirani domaćini zaigrali tako kot znajo, saj so v drugem goste nadigrali in z zmago zaključili prvi del prvenstva.

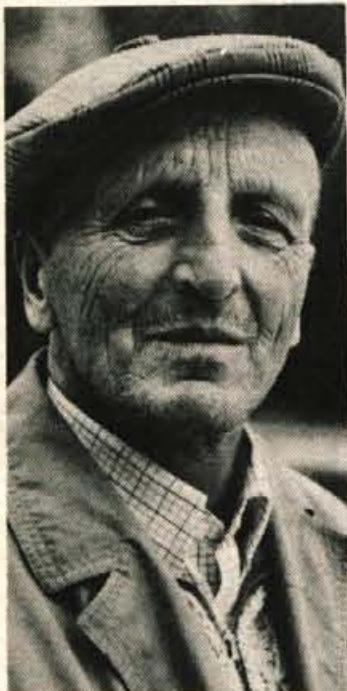
Lestvica:

Gor. sejem	9	9	0	0	243:	16	18
Veterani	9	6	0	3	203:	207	12
Tržič B	9	6	0	3	223:	231	12
Žabnica	9	4	1	4	160:	151	9
Radovljica	9	4	1	4	208:	206	9
Kranj. gora	9	4	0	5	198:	186	8
Storžič	9	4	0	5	192:	205	8
Besnica	9	4	0	5	185:	209	8
Alples B	9	3	0	6	210:	228	6
Krvavec	9	0	0	9	173:	228	0

TUDI ŠEŠIR PREMOČNO PRVI

V drugi gorenjski ligi se tudi loški Šešir B ponaša, da v vsem prvem kolu ni doživel poraza, saj je vse svoje tekme premagoval z visokimi izidi. Tudi v osmem kolu je z visoko razliko premagal drugo moštvo Dupelj B.

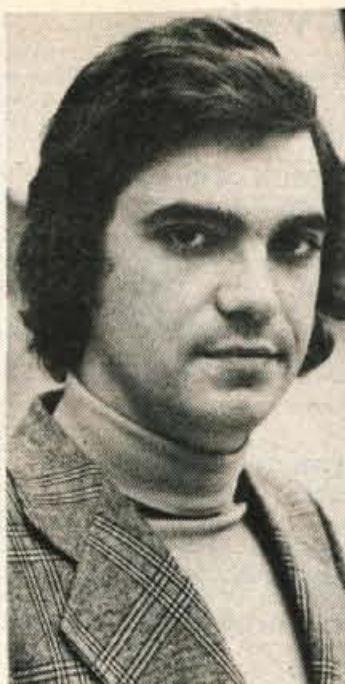
Jezersko v turističnem svetu ni neznano. Mogoče je bil nekdanji sloves večji, pa vendar tudi današnjega ne gre oporekat. Ljudje cenijo predvsem njegovo dobrodejno klimo. Čeprav so napovedi o zimski zasedenosti jezerskih turističnih zmogljivosti ugodne, pa krajani z dosedanjim turističnim razvojem niso zadovoljni. Brez dlake na jeziku povedo, da hitrejši napredok kraja ovira predvsem slaba cesta in pomanjkanje tako imenovane turistične infrastrukture. Smučarsko vlečnico in avtomatsko kegljišče so sicer dobili, vendar to po njihovi sodbi še ni dovolj. Dobro vedo, da sta gospodarski in družbeni napredki kraja odvisna predvsem od turistične razcvita. Tudi dobre volje in pripravnost krajanov za delo ne manjka. Žal marsikateri načrt ostane le želja, in to predvsem zaradi pomanjkanja denarja. O današnji turistični sliki Jezerskega in pomanjkljivostih smo se v sredo pogovarjali s tremi krajani.

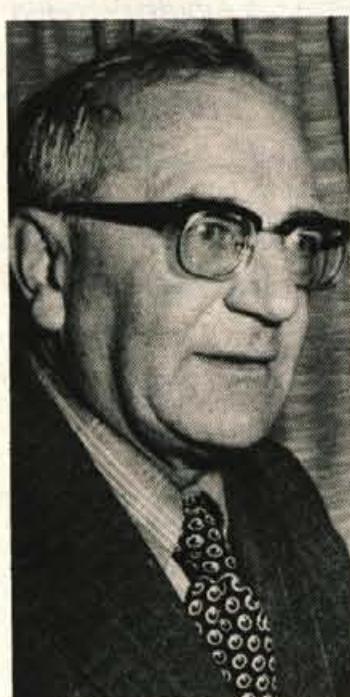
Tone Mušič, upokojenec: »Ključ povečanju prenovečenih zmogljivosti podatki o številnosti gostov opozarjajo na stagnacijo. Za Jezersko se večinoma zanimajo ljudje, ki že desetletja zahajajo k nam, veliko novih obrazov pa ni srečati. Prepričan sem, da bi predvsem bolja cesta veliko prispevala k hitrejšemu turističnemu razvoju Jezerskega. Če že za temeljitejše popravilo ni denarja, bi kazalo cesto vsaj boljše popravljati. Kvaliteta popravil bi morala biti enaka kot na odseku od Kranja do Preddvora. Sicer pa po moje slaba cesta ni edini vzrok za prej omenjeno stagnacijo. Le kegljišče in vlečnico imamo. Drugih objektov in naprav, zanimivih za ljubitelje Jezerskega pa za zdaj še ni. V mislih imam športna igrišča, bazen in podobne objekte za rekreacijo in razvedrilo ljudi. Ne smemo pozabiti, da turizem lahko odreže marsikateremu Jezerjanu večji kos kruha.«

Davor Malalan, upravnik hotela Kazina:

»Konec avgusta sem prišel na Jezersko iz Lipice. Veliko lepega sem slišal o tem kraju, vendar sodim, da je bil nekdanji sloves Jezerskega večji od današnjega. Jezersko kliče po

turističnih objektih. Zaradi odličnih terenov bi morali propagirati smučarijo. Veliko si obetamo od nove depandanse z bazenom in savno. Tudi na druge rekreacijske objekte bi kazalo misli. S temi ne bi bili privlačnejši le za turiste, temveč tudi za številne športne kolektive, ki bi se pri nas lahko v mire pripravljali. Jezersko je znano doma in na tujem. Zadnjič je recimo neki Milančan vedel več o kraju kakor jaz. To veliko pomeni! Če bi bili bolj znani in še boljše turistično opremljeni, bi bili gostje v našem kraju kljub slabim cestim številnejši. Razmišljati bi kazalo tudi o organizirani planinski vodniški službi ter lovnem turizmu. Jezerskemu torej razvojnih perspektiv ne manjka!«

Venceslav Krč, upokojenec:

»Prizadevam si in pomagam pri turističnem razvoju Jezerskega. Sodim, da je mogoče le na ta način doseči splošen napredok kraja. Tujske sobe imam in sedem let sem bil predsednik Turističnega društva. Jezersko ima naravne pogoje za razvoj turizma in tudi ljudje smo voljni pomagati. Ključ tem prednostim smo za nekaterimi gorenjskimi turističnimi kraji zaostali. Zakaj? Cesta od Kranja do Jezerskega je slaba. Vsaj v lokalski meri bi jo morali vzdrževati kot odsek od Kranja do Preddvora. Manjka objektov za rekreacijo in zabavo, enako pa lahko trdim tudi za raziskovalno turističnega trga in povezano s turističnimi organizacijami. Menim tudi, da politika pri oddajanju zasebnih turističnih sob ni najboljša. Delo z gosti ni lahko. Celega človeka terja in temu primeren mora biti tudi dohodek. Zato se marsikateri jezerski lastnik tujskih sob letos odpoveduje dejavnosti.« J. Košnjek

Svečana otvoritev cest

Podnart — V krajevni skupnosti Podnart bodo 29. novembra, za dan republike in krajevni praznik svečano odprtli asfaltirane ceste. Po letošnjem uspešem referendumu za samoprispevki so namreč v krajevni skupnosti asfaltirale ceste Podnart — Zaloše — Otoče in odseke od ceste Podnart — Kropa do Prezrenj, skozi Češnjico do Rovt, cesto Ovsje — Češnjica, ceste v vasi Poljšica in vse

samoprispevka, ki ga bodo plačevali pet let, so prebivalci opravili tudi precej prostovoljnih del.

Krajevna konferenca socialistične zveze z družbenopolitičnimi organizacijami, društvi in krajevno skupnostjo že pripravljajo proslavo. Avto-moto društvo Podnart pa bo po vseh na novo asfaltiranih cestah 29. novembra organiziralo propagandno vožnjo. C. Rozman

Kako živijo in delajo

Tržič — Veliko zanimivega utegne povedati anketa, ki jo namerava izvesti komisija za mednarodne odnose in mednarodna vprašanja pri občinski konferenci ZKS Tržič med delavci iz drugih pokrajin in republik. Anketa bo spraševala predvsem o človeških in živiljenjskih težavah delavcev in njihovem vključevanju v družbenopolitično življenje občine. Rezultati ne bodo dobrodošli le organizaciji ZK, temveč tudi drugim organizacijam, predvsem pa sindikatu. Zanimivo je, da je komisija dolgo »slovila« primerno delovno področje, omenjena anketa pa bo terjala od članov veliko prizadovnosti. —jk

Pomembna seja

V Ljubljani je bila seja izvršnega odbora republike telesnokulture skupnosti, kjer so ocenili javno razpravo ter natančno dočelitev vrhunskega športa, tekmovalnih sistemov in financiranja telesne kulture za obdobje prihodnjih petih let. O vseh teh aktualnih problemih telesne kulture v Sloveniji bo razpravljala skupščina republike telesnokulture skupnosti 5. decembra.

Na seji so sprejeli tudi seznam 132 športnikov mednarodnega, zveznega in perspektivnega razreda, ki naj bi v II. polletju 1975 prejemale od republike zvezne dodatek za športno izpopolnjevanje. JJ

Skupno glasilo

Izšla je skupna številka glasila treh članic SOZD Polikem, organizacij združenega dela Donit Medvede, Melamin Kočevje in Svit Kamnik, ki prinaša gradivo o skorajnji združitvi teh organizacij združenega dela po branžnem načelu. Zanimiv je zapis o razvojni poti samoupravljanja, predlog proizvodnih programov po TOZD v določanju sredstev za osebne dohodke.

Objavljen je še zapis o razvojni poti posamezne organizacije združenega dela, precej prostora je namenjeno športu, prinaša pa tudi obilo slikovnega gradiva.

-fr

Najboljši gorenjski športniki in ekipe 1975

Letos izbiramo že dvajsetič najboljše gorenjske športnike. V letu 1975 je bilo doseženih več lepih uspehov gorenjskih športnic in športnikov ter klubskih ekip. Posamezni športniki so dosegli nekaj pomembnih uspehov tudi v mednarodnem merilu. Nekateri so se odlično odrezali na evropskih prvenstvih, drugi na sredozemskih igrach, tretji na balkanskih igrach itd. Gorenjski športniki so v letošnjem letu osvojili v raznih panogah več naslovov državnih in republiških prvakov. Kandidatov je torej dovolj.

Kot smo že omenili v torkovi številki, smo letos nekoliko spremenili način izbiranja. Bralci boste glasovali z našim anketnim listom, ki ga objavljamo v današnji številki. Glasovali boste le za enega najboljšega športnika, eno najboljšo športnico in eno najboljšo ekipo. To bo vsekakor olajšalo delo vam, ki boste izpolnili anketni list, saj so doslej morali bralci napisati po vrstnem redu kar deset najboljših športnikov.

Kandidatov za najboljšega je kar precej. Naj navedemo samo nekaj imen:

MOŠKI (po abecednem redu): Bojan Križaj (alpsko smučanje), Franc Peterlin st. (streljanje), Borut Petrič (plavanje), Bojan Ropret (kolesarstvo), Nejc Zaplotnik (alpinizem).

ZENSKE (po abecednem redu): Helena Bešter (smučarski teki), Milena Kordež (smučarski teki), Barbara Pikon (alpsko smučanje), Rebeka Porenta (plavanje), Barbara Štemberger (plavanje).

EKIPE: Jesenice (hokejska članska ekipa), Kranjska gora (hokej), Kroj (ženska košarkarska ekipa), Sava (kolesarji), Triglav (vaterpolo) itd.

Prosimo vas, da ste pri vaših odločitvah čim bolj realni in pošteni do športnikov in ekip ter se odločite resnično za najboljše. Anketni list posljite na naslov: Časopisno podjetje Glas Kranj, Ul. Moše Pijadeja 1 najkasneje DO 15. NOVEMBRA 1975.

Najboljši gorenjski športnik 1975

Najboljša gorenjska športnica 1975

Najboljša gorenjska ekipa 1975

Anketni list izpolnil:

Ime in priimek

Naslov:

Kalan zmagovalec

Naši najboljši smučarji tekači so se na Bledu pomerili v teku s smučmi na kolesih za »Pokal Bleda«. Med člani je zelo prepričljivo zmagal Filip Kalan iz Gorj, med članicami pa je bila najhitrejša Beštrova iz Triglava.

Rezultati: člani: 1. Kalan (Gorje) 41,19, 2. Nastran (Alples) 43,24, 3. Lanišek (Kamnik) 43,50.

F. P.

moji in tvoji delavci, sama ljuba moja lastnina, sami ljubi zakorenjeni ostanki tistih časov, ko so nekateri terjali ubogljivo spostljivost, ko so se tudi resnično vedno in povsod tako obnašali, kot da bi bili alfa in omega vsega, nedatljivi upravljavec, sami upravljavi vsega.

Pokramljati na temo ala direktorji takole je prav gotovo koristno, ker taki primeri sploh niso osamljeni in njihovo, četudi le besedno izmenjanje tvojega in mojega čisto gotovo da sluti, da tako res tudi čutijo. Če pa delajo drugače in so se mojega in tvojega le takole navdili, priporjam, da se ga vseeno poskušajo odvaditi. Veste, dragi direktorji, vseeno mi je, če vaši bližnji in daljnji sodelavci tega ne slušijo ali pa jim ni mar, če bi tudi slišali, jaz in morda še kdo drug pa tega ne more prenesti. Malenkost? Kakor za koga, veste. Nekateri smo pač že pokopali naše stare direktorje in jih ne imenujemo prav nič drugače kot le individualne poslovne organe in smo kar malce alergični na vse tiste malenkosti, ki so še vedno ostale. In prav zaradi tega, ker tiste malenkosti niso prav nič prijetne, zbolejo v uho in zbujojo vse vrst pomislekov, ki se lahko izrode za popolnoma neutemeljene in neupravičene, celo v dočela krivčno presojo. Zato bi bil že kar čas, da požrete dol po grlu tisti moj in tvoj in se privadite našemu in vašemu. Tako bo pravici in resnici zadoščeno, jaz bom pa tudi obrzal svoj jezik, ki ga ne stegujem in obrabljam zaradi škodljeljnosti in hudobnosti, ampak izključno le tedaj, kadar me kaj resnično moti in prizadene. Tudi ob takih rečeh, ob katerih bi nekateri zamahnili z roko in jih ovrgli za nepomembne malenkosti.

—Oh, Lojze, ti, moja investicija

je šla skozi. Slavim zmago, obeta se mi kredit.«

Bravo, Tine, jaz pa še za tisti stroj nimam, ki sem ga uvozil iz Nemčije.

Ti, Lojze, daj mi no pošljti twoje inštalaterje, veš, moji so šli k Marku, zjutraj se mu je nekaj ustavilo, pa sem mu jih posodil, zdaj bom pa še stal, če mi ne ustrežeš.

In tako dalje in tako naprej, same moje in tvoje tovarne, sami